

แนวทางการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์

และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กรณีศึกษาโรงเรียนวัดบัวโรย

The Development of Thai Language Skills of Youth Guides for Identity
and Meaning Communications to Promote Cultural Tourism :

A Case Study of Wat Bua Roi School

นริศรา เกตวัลท์

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ปีการศึกษา 2562

Research Title : The Development of Thai Language Skills of Youth Guides for Identity and Meaning Communications to Promote Cultural Tourism : A Case Study of Wat Bua Roi School

Researcher Narissara Ketawan

Institution Huachiew Chalermprakiet University

Year of Publication 2563 / 2020

Publisher Huachiew Chalermprakiet University

Sources Huachiew Chalermprakiat University

No. of Pages 119 Pages

Keywords Promote Cultural Tourism , Identity , Youth Guides

Copyright Huachiew Chalermprakiat University

ABSTRACT

The research title of the Development of Thai Language Skills of Youth Guides for Identity and Meaning Communications to Promote Cultural Tourism : A Case Study of Wat Bua Roi School, was the Quantitative and Qualitative Research. The objectives were; 1) to create the Thai Language Skills Development Course of Youth Guide for identity communications and to promote cultural tourism; 2) to study for the achievement and proposed pattern by using various kind of methods: training, tests, practical exercises and the achievement forms. The course had been designed for 20 targeted participants from primary level, grade 5 of Wat Bua Roi School. Since there were many interesting tourist spots at Wat Bua Roi but lack of mass publicity and touring personnel to handle which were the important factors to promote cultural tourism.

The results indicated that the course the Development of Thai Language Skills for Identity and Meaning Communications for Youth Guides to Promote Cultural Tourism for Wat Bua Roi students was consisting of presentation skills in

Thai Language, introductory tourist guide, and specific identities knowledges of Wat Bua Roi. The findings also showed that all participants paid high attention and good participation to the training. They were full of energy to learn and practice throughout the course. The achievement of the result showed their higher development in their presentation skills with a significant statistical level at .05. Besides, the participants had highest satisfactory upon the course.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัย เรื่องแนวทางการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของยุวมัคคุเทศก์เพื่อสื่อสาร
อัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กรณีศึกษาโรงเรียนวัดบัวโรยเล่มนี้ สำเร็จ
ลุล่วงด้วยความกรุณาช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จาก อาจารย์
ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร หัวหน้าสาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย อีกทั้งกัลยาณมิตร อ.อดิวัฒน์
พรหมาสา ผู้ช่วยให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเครื่องมือวิจัย และขอขอบคุณกลุ่มวิจัยร่วม ได้แก่ ผศ.
จริยาวัฒน์ โลหะพุนตระกูล อ.บรรจบ ปิยมาตย์ ตลอดจนคณาจารย์จากสาขาวิชาการท่องเที่ยว
ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ คณะครู ตลอดจนนักเรียนโรงเรียนวัดบัวโรย ที่กรุณาให้
ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ จัดฝึกอบรม และเก็บข้อมูลเพื่อทำวิจัยเล่มนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งที่ได้รับความ
ร่วมมือ ตลอดจนให้การต้อนรับอย่างดียิ่ง

ขอขอบพระคุณ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติที่ให้ทุนอุดหนุนในการทำวิจัย
ประจำปีการศึกษา 2562

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคุณค่าที่ได้รับจากงานวิจัยฉบับนี้ จะเป็นแนวทางในการพัฒนา
ยุวมัคคุเทศก์ในชุมชนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้ยั่งยืนสืบต่อไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	2
นิยามศัพท์	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า	4
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า	13
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	17
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	18
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	18
การเก็บรวบรวมข้อมูล	21
การวิเคราะห์ข้อมูล	22
บทที่ 4 ผลการวิจัย	24
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	72
สรุปผลการวิจัย	72
อภิปรายผล	73
ข้อเสนอแนะ	75
บรรณานุกรม	77
ภาคผนวก	79
ก เอกสารการอบรม	80
ข ประวัติย่อผู้วิจัย	118

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แบบแผนการทดลอง	22
ตารางที่ 2 ตารางแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากแบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน	26
ตารางที่ 3 ตารางเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน	27
ตารางที่ 4 ตารางแสดงคะแนนฝึกปฏิบัติ โดยนักท่องเที่ยวนเป็นผู้ประเมิน	27
ตารางที่ 5 แผนการจัดฝึกอบรมทักษะการใช้ภาษาไทยของยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กรณีศึกษาโรงเรียนวัดบัวโรย	67

บทที่ 1

บทนำ

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

จังหวัดสมุทรปราการถือว่าเป็นเมืองหลักทางการท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นที่ตั้งของสนามบินนานาชาติสุวรรณภูมิ ทำให้มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเป็นจำนวนมาก ประกอบกับมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทั้งทางประวัติศาสตร์ ธรรมชาติ ประเพณี และวัฒนธรรม จากสถิติของนักท่องเที่ยวปี 2560 ที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดสมุทรปราการมีจำนวน 3,218,934 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปี 2559 มีจำนวน 2,900,180 ซึ่งเพิ่มขึ้น 10.99 เปอร์เซ็นต์ (สถิติการท่องเที่ยวกระทรวงการท่องเที่ยว, 2560) ตำบลบางเสาธงตั้งอยู่ในอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีพื้นที่ใกล้เคียงกับสนามบินนานาชาติสุวรรณภูมิ และมีสถานที่สำคัญที่น่าสนใจอยู่มากมาย ทั้งสถานที่ที่มีความสำคัญทางวัฒนธรรม หนึ่งในนั้นคือวัดบัวโรย “วัดบัวโรย” สร้างเมื่อ พ.ศ. 2430 โดยมีนายโชติ นางคล้อย โชติช่วง เป็นผู้ดำเนินการสร้างวัดได้ขนานนามว่า "วัดโชติบัว" เพื่อเป็นเกียรติอนุสรณ์และศักดิ์ศรีแก่ผู้สร้างและสถานที่สร้างมีบัวหลวงขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก ต่อมาได้เรียกเพี้ยนไปเป็น "วัดชวดบัว" เพราะตั้งอยู่ริมคลองชวดบัวและได้ใช้นามว่า "วัดบัวโรย" ในคราวได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา การบูรณะพัฒนาวัด ประมาณ พ.ศ. 2460 เป็นต้นมา คุณแม่โมด พักอุดมพร้อมด้วย นายล้อม พักอุดม บุตรชาย วัดบัวโรยได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา ประมาณ พ.ศ. 2457 และผูกพัทธสีมาในปีเดียวกัน ในด้านการศึกษา ทางวัดได้เปิดสอนพระปริยัติธรรมที่เป็นพระภิกษุ โรงเรียนสอนเด็กก่อนเกณฑ์ เริ่มมาตั้งแต่ พ.ศ. 2517 นอกจากนี้ยังได้สนับสนุนการศึกษาของชาติ โดยให้ทางราชการสร้างโรงเรียนประชาบาลสอนระดับประถมศึกษาขึ้นในวัด แต่เดิมได้อาศัยศาลาการเปรียญเป็นที่สอนหนังสือ นอกจากวัดมีประวัติศาสตร์อันยาวนาน ยังเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวบ้านในชุมชนและยังเป็นพื้นที่ที่ยังบอกเล่าถึงวิถีชีวิตและมีอัตลักษณ์เฉพาะ

ปัจจุบันวัดบัวโรย ยังขาดการประชาสัมพันธ์ในวงกว้าง อีกทั้งขาดบุคลากรด้านการนำเที่ยวชมสถานที่ ผู้วิจัยจึงสนใจที่เป็นส่วนหนึ่งในการช่วยพัฒนาพัฒนาบุคลากรนำเที่ยว หรือมัคคุเทศก์ ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว เพราะมัคคุเทศก์หรือไกด์นำเที่ยว ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับสถานที่นั้น ๆ ต้องมีกลวิธีการสื่อสารที่เข้าใจง่าย น่าฟัง น่าสนใจ ชวนติดตาม มีอรรถรส สามารถสร้างความพึงพอใจ และความประทับใจ แก่นักท่องเที่ยวได้ อันจะนำไปสู่ความรู้สึกที่ดีต่อสถานที่ท่องเที่ยว นั้น ๆ และการพัฒนามัคคุเทศก์ในท้องถิ่น ควรจะเริ่ม

ตั้งแต่เยาวชน ซึ่งเป็นกำลังสำคัญของชาติ อีกทั้งยังช่วยให้เด็กในพื้นที่ที่มีความรู้ มีโอกาสพัฒนาตนเอง มีรายได้ ตลอดจนสร้างความภาคภูมิใจให้แก่เยาวชน และครอบครัว

จากความสำคัญดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของยุวมัคคุเทศก์ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กรณีศึกษาโรงเรียนวัดบัวโรย

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อสร้างหลักสูตรสำหรับฝึกทักษะการใช้ภาษาไทยให้แก่ยุวมัคคุเทศก์ ให้สื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

2.2 เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยให้แก่ยุวมัคคุเทศก์ ในการสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

2.3 เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์และเสนอรูปแบบการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของยุวมัคคุเทศก์ ในการสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา สร้างหลักสูตรสำหรับฝึกทักษะการใช้ภาษาไทยให้แก่ยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และได้รูปแบบการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของมัคคุเทศก์ในการสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวของนักเรียนโรงเรียนวัดบัวโรย

3.2 ขอบเขตด้านกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 กลุ่มประชากร นักเรียนโรงเรียนวัดบัวโรย จำนวน 172 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 18 กรกฎาคม 2563)

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนโรงเรียนวัดบัวโรย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 20 คน เลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อความเหมาะสมในการวิจัย เนื่องจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีอายุเฉลี่ย 11-12 ปี อยู่ในวัยที่กำลังสนใจสิ่งต่างๆ รอบตัว อีกทั้งยังอยู่ในระดับชั้นที่ต้องศึกษาต่อประถมศึกษาปีที่ 6 ในระยะเวลา 1 ปี ก่อนที่เขาจะจบการศึกษา เขาสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรม ไปแนะนำกับรุ่นน้องต่อไปได้

3.3 ขอบเขตด้านพื้นที่วัดบัวโรย ตั้งอยู่หมู่ 13 ตำบลบางเสาธง กิ่งอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

3.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา ระยะเวลาดำเนินการวิจัย 12 เดือน ตั้งแต่ กรกฎาคม 2562-มิถุนายน 2563

4. นิยามศัพท์

การสื่อสารเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว หมายถึง การถ่ายทอดข้อมูลความรู้หรือความรู้สึกเพื่อให้ผู้รับสารเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในพื้นที่วัดบัวโรย

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หมายถึง การท่องเที่ยวโดยมีวัตถุประสงค์ที่ต้องการความรู้ ความชื่นชมกับเอกลักษณ์ความงามหรือประสบการณ์ในวัฒนธรรมด้านต่างๆ ของแหล่งท่องเที่ยว นั้น เช่น ด้านประวัติศาสตร์ สิ่งแวดล้อม วิถีชีวิต เป็นต้น

อัตลักษณ์ (Identity) หมายถึง ผลรวมของลักษณะเฉพาะของสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งทำให้สิ่งนั้นเป็นที่รู้จักหรือจำได้ ไม่ว่าจะเป็นด้านประวัติศาสตร์ ด้านคุณค่าทางสุนทรียศาสตร์หรือความงาม ด้านคุณค่าทางสังคม หรือด้านคุณค่าทางสิ่งแวดล้อม

ยุวมัคคุเทศก์ หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบัวโรย ที่เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทย เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 ได้หลักสูตรสำหรับฝึกทักษะการใช้ภาษาไทยให้แก่ยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

5.2 สามารถพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยให้แก่ยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นต้นแบบในการพัฒนายุวมัคคุเทศก์ประจำแหล่งท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

5.3 ได้รูปแบบการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของยุวมัคคุเทศก์ ในการสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

5.4 ได้รูปแบบการจัดการนันทนาการท่องเที่ยวโดยยุวมัคคุเทศก์ในชุมชน เพื่อเป็นการสร้างรายได้เสริม สร้างความภาคภูมิใจในตนเอง อีกทั้งยังช่วยสร้างแรงจูงใจให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นได้ตระหนักถึงความสำคัญแหล่งท่องเที่ยว อันนำไปสู่การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมสืบไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาไทยสำหรับมัคคุเทศก์
 - 1.1 ทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการนำเสนอ
 - 1.2 ความหมาย ความสำคัญ มารยาทและจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์
 - 1.3 โครงการอบรมมัคคุเทศก์น้อย
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรยุวมัคคุเทศก์

1.เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาไทยสำหรับมัคคุเทศก์

มัคคุเทศก์หรือผู้นำเที่ยว เป็นผู้ที่ต้องมีทักษะการใช้ภาษาไทย ทั้งด้านวจนภาษาและอวัจนภาษา ดังนี้

1.1 ทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการนำเสนอ

สภารัตน์ ศุภภัคร์จุจา (2554 : 12) ได้ให้อธิบายความหมายของการพูดไว้ว่า การพูดเป็นการสื่อความหมายโดยใช้เสียงและภาษาท่าทางเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกความรู้ความคิด ความต้องการ เป็นต้น ของผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร เพื่อนำเสนอเรื่องราวที่ตนเองต้องการบอกเล่า ดังนั้นผู้พูดที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้

1. ผู้พูดต้องเตรียมการพูดมาอย่างดี
2. ผู้พูดต้องมีความสามารถในการสื่อสาร
3. ผู้พูดต้องหมั่นฝึกซ้อมให้ชำนาญ
4. ผู้พูดควรมีความมั่นใจและมีปฏิภาณไหวพริบดี

บุคลิกภาพของผู้พูดที่ดี

1. การแต่งกาย ต้องสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับโอกาส สถานที่ และตัวผู้พูด ทรงผมไม่รุงรังจนกลายเป็นอุปสรรคของการพูด

2. การเดิน การยืน การนั่ง การเดินตัวตรงไม่เอียงไปเอียงมาก เดินให้เต็มเท้า และก้าวเท้าให้ได้จังหวะพอดี การยืน ให้ทิ้งน้ำหนักไปที่เท้าทั้งสองข้างให้พอดี ยืนตัวตรงไม่เอียงไปเอียงมา ส่วนการนั่ง ให้นั่งตัวตรง เอนหลังได้เล็กน้อย อย่างนั่งไขว่ห้าง อย่างนั่งเก้าอี้ หรือกอดอกหรือเขย่าขา

3. การแสดงสีหน้า การใช้เสียง ไม่ควรทำหน้าบึ้ง หน้านิ่งคิ้วขมวด แสดงความไม่พอใจ ควรแสดงสีหน้าให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง การใช้น้ำเสียง ไม่พูดเสียงท้วนกระด้าง ไม่ดัดเสียง ฯลฯ

4. การแสดงท่าทางประกอบการพูด ต้องพอเหมาะพอดี ไม่มากหรือน้อยจนเกินไป ไม่ควรใช้ยกสูงกว่าศีรษะหรือต่ำกว่าช่วงเอว ไม่ควรเอามือล้วงกระเป๋าหรือเกาหน้าขา หากนึกไม่ออก

5. การใช้สายตา ใช้สายตามองสบตาผู้ฟังให้ทั่ว ไม่ต้องเขม็งไปที่จุดใดจุดหนึ่ง หรือที่คนใดคนหนึ่ง และไม่ใช้สายตาแสดงความไม่พอใจจ้องไปยังผู้ฟัง

6. การใช้ไมโครโฟน ไม่ควรเป่าหรือเคาะไมโครโฟนก่อนพูด ไม่ควรตะเบ็งเสียงใส่ไมโครโฟน

7. การใช้ภาษาและการออกเสียง ต้องเหมาะสมไพเราะสุภาพ ออกเสียงควบกล้ำ อักษรถูกต้องชัดเจน ไม่ตะกุกตะกัก ไม่ควรใช้ศัพท์วิชาการ คำย่อ หรือภาษาต่างประเทศมากเกินไป

มารยาทที่ดีของการพูดในที่ประชุมชน

1. การแต่งกายเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ
2. ใช้คำพูดสุภาพเรียบร้อยนุ่มนวล ไม่ใช้อารมณ์ในการพูด
3. ไม่กล่าววาจาเสียดแทง ไม่พูดอวดตนข่มผู้อื่น ไม่พูดเรื่องส่วนตัว
4. ไม่ผูกขาดการสนทนาเพียงผู้เดียว
5. ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
6. ไม่พูดแทรกขณะที่ผู้อื่นกำลังพูดอยู่
7. หากนำคำพูดของผู้อื่นมากล่าวอ้างหรือกล่าวถึง ต้องเอ่ยชื่อคนผู้นั้นด้วย
8. ผู้พูดจะต้องไม่พูดสิ่งที่เป็นการทำลายความน่าเชื่อถือของตนเอง
9. ผู้พูดต้องพูดตามหัวข้อที่กำหนด และรักษาเวลาอย่างเคร่งครัด

วิล ธรรมวาจา (2561 : 136) ได้กล่าวถึงความหมายของการนำเสนอไว้ว่า การนำเสนอ (Presentation) เป็นวิธีการถ่ายทอดข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นอย่างเป็นทางการ มีวัตถุประสงค์ชัดเจน เพื่อให้ผู้รับสารได้รับรู้ เข้าใจ คล้อยตาม เห็นด้วยและสนับสนุน มักจะมีระยะเวลาที่จำกัด ซึ่งการนำเสนอด้วยการพูด เป็นวิธีการที่นิยมมากในปัจจุบัน เพราะมีความสะดวกรวดเร็ว สามารถนำมาใช้กับการนำเสนอเนื้อหา ได้อย่างหลากหลาย ทั้งในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ ช่วยให้การสื่อความตรงประเด็น และชัดเจน

เวดิน นพินิตย์ และชัยณรงค์ อภินพพัฒน์ (2544 : 6-7) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการพูดนำเสนอไว้ดังนี้

1. เพื่อให้ข้อมูลรายละเอียด เช่น การสอน หรือการรายงาน

2. เพื่อชวนเชิญ ชักนำและจูงใจ หรืออรณรงค์
3. เพื่อปลุกความสนใจ
4. เพื่อกระตุ้นให้ตระหนัก ให้ริเริ่มการกระทำ
5. เพื่อแนะนำให้ยอมรับ
6. เพื่อบอกให้ปฏิบัติ
7. เพื่ออธิบายให้เกิดความเข้าใจ
8. เพื่อแสดงให้เห็น ชี้ให้ประจักษ์
9. เพื่อรวบรวมความคิด ปลุกกระตุ้น และแสวงหาความคิดใหม่
10. เพื่อให้ความบันเทิงแก่ผู้ฟัง

จุดมุ่งหมายของการพูด ก็คือเป้าหมายที่ต้องกำหนดก่อนจะลงมือเก็บข้อมูลเพื่อผู้พูดจะได้รู้ทิศทางของเนื้อหาที่จะต้องค้นคว้า และกลวิธีที่จะต้องใช้ในการนำเสนอให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

ทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการนำเสนอ กล่าวคือผู้พูดต้องมีทักษะการพูด สามารถใช้วัจนภาษาและอวัจนภาษาได้ตรงอย่างถูกต้องเหมาะสม มีบุคลิกภาพที่ดี มีความรู้ในเรื่องราวที่ตนต้องนำเสนอ เพื่อให้หนักท้องเที่ยวได้เข้าใจ และพึงพอใจ ในการนำเสนอของมัคคุเทศก์

1.2 ความหมาย ความสำคัญ มารยาทและจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์

ความหมายของคำว่า ยูวมัคคุเทศก์

สุภาพร มากแจ้ง (2539 : 59) กล่าวว่า มัคคุเทศก์ เป็นคำสมาส ของคำ มัคคุ (ทาง) กับ อุเทศก (ผู้ชี้แนะ) แปลตามศัพท์ ว่า ผู้นำทาง หมายถึง ผู้ทำหน้าที่นำเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Guide , Tourist , Courier หรือ Tour leader คำว่า “มัคคุเทศก์” ตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2535 มาตรา 3 ได้ให้ความหมายของมัคคุเทศก์ไว้ว่า มัคคุเทศก์หมายถึง ผู้ที่นำนักท่องเที่ยวไปยังสถานที่ต่าง ๆ และให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับสถานที่หรือบุคคลโดยได้รับค่าตอบแทน

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 849) กล่าวว่า มัคคุเทศก์ หมายถึง ผู้นำทาง ผู้ชี้ทาง ผู้บอกทาง

พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2535 (2535 : 2) ในมาตรา 3 ได้ให้ความหมายของคำว่ามัคคุเทศก์ ไว้ว่า มัคคุเทศก์คือผู้นำนักท่องเที่ยวไปยังสถานที่ต่าง ๆ และให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว เกี่ยวกับสถานที่หรือบุคคลโดยได้รับค่าตอบแทน

กล่าวโดยสรุปว่า มัคคุเทศก์ คือ ผู้ที่ทำหน้าที่นำนักท่องเที่ยวไปยังสถานที่ต่าง ๆ สามารถให้ความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่นักท่องเที่ยวได้

ความสำคัญของมัคคุเทศก์

ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว องค์ประกอบที่สำคัญสิ่งหนึ่งที่จะขาดเสียไม่ได้คือมัคคุเทศก์ ซึ่งในปัจจุบัน รัฐบาลมองเห็นถึงบทบาทและความสำคัญของมัคคุเทศก์ที่มีต่อระบบการท่องเที่ยว จึงได้มีการออกกฎหมายพระราชบัญญัติมัคคุเทศก์ปี พ.ศ. 2535 และในทางปฏิบัติมัคคุเทศก์เป็นผู้ใกล้ชิดกับนักท่องเที่ยวมากที่สุด และเป็นผู้นำนักท่องเที่ยวให้ความไว้วางใจซึ่งจะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจหรือความไม่ประทับใจต่อการท่องเที่ยวได้ ทั้งยังเป็นตัวแทนของประเทศ

มัคคุเทศก์ หรือ ไกด์มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยว โดยเฉพาะธุรกิจบริการการท่องเที่ยว และจากประวัติศาสตร์ที่ได้มีการศึกษาค้นคว้าก็อาจกล่าวได้ว่า “มัคคุเทศก์” เป็นอาชีพหนึ่งที่เก่าแก่ที่สุดในบรรดาอาชีพเก่าแก่ของโลก เพราะมนุษย์เริ่มมีการท่องเที่ยวหรือการเดินทางมาเป็นเวลาช้านานแล้ว จะเห็นได้ว่าในสมัยแรกเริ่มมีผู้กล่าวถึงมัคคุเทศก์ในการเป็นผู้นำเที่ยว หรือผู้นำทาง ได้แก่ “ผู้เบิกทาง” (Pathfinders) “คนนำเที่ยว” (Bear leaders) “ตัวแทน” (Proxemos) และคนนำทางนักท่องเที่ยว (Cicerones)

ชำนาญ ม่วงทิม (2541 : 7-8) กล่าวว่ามัคคุเทศก์เป็นผู้ที่มีความสำคัญต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก เนื่องจาก เป็นผู้ที่มีโอกาสได้ทำงานใกล้ชิดกับนักท่องเที่ยวมากกว่าบุคคลอื่นในท้องถิ่น จึงมีโอกาสนในการสร้างความประทับใจ หรือความไม่พอใจแก่นักท่องเที่ยวได้โดยง่าย ดังนั้นความเจริญก้าวหน้าของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จึงขึ้นอยู่กับบทบาทของมัคคุเทศก์ มัคคุเทศก์จึงมีความสำคัญต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว ดังที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของมัคคุเทศก์ ดังนี้

1.ความสำคัญต่อนักท่องเที่ยว

1.1 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ย่อมมีความอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับสถานที่นั้น ๆ ดังนั้นมัคคุเทศก์จึงต้องให้ความรู้ ให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่นักท่องเที่ยวได้อย่างดี

1.2 การเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ ต้องการพักผ่อนหาความสนุกสนานเพลิดเพลิน สิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งที่มัคคุเทศก์มีต่อนักท่องเที่ยว คือ การสร้างบรรยากาศ การนำเที่ยวให้มีชีวิตชีวาผ่อนคลายความเบื่อหน่าย เช่น การร้องเพลง เล่าเรื่องสนุก ๆ นั่งเล่นเกม เป็นต้น

1.3 โดยธรรมชาติของนักท่องเที่ยวมักต้องการความสะดวกสบายระหว่างการเดินทาง

เดินทางท่องเที่ยว มัคคุเทศก์จึงจำเป็นต้องอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว รวมทั้งการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการนำเที่ยวด้วย

1.4 สวัสดิภาพและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวเป็นสิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งที่

มัคคุเทศก์จะต้องรับผิดชอบแก่นักท่องเที่ยว ดังนั้น มัคคุเทศก์จะต้องคอยตักเตือนในสิ่งที่ควรระมัดระวัง

2. ความสำคัญต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวดังกล่าวมาแล้วว่ามัคคุเทศก์เป็นผู้ที่ให้ความรู้ รวมทั้งคอยตักเตือนนักท่องเที่ยว ประกอบกับทรัพยากรท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ โบราณสถาน ศาสนา หรือศิลปวัฒนธรรมประเพณีต่าง ๆ เป็นสิ่งที่ต้องถนอมรักษาไว้ เพราะหากทรัพยากรการท่องเที่ยวเหล่านี้หมดสิ้นไป อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวรวมถึงมัคคุเทศก์เองก็ย่อมสูญสลายไปด้วย ดังนั้นมัคคุเทศก์จึงมีความสำคัญต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยิ่ง ในการชักชวนให้นักท่องเที่ยวร่วมอนุรักษ์ไม่ทำลายทรัพยากรท่องเที่ยวเหล่านั้น ๆ รวมทั้งไม่กระทำการสิ่งผิดกฎหมายหรือขัดต่อศีลธรรม

3. ความสำคัญต่อประเทศชาติมัคคุเทศก์มีความสำคัญต่อประเทศชาติ ในด้านการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศให้นักท่องเที่ยว ซึ่งจะช่วยให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจในประเทศของเรา และเดินทาง มาเยือนซ้ำ หรือช่วยเผยแพร่ภาพลักษณ์ที่ดีนั้นแก่เพื่อนฝูงญาติมิตรของเขาให้ทราบต่อไป นอกจากนี้ มัคคุเทศก์ยังสามารถให้ความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับสถาบันต่าง ๆ ของชาติได้อย่างถูกต้อง

บทบาทต่าง ๆ ของมัคคุเทศก์รูปแบบการทำงานของมัคคุเทศก์ เป็นแบบที่เรียกว่า One Man Show ดังนั้นมัคคุเทศก์จึงควรมีความพร้อมสูง และมีหลายบทบาทอยู่เสมอ ประกอบด้วย

1. บทบาทของการเป็นครู คือต้องมีความสามารถในการเรียบเรียงเรื่องราว และเล่าให้ผู้ฟัง ๆ อย่างเข้าใจได้ดี

2. บทบาทของนักบริการ คือต้องมีจิตใจเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือ ให้บริการผู้อื่น (Service Attitude)

3. บทบาทของนักการตลาด ต้องนำเสนอสิ่งดีงามต่าง ๆ ของประเทศ และชาติพันธุ์ของตนเองให้เป็นที่ประทับใจกับผู้มาเยือน

4. บทบาทของนักจิตวิทยา คือต้องรู้จักวิธีในการพูด รู้จักแยกแยะว่าสิ่งใดดีเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม ที่จะพูดสำหรับคนโน้นคนนี้

5. บทบาทของเจ้านายคือต้องกล้าตัดสินใจและสามารถออกคำสั่งอย่างมีมโนลให้ลูกทัวร์ทำตามได้

6. บทบาทของผู้รักษาความปลอดภัย คือผู้ดูแลความปลอดภัยทุกรูปแบบ การแจ้งเตือนล่วงหน้า การช่วยเหลือในหลาย ๆ เรื่อง ที่เกี่ยวกับความปลอดภัย เช่น การข้ามถนนหนทาง การขึ้นรถ ลงเรือต่างๆ

7. บทบาทของการเป็นพยาบาล สามารถให้การพยาบาลเบื้องต้นเท่าที่จำเป็นได้ (แต่ขอเตือนว่าไม่ควรให้ยารับประทานกับลูกค้าเด็ดขาด ถึงแม้ว่าจะเป็นยาที่รู้จักกันดีอยู่ก็ตาม)

8. บทบาทของพนักงานขาย ควรมีเทคนิคในการพูดจูงใจได้ มีแนวคิดในการปรับปรุงรูปแบบของการให้บริการอยู่เสมอ

มารยาทและจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์

มัคคุเทศก์ ที่มีจรรยาบรรณ มีมารยาทและมีคุณธรรม จะช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวในท้องถิ่นนั้น ๆ เพราะทำให้นักท่องเที่ยวมีความรู้สึกประทับใจและมีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่นั้น ๆ และเกิดภาพลักษณ์ที่มีต่อสถานที่ที่เดินทางไปเยือน ฉะนั้น มัคคุเทศก์จึงมีหลายบทบาทในคนเดียวกัน ตั้งแต่เป็นครู นักจิตวิทยา นักแสดง รวมทั้งนักการทูตด้วย

สุภาพร มากแจ้ง (2539 : 68) กล่าวว่า จรรยาบรรณ คือ สิ่งอันพึงประพฤติปฏิบัติ จรรยาบรรณของมัคคุเทศก์ก็คือ ข้อพึงประพฤติปฏิบัติของมัคคุเทศก์ เพื่อดำรงไว้ซึ่งเกียรติภูมิของสถานภาพแห่งวิชาชีพ ทำให้อาชีพมัคคุเทศก์เป็นอาชีพที่มีเกียรติ ได้รับการยกย่องนับถือในฐานะเป็นตัวแทนของประเทศไทยและชนชาวไทย เป็นทูตวัฒนธรรมและทูตสันติภาพของประเทศ

ชัตติยา กลัญทกะปกรณ์ (2550 : 8) กล่าวว่ามัคคุเทศก์พึงมีมารยาทและจรรยาบรรณที่ต้องประพฤติปฏิบัติ ดังนี้

1. การตรงต่อเวลา มัคคุเทศก์ควรตรงต่อเวลาทุกกรณีไม่ว่าจะเป็นการไปรับนักท่องเที่ยวที่ที่พักหรือส่งนักท่องเที่ยวยังสนามบิน หรือจุดหมายปลายทาง หรือการนัดหมายเวลาต่าง ๆ การผิดพลาดเรื่องเวลาอาจทำให้เกิดความเสียหายได้ทั้งต่อตัวนักท่องเที่ยว งานที่ได้รับมอบหมายและต่อบริษัท

2. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มัคคุเทศก์ต้องมีความกระตือรือร้นต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายปฏิบัติต่อนักท่องเที่ยวให้ทั่วถึงและสม่ำเสมอ ไม่เลือกปฏิบัติ ไม่แสดงความเบื่อหน่ายทำหน้าที่ของตนให้เต็มกำลังและสุดความสามารถ

3. ความซื่อสัตย์สุจริต มัคคุเทศก์ต้องมีความซื่อตรงต่อนักท่องเที่ยว ไม่เห็นผลประโยชน์ส่วนตน เพราะมีผลต่อความไว้วางใจของนักท่องเที่ยว รักษาผลประโยชน์ของนักท่องเที่ยวในทุกกรณี

4.การให้ข้อมูลที่ถูกต้อง มัคคุเทศก์ควรอธิบายสิ่งที่ถูกต้องให้แก่นักท่องเที่ยวเช่นไม่อธิบายประเทศไทยในแง่ร้ายเกินไปหรือยกยอมากเกินไป และไม่ควรรแสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์ในหัวข้อบางอย่าง เช่น การเมือง ศาสนา เพราะเป็นเรื่องละเอียดอ่อน การให้ข้อมูลที่อาจจะส่งผลถึงภาพลักษณ์ของประเทศไทยได้

5.ความประพฤติและกิริยามารยาท มัคคุเทศก์ต้องประพฤติตนให้มีกิริยามารยาทที่ดีไม่วิจารณ์มัคคุเทศก์คนอื่น ๆ ให้นักท่องเที่ยวฟัง รู้จักประมาณตนจึงไม่ควรตีตนเสมอแขก เพราะนักท่องเที่ยวเปรียบเสมือนเป็นนายจ้างของเรา ไม่ทะเลาะกับลูกค้า ไม่ปฏิบัติกับนักท่องเที่ยวในเชิงขู่สาวเด็ดขาด และไม่มั่วสุมอบายมุขและยาเสพติด

มารยาทและจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์เป็นสิ่งที่สร้างความพึงพอใจให้เกิดแก่นักท่องเที่ยว ทำให้การท่องเที่ยวดำเนินไปอย่างราบรื่น

สรุบบัคคุเทศก์เป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับนักท่องเที่ยวมากที่สุด ดังนั้นจึงควรเตรียมตัวให้มีความพร้อม โดยศึกษาข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยว และนำไปเผยแพร่แก่นักท่องเที่ยวเพื่อก่อให้เกิดความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวและส่งผลถึงภาพลักษณ์ที่ดีแก่ประเทศ

1.3 โครงการอบรมมัคคุเทศก์น้อย

ยุวมัคคุเทศก์ คือเยาวชนหรือนักเรียนในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่ผ่านการอบรมยุวมัคคุเทศก์ในแต่ละท้องถิ่น นิยมเรียกว่ามัคคุเทศก์น้อย หมายถึงมัคคุเทศก์ที่เป็นเด็กหรือเยาวชนที่มีจิตอาสาพาท่องเที่ยว โดยให้ความสำคัญกับความรู้ความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าความสำคัญของทรัพยากรท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในชุมชนมากกว่าค่าตอบแทน ทั้งยังได้รับการยกเว้นไม่ต้องขอรับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ตามพระราชบัญญัตินำเที่ยวและมัคคุเทศก์ ซึ่งต่างกับมัคคุเทศก์โดยอาชีพที่ต้องได้รับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์จากสำนักงานธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์

พิชัย นันทชัยพร (2552 : 1-3) เทศบาลเมืองราชบุรี จัดอบรมมัคคุเทศก์น้อย นักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 ปลูกฝังข้อมูลการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น จัดทำโครงการฝึกอบรมมัคคุเทศก์น้อย ในวันที่ 5-6 มีนาคม 2552 มีนักเรียนเข้ารับการอบรมจำนวน 50 คน เพื่อเผยแพร่แนะนำแก่ผู้สนใจ เยี่ยมชม ได้รับรู้ประวัติความเป็นมาของจังหวัดราชบุรี วัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมของชาติพันธุ์ ศึกษาเรียนรู้ อารยธรรมของชนชาติไทยที่จัดวางมรดกทางปัญญาเป็นสมบัติของชาติตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การฝึกอบรมเป็นไปเพื่อให้เด็กนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 4 เป็นมัคคุเทศก์น้อย เพื่อเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ของวัดมหาธาตุวรวิหาร และ

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจังหวัดราชบุรี ใช้ประโยชน์เพื่อการแนะนำสถานที่สำคัญและสถานที่ท่องเที่ยวในเขตเทศบาลเมืองราชบุรี และจังหวัดราชบุรี ให้ผู้สนใจที่มาเยี่ยมชมได้รับความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของจังหวัดราชบุรี และเป้าหมายสำคัญ คือการฝึกให้เด็กและเยาวชนกล้าแสดงออกมีวาทศิลป์ในการพูด สามารถเล่าเรื่องลำดับเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างมั่นใจ เทศบาลเมืองราชบุรี ได้รับการสนับสนุนวิทยากรจากผู้อำนวยการ สถานศึกษา โรงเรียนโสภณศิริราษฎร์ สนับสนุนบุคลากรในการเป็นวิทยากรฝึกอบรมคืออาจารย์สุดารัตน์ ดวงสุดาวงค์ ครู คศ.3 มาบรรยายเกี่ยวกับเทคนิคการพูดสำหรับมัคคุเทศก์ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติราชบุรี ให้นาย ฉัตรชัย คงเสื่อ มาให้ความรู้เกี่ยวกับการเตรียมตัวเป็นมัคคุเทศก์ และเข้าฝึกปฏิบัติจริง ที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติราชบุรี พร้อมกันนี้ก็พื่อนักเรียนไปทัศนศึกษาดูงานพร้อมทั้งฝึกปฏิบัติการพูด สำหรับการเป็นมัคคุเทศก์ ที่ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร พระราชวังบางปะอิน อุทยานประวัติศาสตร์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และวัดมงคลพิตร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

รัศมี ชูทรงเดช (2549 : 1-3) หัวหน้านักวิจัยโครงการโบราณคดีบนพื้นที่สูง ในอำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้จัดการอบรมมัคคุเทศก์น้อยย้อนรอยอดีตบ้านไร่ โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกรักถิ่นฐานบ้านเกิด วัฒนธรรมและของดีที่มีอยู่ในชุมชน โดยเยาวชนที่เข้าร่วมการอบรมครั้งนี้ คือ เยาวชนจากชุมชนบ้านไร่ และชุมชนบ้านน้ำบ่อ อ.ปางมะผ้า จ.แม่ฮ่องสอน การปลูกฝังจิตสำนึก และการสร้างมัคคุเทศก์ของชุมชนนั้น ต้องเริ่มจากการเรียนรู้สิ่งที่มีอยู่ในชุมชนของตนเองก่อน ดังนั้นกิจกรรมร้อยเรื่องเล่าจากผู้เฒ่าสู่เยาวชน จึงเป็นกิจกรรมที่จะทำให้เยาวชนได้รับรู้เรื่องราวความเป็นมาในอดีตของหมู่บ้าน และชุมชนของตนเอง ผ่านจากการบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่ภายในหมู่บ้าน ซึ่งถือเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ของผู้เฒ่ากับเยาวชนรุ่นใหม่อีกด้วย โดย ผู้เฒ่าได้ถ่ายทอดเรื่องราวในอดีต ตั้งแต่เริ่มตั้งถิ่นฐาน ความเป็นอยู่ในอดีต อาหารการกิน รวมไปถึงขนบประเพณี วัฒนธรรมต่างๆ หลังจากที่เยาวชนได้รับการถ่ายทอดความรู้ จากทั้งผู้เฒ่าผู้แก่ และนักวิชาการ ซึ่งได้ให้ความรู้ทั้งเรื่องวิถีชีวิตของคนในชุมชน และความรู้จากแหล่งโบราณ ไม่เพียงจะทำให้เยาวชนได้รับความรู้ และประสบการณ์จากผู้เฒ่าผู้แก่ที่เข้าไปช่วยให้การอบรมเท่านั้น แต่สิ่งที่เยาวชนเหล่านี้ ได้รับยังทำให้เยาวชนเกิดแรงบันดาลใจในการถ่ายทอดความรู้ และแนะนำสมบัติที่มีค่าของตนให้ นักท่องเที่ยวได้รู้จัก ทั้งนี้ กิจกรรมนี้เป็นส่วนหนึ่งของการคืนความรู้กลับสู่ท้องถิ่น ซึ่งเป็นเงื่อนไขจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์ให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการใช้ความรู้จากงานวิจัย และมีความตระหนักในการอนุรักษ์แหล่งโบราณคดีในท้องถิ่น

เกศรา ใจจันทร์ สุนิศา เฟรนเช็ล และนักวิจัยชุมชนบ้านเวียงแหง (2549 : 100-120) ได้จัดการอบรมมัคคุเทศก์น้อยร้อยเรียงเรื่องราวชุมชน ขึ้น ณ ศาลารวมใจ บ้านเวียงแหง โดยความร่วมมือจากทาง สกว. ภาคจังหวัดเชียงใหม่ ผู้ที่เข้ารับการอบรมจำนวน 35 คน เป็นเยาวชนจาก 4 หมู่บ้านได้แก่ หมู่บ้านเวียงแหง ป่าไผ่ ปางควาย และห้วยทก อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ โดยเป็นนักเรียนจากโรงเรียนบ้านเวียงแหง และโรงเรียนเวียงแหงวิทยาคม อาจารย์ สุนิศา เฟรนเช็ล เป็นวิทยากรการอบรมซึ่งเป็นการส่งเสริมให้เยาวชนเวียงแหง ได้เล่นเกม และมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเวียงแหง ได้ตระหนักเห็นความสำคัญ และภูมิใจในการมีแหล่งท่องเที่ยว ทางธรรมชาติและวัฒนธรรมที่ดึงดูดใจของชาวอำเภอเวียงแหง การอบรมมัคคุเทศก์น้อย ครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยการท่องเที่ยวโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน 4 ชุมชนระยะที่ 2 ของหมู่บ้านเวียงแหง ป่าไผ่ ปางควาย และห้วยทก อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ ใช้ระยะเวลาอบรม 4 สัปดาห์ โดยใช้วันเสาร์ – อาทิตย์ เป็นวันอบรม ส่วนอาทิตย์สุดท้ายจะเป็นการสอบภาคปฏิบัติ อาทิตย์แรกจะให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวว่าเป็น อย่างไร ข้อดี ข้อเสีย มีกระบวนการทำงานอย่างไร นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้เยาวชนเวียงแหง ได้เล่นเกม และมี โอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเวียงแหง ได้ตระหนักเห็นความสำคัญ และภูมิใจ ในการมีแหล่งท่องเที่ยว ทางธรรมชาติและวัฒนธรรมที่ดึงดูดใจของชาวอำเภอเวียงแหง

นพรัตน์ กิติบรรพชา และคณะ (2553 : 33) ได้จัดโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยว ภายใต้ความร่วมมือกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กรณีศึกษา นักเรียนประถมศึกษา ระดับชั้นปีที่ 4 จำนวน 14 คน โรงเรียนวัดร่องอ้อ ตำบลสันผีเสื้อ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนโรงเรียนวัดร่องอ้อได้ฝึกการเป็นมัคคุเทศก์น้อย ฝึกฝนการสื่อสารกับผู้อื่น ได้เรียนรู้ข้อมูลของสถานที่ท่องเที่ยวในชุมชน โดยลักษณะของการทำกิจกรรมนั้นจะเป็นการอบรมการเป็นมัคคุเทศก์และทัศนศึกษาสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญภายในชุมชนท้องถิ่น เพื่อให้ นักเรียนได้เกิดความภาคภูมิใจในชุมชนท้องถิ่นและเห็นความสำคัญของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและเป็นการสร้างแรงบันดาลใจแก่นักเรียนผู้เข้ารับการอบรม อันอาจนำความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพมัคคุเทศก์ในอนาคต สรุปผลการจัดโครงการคือ นักเรียนสามารถอธิบายสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญในชุมชนของตนเองได้อย่างดี เช่น อธิบายความสำคัญของพิพิธภัณฑ์พระตำหนักดาราภิรมย์ และพระประวัติโดยย่อของพระราชชายาเจ้าดารารัศมี เป็นต้น สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ได้จริงในอนาคต เกิดความภาคภูมิใจและรักแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น

โครงการอบรมมัคคุเทศก์น้อยเป็นโครงการที่ฝึกอบรมเด็กนักเรียนในท้องถิ่นให้สามารถค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ในชุมชน ทำให้เด็กได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง และสามารถสร้างรายได้ให้แก่ตนเอง จนอาจยึดเป็นอาชีพได้ในอนาคต

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า ไว้ดังนี้

มจรุตา เอี่ยมสุภา (2558) เรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อเตรียมความพร้อมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สำหรับมัคคุเทศก์น้อยในจังหวัดสิงห์บุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อเตรียมความพร้อมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสำหรับมัคคุเทศก์น้อยในจังหวัดสิงห์บุรี ในการวิจัยครั้งนี้ มีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ มัคคุเทศก์น้อยในท้องถิ่นจำนวน 35 คนที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากจำนวน 70 คนที่สนใจสมัครเข้ารับการฝึกอบรม ผลการวิจัย พบว่า

1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร พบว่าหลักสูตรฝึกอบรมด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง ขอบข่ายเนื้อหา กิจกรรมในการฝึกอบรม สื่อประกอบการฝึกอบรม ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม เอกสารประกอบการฝึกอบรมสำหรับวิทยากร เอกสารประกอบการฝึกอบรมสำหรับมัคคุเทศก์น้อย การวัดและประเมินผล แผนการจัดการฝึกอบรม จำนวน 3 แผน โดยแผนการจัดการฝึกอบรมที่ 1 เรื่อง บุคลิกภาพเบื้องต้นของมัคคุเทศก์ แผนการจัดการฝึกอบรมที่ 2 เรื่อง ข้อมูลเบื้องต้นและแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสิงห์บุรี แผนการจัดการฝึกอบรมที่ 3 เรื่อง อาเซียน การประเมินผลโครงสร้าง หลักสูตร พบว่า หลักสูตรมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.6-1.00 ดังนั้น ส่วนประกอบในโครงสร้างหลักสูตร และแผนการจัดการฝึกอบรม มีความสอดคล้องและเหมาะสม

2) ด้านการประเมิน พบว่า มัคคุเทศก์น้อยมีความตั้งใจในการเรียนรู้มีความสนใจด้านการท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม เพื่อเตรียมความพร้อมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสำหรับมัคคุเทศก์น้อยในจังหวัดสิงห์บุรี ของมัคคุเทศก์ ที่เรียนตามหลักสูตรที่พัฒนา ขึ้นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยยะสำคัญ ทาง สถิติที่ระดับ .05

3) ด้านการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อเตรียมความพร้อมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสำหรับมัคคุเทศก์น้อยในจังหวัด

สิงห์บุรี โดยภาพรวม พบว่า มัคคุเทศก์น้อยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ในการจัดการฝึกอบรมด้าน การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อเตรียมความพร้อมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ได้เรียนรู้สิ่งที่อยู่ในท้องถิ่นของตน ทำให้มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

ศิริกุล ทรัพย์จันทร์ (2548) เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มัคคุเทศก์น้อยเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านโป่ง อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและประเมินผลการใช้หลักสูตร ตลอดจนประเมินความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องมัคคุเทศก์น้อยเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านโป่ง อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโป่ง จำนวน 1 คน ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 คน ผู้นำชุมชน ผู้รู้ในชุมชน จำนวน 2 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 10 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 10 คน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนอยู่ในระดับดี ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางด้านทักษะพิสัยอยู่ในระดับดีมาก และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านจิตพิสัย อยู่ในระดับดีมาก ในด้านผลการทดลองใช้หลักสูตรนั้น ครูผู้สอนโรงเรียนบ้านโป่งได้ให้ความร่วมมือในการเขียนหลักสูตร เกิดความร่วมมือกันของบุคลากรทุกคน ในด้านกระบวนการดำเนินงานเน้นการปฏิบัติจริง เนื้อหาและกิจกรรมมีความยืดหยุ่น สามารถบรรลุจุดมุ่งหมายโดยจะเห็นได้ว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างผ่านเกณฑ์การประเมินทุกคน

สมส่วน บุรณพงษ์ (2549) เรื่อง การพัฒนาชมรมมัคคุเทศก์ประจำแหล่งโบราณคดีบ้านโป่งมะนาว ตำบลห้วยขุนราม อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการพัฒนาชมรมมัคคุเทศก์ประจำแหล่งโบราณคดีบ้านโป่งมะนาว เพื่อแสวงหาแนวทางและวิธีการพัฒนาและกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาชมรมมัคคุเทศก์ประจำแหล่งโบราณคดีบ้านโป่งมะนาว และเพื่อพัฒนาชมรมมัคคุเทศก์ประจำแหล่งโบราณคดีบ้านโป่งมะนาว ขอบเขตการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ 1)ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ หมู่ที่ 7 ตำบลห้วยขุนราม อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี 2) ขอบเขตด้านประชากร ผู้มีส่วนสำคัญในการพัฒนา ได้แก่ ชมรมมัคคุเทศก์ จำนวน 15 คนโดยคัดเลือกจากนักเรียนชั้นประถมและมัธยมศึกษาในชุมชนที่สมัครใจเข้ารับการอบรม และผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาแหล่งโบราณคดี ได้แก่ กรรมการแกนนำชมรมอนุรักษ์แหล่งโบราณคดีจำนวน 2 คน ที่ปรึกษาชมรม จำนวน 1 คน ผู้นำท้องถิ่นจำนวน 1 คน กลุ่มข้าราชการ จำนวน 2 คน และผู้นำชุมชน จำนวน 3 คน ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการเรียนรู้การพัฒนาชมรมมัคคุเทศก์ประจำแหล่งโบราณคดีบ้านโป่งมะนาว มีประสิทธิภาพ

จะเห็นได้จากหลังการฝึกอบรม ยุวมัคคุเทศก์มีความรู้และสามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสนใจ สามารถบรรยายและตอบคำถามได้อย่างถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 93.33 และตอบคำถามความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวได้ คิดเป็นร้อยละ 86.67 ในด้านกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนายุวมัคคุเทศก์ประจำแหล่งโบราณคดีบ้านโป่งมะนาวก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมจริงในทุกฝ่าย

สาลิ ทองธิว และคณะ (2544) เรื่องโครงการพัฒนาหลักสูตรมัคคุเทศก์น้อยงานไม้แกะสลักและงานไม้สำหรับหมู่บ้านหัตถกรรมไม้แกะสลักบ้านถวายเป็น : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านต้นแก้ว อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อศึกษาความสามารถของครูในการพัฒนาและสร้างหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีส่วนช่วยสนับสนุนและที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของครู เพื่อศึกษาผลกระทบโดยตรงและโดยอ้อมของการพัฒนาหลักสูตร และการใช้หลักสูตรท้องถิ่นที่มีต่อครูคนอื่นๆ ในโรงเรียนบ้านต้นแก้วและต่อการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนบ้าน กลุ่มเป้าหมายการวิจัยคือกลุ่มครูและนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย ครูจำนวน 3 คนและนักเรียนจำนวน 28 คน และกลุ่มชาวบ้านในชุมชนบ้านถวายเป็นทั้งหมดประมาณ 700 คน จากผลการวิจัยพบว่า ครูโรงเรียนบ้านต้นแก้วขาดพื้นฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่และบทบาทต่าง ๆ ของมัคคุเทศก์นำเที่ยว แต่อย่างไรก็ตาม ครูมีความสามารถในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลาง แต่ยังไม่สามารถจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ของชาวบ้าน ครูแต่ละคนสามารถบูรณาการเนื้อหาสาระที่รับผิดชอบอยู่ได้พอสมควร แต่ไม่สามารถบูรณาการกลุ่มสาระทั้งหมดเข้าด้วยกัน ผลการศึกษาผลกระทบของหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องมัคคุเทศก์น้อยงานไม้แกะสลักและงานไม้ผลกระทบโดยตรงต่อความสัมพันธ์ระหว่างชาวบ้านกับโรงเรียนเปลี่ยนไป ความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมในโรงเรียนกับวัฒนธรรมชาวบ้าน ส่งผลให้ชุมชนเกิดการเรียนรู้เป็นการกระตุ้นศักยภาพของชาวบ้านในการกำหนดทิศทางการศึกษา และได้หลักสูตรท้องถิ่นที่มีวิธีสอน เทคนิคการสอนและกิจกรรมที่สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ในชุมชน

สุธิดา สังฆรักษาสัตย์ (2543) การพัฒนาหลักสูตรมัคคุเทศก์น้อยนำเที่ยวเขตดุสิต ในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครเพิ่มเติมกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรมัคคุเทศก์น้อยนำเที่ยวเขตดุสิตในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ แขนงงานเลือก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยใช้การผสมผสานระหว่างแนวทางการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกับโครงสร้างหลักสูตร มาตรฐานอบรมมัคคุเทศก์ของการท่องเที่ยว

แห่งประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า การนำหลักสูตรไปใช้นักเรียนทั้ง 30 คน มีค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินผลที่กำหนดไว้คือ ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็มทั้ง 3 ภาคความรู้ และความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การรับรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับหลักสูตรมัคคุเทศก์น้อยนำเที่ยวเขตดุสิต พบว่า นักเรียนมีการรับรู้ในด้านเนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากทุกรายการ การพานักเรียนไปทัศนศึกษาทำให้นักเรียนมีการรับรู้ในด้านเนื้อหามากที่สุด

สรุปได้ว่างานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรมัคคุเทศก์น้อย ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรเพื่อใช้อบรม เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ของท้องถิ่น ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้เห็นแนวทางการสร้างหลักสูตรเพื่อพัฒนาชุมชนมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์ และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กรณีศึกษาโรงเรียนวัดบัวโรย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมดดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจะนำแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาชุมชนมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์ และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กรณีศึกษาโรงเรียนวัดบัวโรย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของยุวมัคคุเทศก์เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กรณีศึกษาโรงเรียนวัดบัวโรย มีจุดประสงค์เพื่อ

1. เพื่อสร้างหลักสูตรสำหรับฝึกทักษะการใช้ภาษาไทยให้แก่ยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ให้แก่นักเรียนโรงเรียนวัดบัวโรย
2. เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยให้แก่ยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ให้แก่นักเรียนโรงเรียนวัดบัวโรย
3. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์และเสนอรูปแบบการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ของนักเรียนโรงเรียนวัดบัวโรย

ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบัวโรย จำนวน 20 คน
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.2.1 แบบสอบถาม เพื่อสร้างหลักสูตรสำหรับฝึกทักษะการใช้ภาษาไทยให้แก่ยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ให้แก่นักเรียนโรงเรียนวัดบัวโรย
 - 3.2.2 หลักสูตรฝึกอบรม
 - 3.2.3 แผนการจัดการฝึกอบรม
 - 3.2.4 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ของนักเรียนโรงเรียนวัดบัวโรยใช้ประเมินก่อนและหลังใช้หลักสูตร
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1) กลุ่มประชากร นักเรียนโรงเรียนวัดบัวโรย จำนวน 172 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 18 กรกฎาคม 2563)

2) กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนโรงเรียนวัดบัวโรย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 20 คน เลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อความเหมาะสมในการวิจัย เนื่องจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีอายุเฉลี่ย 11-12 ปี อยู่ในวัยที่กำลังสนใจสิ่งต่าง ๆ รอบตัว อีกทั้งยังอยู่ในระดับชั้นที่ต้องศึกษาต่อประถมศึกษาปีที่ 6 ในระยะเวลา 1 ปี ก่อนที่เขาจะจบการศึกษาเขาสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปแนะนำกับรุ่นน้องต่อ ๆ ไปได้

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 แบบสอบถามเพื่อสร้างหลักสูตรสำหรับฝึกทักษะการใช้ภาษาไทยให้แก่ยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้แก่นักเรียนโรงเรียนวัดบัวโรย

ประกอบไปด้วยคำถาม 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเพื่อให้ทราบถึงปัญหาและความต้องการด้านการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้แก่ นักเรียน โรงเรียนวัดบัวโรย ที่ครอบคลุมทั้งด้านการใช้วัจนภาษาและอวัจนภาษา หลักมัคคุเทศก์เบื้องต้น มารยาทและจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์ ตลอดจนข้อมูลความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ของวัดบัวโรย

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและความต้องการด้านการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของวัดบัวโรย โดยข้อมูลที่ได้จะใช้ประกอบการจัดทำหลักสูตรสำหรับฝึกทักษะการใช้ภาษาไทย เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ให้แก่ผู้แทนชุมชนวัดบัวโรยที่เข้าร่วมโครงการฯ

3.2.2 หลักสูตรฝึกอบรม เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยให้แก่ยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ให้แก่นักเรียนโรงเรียนวัดบัวโรย เป็นหลักสูตรเชิงปฏิบัติทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ยุวมัคคุเทศก์ได้เพิ่มความรู้ ความสามารถ และความพร้อมในด้านการท่องเที่ยวในท้องถิ่น ส่งเสริมประสบการณ์และความสามารถ ถ่ายทอดความรู้ให้กับนักท่องเที่ยวได้ และารู้จักทรัพยากรการท่องเที่ยวของท้องถิ่นตนเอง และมีทักษะในการนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวได้ หลักสูตรใช้เวลาในการอบรม จำนวน 4 วัน เน้นทั้ง

ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ประกอบด้วย สารระสำคัญ จุดประสงค์ การฝึกอบรม ขอบข่ายเนื้อหา กิจกรรม สื่อการเรียนรู้ ประเมินผล มีจำนวน 3 แผน ดังนี้

หลักสูตรและแผนการจัดการฝึกอบรมที่ 1 ทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการนำเสนอ

หลักสูตรและแผนการจัดการฝึกอบรมที่ 2 บุคลิกภาพเบื้องต้นของมัคคุเทศก์ คุณสมบัติที่ดีของมัคคุเทศก์ มารยาทและจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์

หลักสูตรและแผนการจัดการฝึกอบรมที่ 3 ข้อมูลเบื้องต้น ด้านประวัติศาสตร์วัดบัวโรยของวัดบัวโรย

หลักสูตรและแผนการจัดการฝึกอบรมที่ 4 ฝึกปฏิบัติในสถานที่จริง ทั้งแบบกลุ่มและแบบเดี่ยว

3.2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ด้านการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ของนักเรียนโรงเรียนวัดบัวโรย ใช้ประเมินก่อนและหลังใช้หลักสูตร ซึ่งเป็นแบบอัตนัย มีจำนวน 3 ชุด ได้แก่

ชุดที่ 1 แบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน เรื่องทักษะการใช้ภาษาไทยด้านการนำเสนอ เป็นแบบทดสอบอัตนัย จำนวน 2 ข้อ

ชุดที่ 2 แบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน เรื่องหลักมัคคุเทศก์เบื้องต้น เป็นแบบทดสอบอัตนัย จำนวน 2 ข้อ

ชุดที่ 3 แบบทดสอบก่อนเรียน- หลังเรียน เรื่องมารยาทและจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์ เป็นแบบทดสอบอัตนัย จำนวน 3 ข้อ

ชุดที่ 4 แบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน เรื่องอัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ของวัดบัวโรย เป็นแบบทดสอบอัตนัย จำนวน 2 ข้อ

3.2.4 แบบประเมินความพึงพอใจหลักสูตรฝึกอบรม สำหรับฝึกทักษะการใช้ภาษาไทยให้แก่ยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ให้แก่นักเรียนโรงเรียนวัดบัวโรย จำนวน 5 ข้อ โดยประเมินด้านเนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรม ด้านสื่อการฝึกอบรม ด้านระยะเวลา ด้านสถานที่ฝึกอบรม ด้านกิจกรรมการฝึกอบรม การประเมินค่าแบบให้คะแนน 5 ระดับ โดยให้ยุวมัคคุเทศก์เป็นผู้ประเมิน

การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. แบบสอบถาม เพื่อสร้างหลักสูตรสำหรับฝึกทักษะการใช้ภาษาไทยให้แก่ยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ให้แก่นักเรียนโรงเรียนวัดบัวโรย มีขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ของนักเรียนโรงเรียนวัดบัวโรย

1.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือ และขอบเขตเนื้อหา แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

- 1) เรื่องทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการนำเสนอ
- 2) เรื่องบุคลิกภาพเบื้องต้นของมัคคุเทศก์ คุณสมบัติที่ดีของมัคคุเทศก์ มารยาท และจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์
- 3) เรื่องข้อมูลเบื้องต้น ด้านประวัติศาสตร์วัดบัวโรยของวัดบัวโรย
- 4) การฝึกปฏิบัติในสถานที่จริง ทั้งแบบกลุ่มและแบบเดี่ยว

1.3 สร้างแบบสอบถามตามขอบเขตเนื้อหา จากนั้นนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามแล้วให้ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ผู้ทรงคุณวุฒิ คือ อ.อติวัฒน์ พรหมาสา

1.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิมาแก้ไขให้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ พร้อมต่อการนำไปสอบถามนักเรียน

2. หลักสูตรฝึกอบรม

2.1 การพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง โดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม จากการศึกษา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรมและอัตลักษณ์ของวัดบัวโรย และความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรจากบุคคลที่ เกี่ยวข้อง มาวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการเขียนหลักสูตร ดังนี้

1) กำหนดโครงสร้างหลักสูตร พิจารณาข้อมูลที่รวบรวมได้กำหนดเนื้อหาสาระของ หลักสูตร สำหรับยุวมัคคุเทศก์ ประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง ขอบข่ายเนื้อหา สาระ กิจกรรมในการฝึกอบรม แผนการจัดการฝึกอบรม เอกสารประกอบหลักสูตร การวัด ประเมินผล ได้จำนวน 4 หลักสูตร

2) สร้างกิจกรรมหลักสูตรฝึกอบรม โดยพิจารณาจากสถานที่และเนื้อหาของหลักสูตร ด้านการสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ให้แก่นักเรียนโรงเรียนวัดบัวโรย เพื่อกำหนดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้

3) การวัดและประเมินผล โดยวัดความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการปฏิบัติตนเป็น มัคคุเทศก์

2.2 การประเมินหลักสูตรฉบับร่าง การประเมินหลักสูตรฝึกอบรมด้านการสื่อสาร

อัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ให้แก่นักเรียนโรงเรียนวัดบัวโรย ดำเนินการ โดยนำหลักสูตรฉบับร่าง ส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ อ.อติวัฒน์ พรหมาสา ตรวจสอบก่อนนำไปใช้ ทั้งนี้เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรม ที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องของ องค์ประกอบของหลักสูตร

2.3 การสร้างแผนการจัดการฝึกอบรม

- 1) ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) สร้างแผนการจัดการฝึกอบรม โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์ เพื่อสร้างแผนการจัดการฝึกอบรม จำนวน 4 แผน

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ สำหรับฝึกทักษะการใช้ภาษาไทยให้แก่นักเรียนโรงเรียนวัดบัวโรย มีขั้นตอน ดังนี้

- 1) ศึกษาเกณฑ์ในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์จากเอกสาร เพื่อนำมาวิเคราะห์ในการกำหนด ประเด็นการสร้างแบบทดสอบ ให้ครอบคลุมความรู้ความเข้าใจที่เหมาะสมกับยุวมัคคุเทศก์ เพื่อนำหลักสูตรมาใช้ในการวัดความรู้ ความเข้าใจก่อนและหลังการใช้หลักสูตร
- 2) สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ สำหรับฝึกทักษะการใช้ภาษาไทยให้แก่นักเรียนโรงเรียนวัดบัวโรย เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ให้แก่นักเรียนโรงเรียนวัดบัวโรย ซึ่งเป็นข้อสอบชนิดเขียนตอบ (อัตนัย) ข้อทดสอบที่ใช้สอบก่อนและหลังฝึกอบรมเป็นชุดเดียวกัน จำนวน 3 ข้อ
- 3) นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้น ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ อ.อติวัฒน์ พรหมาสา เพื่อตรวจสอบ แล้วนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข
- 4) นำแบบทดสอบที่ได้รับการตรวจสอบเรียบร้อยแล้วไปปรับปรุงแก้ไขและนำไปทดลองใช้กับยุวมัคคุเทศก์ ซึ่งกำหนดกลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบัวโรยจำนวน 20 คน

3.3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

- 1) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน และข้อมูลที่เกี่ยวข้องด้วยตนเอง โดยการใช้แบบสอบถามกับยุวมัคคุเทศก์ ซึ่งเป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบัวโรย จำนวน 20 คน ซึ่งสมัครใจเข้ารับการฝึกอบรม
- 2) เข้าร่วมประชุมในเวทีประชุมชี้แจงก่อนทำวิจัยที่ดำเนินการจัดโดยวิจัยมหาลัย เพื่อรวบรวมข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาวัดบัวโรยเป็นแหล่งท่องเที่ยว ของบุคคลผู้เกี่ยวข้อง เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์กรบริหารส่วนตำบลบางเสาะง ครู โรงเรียนวัดบัวโรย เป็นต้น

3) ผู้วิจัยประเมินผลก่อนใช้หลักสูตร ได้แก่ การประเมินผลสัมฤทธิ์ ด้านการฝึกทักษะการใช้ภาษาไทย หลักมัคคุเทศก์เบื้องต้น และอัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ ให้แก่ผู้เข้ารับการอบรมก่อนการฝึกอบรม (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบความรู้ เป็นข้อสอบชนิดเขียนตอบ

4) ผู้วิจัยนำหลักสูตรฝึกทักษะการใช้ภาษาไทยให้แก่ยุวมัคคุเทศก์เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ให้แก่นักเรียนโรงเรียนวัดบัวโรย ที่กำหนดเป็นแผนการจัดการฝึกอบรมนำไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบัวโรยจำนวน 20 คน กำหนดตารางกิจกรรมหลักสูตรฝึกอบรม

5) การประเมินผลหลังใช้หลักสูตร ได้แก่ การประเมินผลสัมฤทธิ์ ด้านการฝึกทักษะการใช้ภาษาไทยให้แก่ยุวมัคคุเทศก์เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ให้แก่นักเรียนโรงเรียนวัดบัวโรย ก่อนฝึกอบรมโดยใช้แบบทดสอบความรู้ (post-test) ชนิดเขียนตอบ มีแบบแผนการทดลองแบบกลุ่มทดลองเดียว ประเมินผลก่อนและหลังการทดลอง One group pretest-posttest design (วิลโล ทองแม่, 2545, น. 126)

ตารางที่ 1 แบบแผนการทดลอง

Pretest	Treatment	Posttest
O1	X	O2

O1 หมายถึง การประเมินผลก่อนทดลองใช้หลักสูตร

X หมายถึง การทดลองใช้หลักสูตร

O2 หมายถึง การประเมินผลหลังทดลองใช้หลักสูตร

3.4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการใช้สอบถาม แบบสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการ ครูและนักเรียนโรงเรียนวัดบัวโรย ตลอดจนชาวบ้านในชุมชน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ Snowball Sampling และ Purposive Sampling

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบัวโรยซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง และนำผลการศึกษามาวิเคราะห์ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการวิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการประเมินก่อนและหลังใช้หลักสูตร

- การหาค่าเฉลี่ย

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ \bar{X} เป็นคะแนนเฉลี่ย
 $\sum x$ เป็นผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 n จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

- การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S.D = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n^2}}$$

นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพมาบูรณาการเข้าด้วยกัน
 เกณฑ์การประเมิน จากแบบสอบถามที่เป็นเชิงปริมาณ การแปลความหมาย ค่าเฉลี่ยคะแนนจาก
 มาตราประมาณค่า 5 ระดับ ในแบบสอบถามชุดต่าง ๆ ใช้เกณฑ์ ดังนี้

4.51 – 5.00	การแปลความหมาย	มากที่สุด
3.51 – 4.50	การแปลความหมาย	มาก
2.51 – 3.50	การแปลความหมาย	ปานกลาง
1.51 – 2.50	การแปลความหมาย	น้อย
1.00 – 1.50	การแปลความหมาย	น้อยที่สุด

สำหรับการแปลความหมายค่าร้อยละใช้เกณฑ์ ดังนี้

ร้อยละ 80 ขึ้นไป	หมายถึง	มากที่สุด
ร้อยละ 61 - 80	หมายถึง	มาก
ร้อยละ 41 - 60	หมายถึง	ปานกลาง
ร้อยละ 21 - 40	หมายถึง	น้อย
น้อยกว่า ร้อยละ 20	หมายถึง	น้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กรณีศึกษาโรงเรียนวัดบัวโรย มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 3 เรื่อง ดังนี้

4.1 เพื่อสร้างหลักสูตรสำหรับฝึกทักษะการใช้ภาษาไทยให้แก่ยุวมัคคุเทศก์ ให้สื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ผลการศึกษาดำเนินการตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อสร้างหลักสูตรสำหรับฝึกทักษะการใช้ภาษาไทยให้แก่ ยุวมัคคุเทศก์ ในการสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรต้องประกอบด้วยเนื้อหาต่อไปนี้

1) แผนการฝึกอบรมที่ 1 เรื่องทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการนำเสนอ ทั้งทักษะด้านการใช้วัจนภาษาและอวัจนภาษาที่ถูกต้องเหมาะสมแก่การเป็นมัคคุเทศก์ แผนนี้เป็นการอบรมภาคทฤษฎีใช้เวลา 3 ชั่วโมง ประกอบด้วยใบความรู้ และใบงานก่อนเรียน - หลังเรียน

2) แผนการฝึกอบรมที่ 2 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับมัคคุเทศก์ ประกอบด้วยบุคลิกภาพเบื้องต้น มารยาท และจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์ แผนนี้เป็นการอบรมภาคทฤษฎี ใช้เวลา 1.30 ชั่วโมง ประกอบด้วยใบความรู้ และใบงานก่อนเรียน - หลังเรียน

3) แผนการฝึกอบรมที่ 3 เรื่องข้อมูลความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ของวัดบัวโรย แผนนี้เป็นการอบรมภาคทฤษฎีใช้เวลา 1.30 น. ประกอบด้วยใบความรู้ และใบงานก่อนเรียน - หลังเรียน

4) แผนการฝึกอบรมที่ 4 เรื่องฝึกปฏิบัติในสถานที่จริง ทั้งแบบกลุ่มและแบบเดี่ยว ใช้เวลา 18 ชั่วโมง การฝึกปฏิบัติจะแบ่งการฝึกออกเป็น 2 ครั้ง ครั้งแรกฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม แสดงบทบาทสมมติ ผลัดกันเป็นผู้นำเที่ยวและนักท่องเที่ยว และครั้งที่สองสอบปฏิบัติรายบุคคลในสถานที่

ดังนั้นสรุปผลการศึกษาดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่ 1 ได้ว่าการพัฒนายุวมัคคุเทศก์ให้สามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ควรประกอบด้วยการพัฒนาทักษะการสื่อสารเพื่อนำเสนอความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับมัคคุเทศก์ ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับสถานที่ และการฝึกปฏิบัติในสถานที่จริง

4.2 เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยให้แก่ยุวมัคคุเทศก์ ในการสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อ 2 เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยให้แก่มัคคุเทศก์ให้สื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วิธีการศึกษาประกอบด้วย

1. ใ้ความรู้ ด้าน ทักษะการใช้ภาษาไทยด้านการนำเสนอ หลักมัคคุเทศก์เบื้องต้น และข้อมูลอัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์วัดบัวโรย

2.แบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน ทั้ง 3 หัวข้อหัวข้อยละ 10 คะแนน รวม30 คะแนน ผลการวัดหลังเรียนมีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียนมาก ดังตารางเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน ดังนี้

ตารางที่ 2 ตารางแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากแบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน

คนที่	ใบงานที่ 1		ใบงานที่ 2		ใบงานที่ 3		รวม 3 ใบงาน	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน
1	0	10	2	10	1	8	3	28
2	0	5	0	9	0	7	0	21
3	2	8	2	10	0	10	4	28
4	2	10	1	8	5	10	8	28
5	0	5	1	9	1	8	2	22
6	0	6	1	8	0	7	1	21
7	0	5	0	7	0	6	0	18
8	2	5	2	10	1	10	5	25
9	2	6	2	10	1	9	5	25
10	2	6	2	10	1	8	5	24
11	2	10	2	10	0	8	4	28
12	1	10	2	9	0	9	3	28
13	2	8	1	8	0	10	3	26
14	1	6	0	7	0	8	1	21
15	1	6	0	7	1	8	2	21
16	2	6	0	7	1	7	3	20
17	2	10	2	10	1	10	5	30
18	2	8	2	10	1	10	5	28
19	2	10	1	9	1	8	4	27
20	1	5	1	10	1	10	3	25
X-bar	1.3	7.25	1.2	8.9	0.8	8.55	3.3	24.7
SD	0.86	2.07	0.83	1.21	1.11	1.28	2.0	3.5
t-test	13.77		52.14		25.26		38.93	

ตารางที่ 3 ตารางเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	n	\bar{X}	s.d	t-test	p-value
ก่อนเรียน	20	3.3	2.0	38.93*	000
หลังเรียน	20	24.7	3.5		

*p-value < .05

จากตารางพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เข้ารับการอบรมพัฒนาชั้นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ฝึกปฏิบัติในสถานที่จริง โดยแบ่งการฝึกออกเป็น 2 ครั้ง ครั้งแรกฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม แสดงบทบาทสมมติ ผลัดกันเป็นผู้นำและผู้ตาม และครั้งที่สองสอบปฏิบัติรายบุคคลในสถานที่จริง มีนักท่องเที่ยวยุโรปซึ่งเป็นผู้ประกอบการมาเยี่ยมชมสถานที่ และให้ยูวม์คัคเทศก์นำเที่ยว โดยผู้วิจัยติดตามสังเกตอย่างใกล้ชิด และให้นักท่องเที่ยวเป็นผู้ประเมิน ผลการประเมินอยู่ในระดับที่ดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.85

การประเมินฝึกปฏิบัติในสถานที่จริง

ตารางที่ 4 ตารางแสดงคะแนนฝึกปฏิบัติ โดยนักท่องเที่ยวเป็นผู้ประเมิน

ระดับคะแนน ประเด็น การประเมิน	ระดับคะแนน					เฉลี่ย
	5 ดีมาก	4 ดี	3 ปาน กลาง	2 พอใช้	1 ควร ปรับปรุง	
1.บุคลิกภาพ การใช้ท่าทาง กิริยามารยาท ภาษามือ สายตา สีหน้า การยิ้มประกอบการพูดอย่าง เหมาะสม	19	1				4.95
	95%	5%				
2. ความสามารถในการพูด อธิบาย พูดได้ชัดเจน น้ำเสียงสดใส ไม่แผ่วเบา ชัดถ้อยชัดคำ	18	2				4.90
	90%	10%				
3. เนื้อหา ครอบคลุม ถูกต้อง	18	1	1			4.85
	90%	5%	5%			
4.การให้คำแนะนำที่น่าสนใจ การ ตอบคำถามที่ชัดเจน	17	2	1			4.8
	85%	10%	5%			
คะแนนเฉลี่ย						4.87

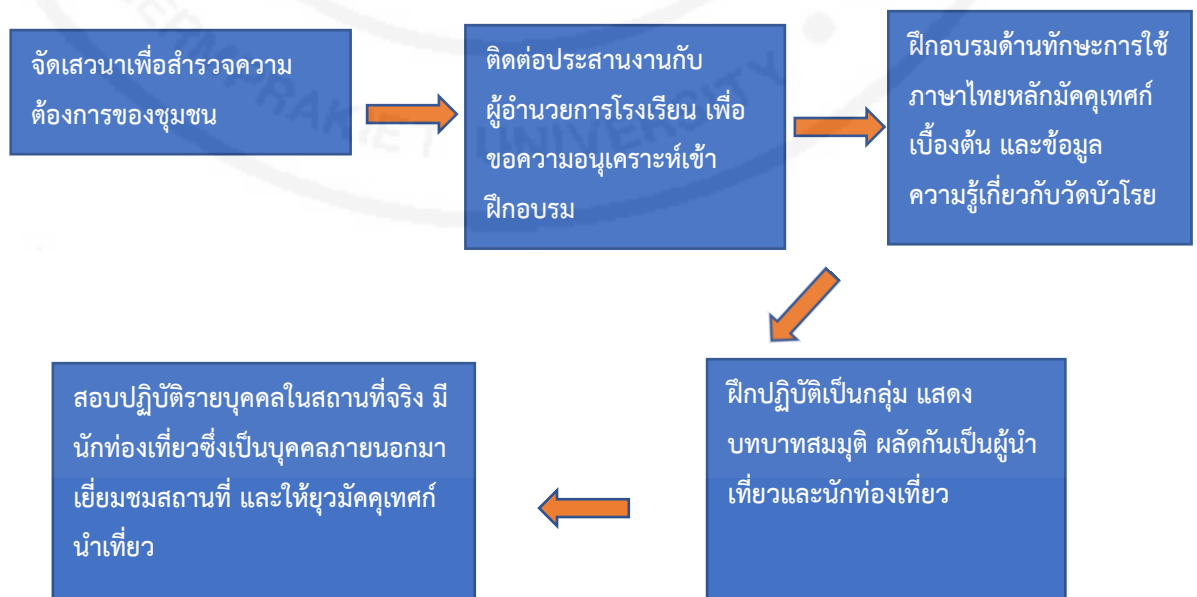
ดังนั้นจึงสามารถสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 2 ได้ว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีพัฒนาการด้านทักษะการใช้ภาษาไทยที่ดีขึ้น เข้าใจความสำคัญของยุวมัคคุเทศก์ สามารถพัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง กล้าแสดงออก และมีความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ของวัดบวรโย

4.3 เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์และเสนอรูปแบบการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของยุวมัคคุเทศก์ ในการสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อ 3 สรุปได้ว่า

1. ผลสัมฤทธิ์การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทย ซึ่งประกอบด้วยประเด็นย่อย ได้แก่ การใช้ภาษาพูดเพื่อการนำเที่ยว ควรมีลักษณะอย่างไร การใช้ວິຈນภาษาหรือภาษากายเพื่อการนำเที่ยว ควรมีลักษณะอย่างไร ผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้เบื้องต้นของมัคคุเทศก์ ประกอบด้วยประเด็นย่อย ได้แก่ คุณสมบัติที่ดีของมัคคุเทศก์ควรเป็นอย่างไร มารยาทและจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์ ควรมีลักษณะอย่างไร และข้อมูลความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ของวัดบวรโย ประกอบด้วยประเด็นย่อย ได้แก่ วัดบวรโย มีประวัติความเป็นมาอย่างไร พิพิธภัณฑวัดบวรโย มีความสำคัญอย่างไร

2. รูปแบบการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสาร อัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ที่กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบวรโย มีรูปแบบ/เนื้อหาสำคัญ ดังนี้

ผลการศึกษาดำเนินการตามวัตถุประสงค์ ข้อ 1 เพื่อสร้างหลักสูตรสำหรับฝึกทักษะการใช้ภาษาไทยให้แก่ยุวมัคคุเทศก์ ให้สื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

รายงานผลการศึกษาดำเนินการตามเนื้อหาสาระของหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรฝึกอบรมด้านทักษะการใช้ภาษาไทยให้แก่ยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ให้แก่นักเรียนโรงเรียนวัดบัวโรย โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์หลักสูตร การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลด้านอัตลักษณ์ทางประวัติศาสตร์ของวัดบัวโรย และความต้องการในการฝึกอบรมจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง จึงได้เนื้อหาสาระในการฝึกอบรม ดังนี้

1. ทักษะการใช้ภาษาไทยด้านการนำเสนอ มีรายละเอียดดังนี้

แผนการฝึกอบรมที่ 1

เรื่อง ทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการนำเสนอ เวลา 3 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

มัคคุเทศก์เป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยว ต่อสังคมวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี ต่อนักท่องเที่ยว เป็นเสมือนตัวแทนของคนในท้องถิ่น คอยแนะนำ อธิบาย สิ่งต่างๆ สร้างความเข้าใจอันดีให้เกิดขึ้นระหว่างนักท่องเที่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว สามารถตอบคำถามทุกอย่างที่นักท่องเที่ยวสงสัยอยากรู้ ให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบาย อุ่นใจ ดังนั้น ผู้ที่จะมาเป็นมัคคุเทศก์ต้องมีคุณสมบัติที่ดี มีมารยาท มีจรรยาบรรณ ตลอดจนมีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการนำเสนอแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจ ในตัวมัคคุเทศก์ และแหล่งท่องเที่ยว

จุดประสงค์การฝึกอบรม

- เพื่อสร้างทักษะความสามารถในการใช้ภาษาไทยเพื่อนำเสนออัตลักษณ์ของวัดบัวโรยได้

รายละเอียด ขอบข่ายเนื้อหา และกิจกรรม

ขอบข่ายเนื้อหา

- ทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการนำเสนอ

กิจกรรม

1. ยุวมัคคุเทศก์ออกมาแนะนำตัวและกล่าวคำทักทาย
2. วิทยากรบรรยายประกอบ Power Point เรื่องทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการนำเสนอด้านอัตลักษณ์ของวัดบัวโรย

3. ยูวมัคคุเทศก์ศึกษาใบความรู้ที่ 1 เรื่องทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการนำเสนอ แล้วตอบคำถามในใบงานที่ 1 เรื่องทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการนำเสนอ
4. วิทยากรสู่มัคคุเทศก์ออกมานำเสนอตามหัวข้อในใบงานที่ 1
5. วิทยากรและยูวมัคคุเทศก์ร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้
6. ยูวมัคคุเทศก์ทุกคนฝึกปฏิบัติพูดแนะนำตัว และฝึกพูดเกี่ยวกับการอบรมในครั้งนี้ ยูวมัคคุเทศก์จะได้รับประโยชน์อย่างไรบ้าง และจะนำความรู้ที่ได้จากการอบรมครั้งนี้ไปใช้อย่างไร
7. ยูวมัคคุเทศก์ฝึกพูดนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวในวัดบวรโรย ว่ามีอะไรน่าสนใจ และมีรายละเอียดอะไรบ้าง
8. ยูวมัคคุเทศก์สรุปความรู้ที่ได้จากการบรรยาย และความรู้จากการฝึกทักษะ โดยยูวมัคคุเทศก์ทุกคนออกมานำเสนอความรู้ที่ได้รับ

สื่อการเรียนรู้

1. Power Point เรื่องทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการนำเสนอ
2. เอกสารประกอบการฝึกอบรม
3. ใบงาน เรื่องทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการนำเสนอ
4. ใบความรู้ เรื่องทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการนำเสนอ

ประเมินผล

ตรวจผลงานจากใบงานที่ 1

ใบความรู้ที่ 1 เรื่องทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการนำเสนอ

ทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการนำเสนอ

มัคคุเทศก์จะต้องรู้จักวิธีนำเข้าสู่เรื่อง เริ่มตั้งแต่การแนะนำตัวอย่างสุภาพและเป็นกันเองกับนักท่องเที่ยว สิ่งจำเป็นที่สุด ในการเป็นมัคคุเทศก์ คือความสามารถทางภาษา ทั้งการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ตลอดจนการเลือกใช้วจนภาษาที่ถูกต้องเหมาะสม ตามโอกาสและกาลเทศะ ในสถานการณ์ที่บางครั้งไม่อาจคาดเดาได้ เพราะนักท่องเที่ยวอาจมีพฤติกรรม มีความต้องการที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นอายุ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ เป็นต้น มัคคุเทศก์ต้องพร้อมเสมอที่จะพูด แนะนำสถานที่ท่องเที่ยว รวมถึงให้ความรู้ อธิบาย ให้นักท่องเที่ยวได้เข้าใจ มัคคุเทศก์ที่ดี จึงควรเรียนรู้ทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการนำเสนอ พร้อมกับ การที่จะต้องวางแผนการนำเที่ยวในแต่ละจุด แต่ละขั้นตอน ให้ได้ตามกำหนดเวลา เพื่อป้องกันข้อผิดพลาดระหว่างการนำเที่ยว ดังต่อไปนี้

1. ทักษะการใช้ภาษา ด้านวัจนภาษาของมัคคุเทศก์ ควรปฏิบัติดังนี้

- 1.1 เวลาพูดควรใช้น้ำเสียงที่ชัดเจน แจ่มใส
- 1.2 ควรมีจังหวะและลีลาในการพูดอย่างเหมาะสม ไม่ช้าหรือเร็วจนเกินไป และควรเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้พูดหรือซักถามบ้าง
- 1.3 ควรคำนึงถึงบุคคล และกาลเทศะด้วยว่า ควรใช้คำพูด และกิริยาท่าทางอย่างไรจึงจะเหมาะสม
- 1.4 มีวิธีการพูดให้นักท่องเที่ยวเกิดความตื่นตัวพร้อมรับฟังข้อมูล และแนวทางในการปฏิบัติร่วมกันของหมู่คณะ เพื่อให้การท่องเที่ยวเป็นไปอย่างเรียบร้อย
- 1.5 ยุ่มมัคคุเทศก์ควรใช้ภาษาอย่างถูกต้อง และควรลำดับความคิดก่อนออกมาเป็นคำพูดที่ดี เข้าใจง่าย
- 1.6 ควรระมัดระวังถึงคำพูด สุ่มเสียง อักษรระ ความหมาย และจังหวะจะโคนในการพูดตลอดจนการออกเสียงคำควบกล้ำให้ชัด ซึ่งถือเป็นเสน่ห์อย่างหนึ่ง
- 1.7 คอยสังเกตผู้ฟังเสมอว่าเขาสนใจ หรือต้องการจะฟังในสิ่งที่มีมัคคุเทศก์พูดหรืออธิบายมากน้อยเพียงใด ควรปรับการพูดให้ตรงกับเวลา และความสนใจของนักท่องเที่ยว
- 1.8 ควรพูดด้วยน้ำเสียงที่เหมาะสม มีการเน้นคำ และพูดซ้ำในบางจุด เช่น เวลานั้นนะ ขึ้นรถ เวลานั้นรับประทานอาหาร ควรพูดให้ชัดถ้อยชัดคำ
- 1.9 ควรระมัดระวังการใช้ถ้อยคำสองแง่สองง่ามและคำพูดหยาบคาย
- 1.10 มีวิธีการอธิบายเรื่องราวต่างๆ ได้อย่างน่าสนใจ น่าติดตาม และสร้างความเพลิดเพลินแก่นักท่องเที่ยวด้วย

2. ทักษะการใช้ภาษา ด้านอวัจนภาษาของมัคคุเทศก์ ควรปฏิบัติดังนี้

- 2.1 แต่งกายถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ
- 2.2 การแสดงออกทางสีหน้าและแววตาที่เป็นมิตร ยิ้มแย้มแจ่มใส
- 2.3 ดูแลเรื่องความสะอาด ไม่ว่าจะเป็นร่างกาย หรือเสื้อผ้า
- 2.4 มีบุคลิกภาพที่ดี เชื้อมั่นในตนเอง มีทัศนคติที่ดี มีความกระตือรือร้น และจริงใจ
- 2.5 ต้องรู้จักสร้างบรรยากาศความเป็นกันเองกับนักท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความอบอุ่นใจ ท่องเที่ยวด้วยความสุข และสนุกสนาน รู้จักใช้อารมณ์ขันให้เหมาะสม

2.6 มีน้ำใจพร้อมที่จะบริการเสมอ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเห็นอกเห็นใจ ในขณะเดียวกันก็ต้องอดทนอดกลั้นไม่แสดงอารมณ์และกริยามารยาทที่ไม่ดีออกมาให้นักท่องเที่ยวเห็น ต้องควบคุมอารมณ์ของตนเองได้

2.7 มีความรู้รอบตัว มีความจำดี

2.8 ต้องรู้จักแสดงท่าทางให้เหมาะสม เช่น กระฉับกระเฉง แจ่มใส ไม่แสดงอาการกริยาอีตอัดเกรี้ยวกราด มัคคุเทศก์จะต้องรู้จักแสดงท่าทางที่ถูกต้อง เพื่อเป็นตัวอย่างแก่นักท่องเที่ยว เช่น เมื่อพานักท่องเที่ยวเข้าชมในบริเวณวัด เดินผ่านหรือพบพระสงฆ์ มัคคุเทศก์ควรแสดงความเคารพโดยการไหว้หรือก้มตัวให้ถูกต้องตามประเพณีไทย

2.9 เวลากล่าวถึงสิ่งใด ควรใช้วิธีพาดมือ และไม่ควรถูกใช้เท้าชี้สิ่งของ ซึ่งเป็นกิจวัตรที่ไม่สุภาพ

2.10 ควรรักษาระยะห่างที่เหมาะสม ระหว่างตนเองกับนักท่องเที่ยว ไม่ควรมีกลิ่นจืดจางหรือกลิ่นจางเกินไป

ใบงานที่ 1 เรื่องทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการนำเสนอ

คำชี้แจง ให้อ่านมัคคุเทศก์ ตอบคำถามต่อไปนี้

1. การใช้ภาษาพูดเพื่อการนำเสนอ ควรจะมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2. การใช้วัจนภาษา หรือภาษากาย เพื่อการนำเสนอ ควรจะมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

2. หลักมัคคุเทศก์เบื้องต้น มีรายละเอียดดังนี้

แผนการจัดการฝึกอบรมที่ 2

เรื่อง บุคลิกภาพเบื้องต้น มารยาท และจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์ เวลา 1.30 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

มัคคุเทศก์เป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยว ในฐานะเป็นผู้เชื่อมโยงความเข้าใจอันดีให้เกิดขึ้นระหว่างนักท่องเที่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวหรือสิ่งที่เขาสนใจ เป็นผู้คอยอธิบายเรื่องราวด้านโบราณสถาน สถาปัตยกรรม ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี กิจกรรม วิถีชีวิตของผู้คน ความสวยงามตามธรรมชาติ จุดที่น่าสนใจในสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ตลอดจนมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบต่อนักท่องเที่ยว ที่อยู่ในความดูแลระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ ดังนั้นมัคคุเทศก์จึงควรได้รู้จักกับบทบาทและหน้าที่ที่ตนควรปฏิบัติ ความสามารถด้านต่าง ๆ ของการเป็นผู้นำเที่ยว ต้องมีคุณสมบัติที่ดี มีมารยาท และจรรยาบรรณ ให้มีความสำคัญใส่ใจศึกษาเรื่องดังกล่าวอย่างลึกซึ้ง เพื่อประโยชน์ในการทำงาน และการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย เต็มไปด้วยประสิทธิภาพ เกิดความประทับใจจากนักท่องเที่ยว

จุดประสงค์การฝึกอบรม

- เพื่อเข้าใจคุณสมบัติมัคคุเทศก์ได้ถูกต้อง
- เพื่อให้เห็นความสำคัญของมารยาทและจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์ได้ถูกต้อง

รายละเอียด ขอบข่ายเนื้อหา และกิจกรรม

ขอบข่ายเนื้อหา

1. คุณสมบัติที่ดีของมัคคุเทศก์
2. มารยาทและจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์

กิจกรรมการจัดการฝึกอบรม

1. ผู้วิจัยแจกเอกสารการฝึกอบรมให้กับยุวมัคคุเทศก์ แล้วชี้แจงให้มัคคุเทศก์ทราบเกี่ยวกับรายละเอียดของการฝึกอบรม
2. แนะนำวิทยากรผู้ให้ความรู้เกี่ยวกับมัคคุเทศก์เบื้องต้น
3. วิทยากรสร้างความสัมพันธ์ภาพ บอกประเด็นหัวข้อ และวัตถุประสงค์การอบรม ทดสอบความรู้เบื้องต้นของผู้เข้ารับการอบรม
4. วิทยากรบรรยายประกอบ Power Point เรื่องคุณสมบัติที่ดีของมัคคุเทศก์
5. ยุวมัคคุเทศก์ศึกษาใบความรู้ที่ 2 เรื่องคุณสมบัติที่ดีของมัคคุเทศก์แล้วตอบคำถามในใบงานที่ 2

6. วิทยากรสุมุยมัคคุเทศก์ออกมานำเสนอตามหัวข้อในใบงานที่ 2
7. วิทยากรและยุวมัคคุเทศก์ร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้
8. วิทยากรบรรยายประกอบ Power Point เรื่องมารยาทและจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์
9. ยุวมัคคุเทศก์ศึกษาใบความรู้ที่ 3 เรื่องคุณสมบัติที่ดีของมัคคุเทศก์แล้วตอบคำถามในใบงานที่ 3
10. วิทยากรสุมุยมัคคุเทศก์ออกมานำเสนอตามหัวข้อในใบงานที่ 3
11. วิทยากรและยุวมัคคุเทศก์ร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้

สื่อการเรียนรู้

1. Power Point
 - 1.1 เรื่องคุณสมบัติที่ดีของมัคคุเทศก์
 - 1.2 เรื่องมารยาทและจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์
2. เอกสารประกอบการฝึกอบรม
3. ใบงาน
 - 3.1 ใบงานเรื่อง คุณสมบัติที่ดีของมัคคุเทศก์
 - 3.2 ใบงานเรื่อง มารยาทและจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์
4. ใบความรู้
 - 4.1 ใบความรู้เรื่อง คุณสมบัติที่ดีของมัคคุเทศก์
 - 4.2 ใบความรู้เรื่อง มารยาทและจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์

ประเมินผล

ตรวจผลงานจากใบงานที่ 2,3

ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง คุณสมบัติที่ดีของมัคคุเทศก์

คุณสมบัติที่ดีของมัคคุเทศก์

มัคคุเทศก์เป็นอาชีพที่ต้องมีคุณสมบัติเฉพาะหลากหลายลักษณะ เนื่องจากเป็นอาชีพที่ต้องเจอกับบุคคลต่างๆ ซึ่งแต่ละคนก็มีความแตกต่างกันไปในแต่ละด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านอาชีพ การศึกษา การอบรมเลี้ยงดู อารมณ์ความต้องการของแต่ละคน มัคคุเทศก์จึงต้องปรับตัวให้เข้ากับนักท่องเที่ยวทุกคน และต้องพยายามสร้างความพอใจให้กับทุกๆ ฝ่าย นอกเหนือจากจะคนแล้ว มัคคุเทศก์ยังต้องเจอกับปัญหาเฉพาะหน้าที่คาดไม่ถึง ต้องเป็นผู้จัดการดูแลรับผิดชอบเรื่องการเดินทางท่องเที่ยวและหน้าที่อื่นๆ ดังนั้นคุณสมบัติของผู้ที่จะมาเป็นมัคคุเทศก์จึงต้องค่อนข้างมีความหลากหลายดังนี้

1. มีบุคลิกภาพดี

1.1 บุคลิกภาพภายนอก หมายถึง สิ่งที่ปรากฏให้เห็นได้ในตัวมัคคุเทศก์ ดังนี้

- ร่างกาย ควรเอาใจใส่ให้ความสนใจเป็นอันดับแรก ได้แก่ ผม หน้าตา หู จมูก ฟัน เล็บ มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ ไม่อ้วนหรือผอมจนเกินไป มีความคล่องแคล่ว
- การแต่งกาย เสื้อผ้า รองเท้า ถุงเท้า ต้องสะอาด เรียบร้อย ต้องคำนึงถึงกาลเทศะและเหมาะสมกับโอกาสหรือสถานที่ที่จะใช้ด้วย
- การพูดจา ควรระมัดระวังเกี่ยวกับคำพูด น้ำเสียงและปฏิกริยาของผู้ฟัง วาจาสุภาพไพเราะ
- กิริยามารยาท การแสดงออก ทางสีหน้าท่าทาง และความประพฤติจะต้องอยู่ในอาการที่สำรวม ไม่ล้าวม แคะ แกะ เกา ส่วนใดๆ ของร่างกายในที่สาธารณะ มีกิริยามารยาทที่อ่อนโยน

1.2 บุคลิกภาพภายใน หมายถึง สิ่งที่มัคคุเทศก์แสดงออกจากความรู้สึกภายในของมัคคุเทศก์เอง ดังนี้

- มีเจตคติ ทักษะที่ดีต่ออาชีพ และหน้าที่ของมัคคุเทศก์ต่อธุรกิจการท่องเที่ยวและต่อชื่อเสียงของประเทศชาติ
- มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อนักท่องเที่ยวและทุกๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง องค์กรหรือหน่วยงานที่ตนทำงานอยู่
- มีสติในการปฏิบัติหน้าที่การงาน
- มีน้ำใจต่อนักท่องเที่ยว
- มองโลกในแง่ดี และมีมนุษยสัมพันธ์ดี

- มีความรับผิดชอบหน้าที่

2. มีมนุษยสัมพันธ์ดี (Human Relationship) มองโลกในแง่ดี มีความสุจริตใจ ร่าเริง แจ่มใสมีอารมณ์ขัน มีน้ำใจ พร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือ ยินดีที่ได้เห็นคนอื่นมีความสุข มีความเอื้อเฟื้อ รู้จักห่วงใยผู้อื่น มีอัธยาศัย ไม่ก้าวร้าว สามารถสร้างอารมณ์ขันได้ เป็นต้น

3. มีความรู้ดี สนใจสิ่งรอบตัว ช่างสังเกต รักการค้นคว้า เป็นนักอ่าน

4. มีวาทศิลป์ มีศิลปะในการพูด รู้จังหวะ รู้ว่าควรจะพูดหรืออธิบายในช่วงเวลาใด เรื่องใดก่อนหลัง

5. จิตวิญญาณรักและตั้งใจในงานการเป็นมัคคุเทศก์

6. มีประสบการณ์เดินทาง

7. มีความรับผิดชอบสูง ตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่การงาน

8. มีความอดทนอดกลั้น รับผิดชอบทุกสถานการณ์

9. มีสติปัญญา มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีสติและไหวพริบที่ดี มีความยืดหยุ่น สามารถแก้ปัญหาได้ฉับไว และมีความรอบคอบ

10. มีสุขภาพจิต และสุขภาพกายที่ดี

11. มีความจำที่ดี

12. เป็นผู้นำที่ดี

13. มีความกระตือรือร้น

14. รู้จักขนบธรรมเนียมประเพณีของแต่ละท้องถิ่น

15. มีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ ในขั้นที่ใช้การได้ดี และสามารถสื่อสารภาษากับนักท่องเที่ยวรู้เรื่องเข้าใจ มีทักษะในการพูด อ่าน ฟัง เขียน ภาษาเหล่านั้นด้วย

ใบงานที่ 2 เรื่องคุณสมบัติที่ดีของมัคคุเทศก์

คำชี้แจง ให้ยุวมัคคุเทศก์ตอบคำถามต่อไปนี้

1. มัคคุเทศก์ที่ดีควรมีคุณสมบัติทั้งภายในและภายนอกอย่างไร

1.1 บุคลิกภาพภายนอก

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1.2 บุคลิกภาพภายใน ควรแสดงออกจากความรู้สึกภายในของมัคคุเทศก์ออกมาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ที่ 3 เรื่องมารยาทและจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์

มารยาทและจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์

มารยาท (บุพผา คุมมานนท์. 2541 : 19) หมายถึง กิริยา วาจา ที่ถือว่าเรียบร้อย การวางตัว หมายถึง พฤติกรรม การปฏิบัติ การทำตัวที่แสดงออกให้เห็น ฉะนั้นมารยาทและการวางตัวของมัคคุเทศก์ก็คือ กิริยา วาจา ท่าทาง การแสดงออก ข้อควรประพฤติ และไม่ควรถูกประพฤติของมัคคุเทศก์ เพื่อที่จะดำรงไว้ซึ่งเกียรติภูมิของสถานภาพแห่งวิชาชีพมัคคุเทศก์ ทั้งนี้ การวางตัวของมัคคุเทศก์อาจหมายถึง การปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ กาลเทศะ ซึ่งเป็นหลักอันควรประพฤติปฏิบัติและเป็นคุณสมบัติอันดีงามที่มัคคุเทศก์พึงปฏิบัติ ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวมีประเด็นที่สำคัญ ๆ ดังนี้

1. มัคคุเทศก์ต้องผสมผสานระหว่างมารยาทไทย กับมารยาทแบบต่างประเทศให้ได้ในลักษณะที่สอดคล้องกลมกลืนไม่ขัดกันและควรเน้นการแสดงออกถึงเอกลักษณ์ไทยให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจ
2. พุดจาสุภาพ ไม่เกรี้ยวกราดกับนักท่องเที่ยว พยายามเก็บอารมณ์โกรธไม่ทำให้งานเสีย
3. ไม่พุดคุยเรื่องทุขรื้อน หรือเรื่องส่วนตัวให้นักท่องเที่ยวฟังเพื่อขอความเห็นอกเห็นใจ
4. ให้ปฏิบัติในการพูดกับนักท่องเที่ยวทั้งกลุ่มอย่างเท่าเทียมไม่เลือกอธิบายกับนักท่องเที่ยวบางคนที่ตนชอบเท่านั้น
5. ปฏิบัติตนให้นักท่องเที่ยวเกิดความไว้วางใจ และรู้สึกอบอุ่นใจในการเดินทางท่องเที่ยว
6. ไม่แสดงความสนิทสนมกับนักท่องเที่ยวจนเกินสมควรโดยเฉพาะในด้านชู้สาว

สิ่งที่มีมัคคุเทศก์พึงปฏิบัติ

1. พุดเสียงดังชัดเจน แนะนำชื่อตนเองให้แจ่มชัดและก่อนที่จะพูดต่อนักท่องเที่ยวจะต้องเริ่มต้นด้วยคำว่า “สวัสดี”
2. ก่อนพูดทุกครั้งต้องดูว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่พร้อมที่จะรับฟังสิ่งที่เราจะพูดหรือยัง และเริ่มการบรรยายด้วยคำว่า “ขอได้โปรดฟังทางนี้ครับ / ค่ะ”
3. หน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส รักษาความสะอาดและสุขนิสัยส่วนตัวไม่ให้น่ารังเกียจ
4. ต้องรู้จักขอบคุณ รู้จักขอโทษเมื่อเกิดความไม่สะดวกสบาย หรือเกิดเหตุขัดข้องบางประการในการท่องเที่ยวและควรรู้จักให้อภัยนักท่องเที่ยวเมื่อเขาทำผิดไปบ้าง เช่น มาไม่ตรงเวลา
5. ต้องรักษาการียมารยาทที่ดีงามแบบไทย ไม่หยิบบนตะโกนข้ามศีรษะนักท่องเที่ยว

ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกประทับใจ

6. ต้องใช้เวลาเป็นส่วนตัวกับนักท่องเที่ยวเพื่อให้เขาถ่ายรูป ชื้อของที่ระลึก หาของว่างรับประทาน โดยมีคฤเทศก์ต้องนัดเวลา จุดที่ขึ้นรถให้ชัดเจน
- 7 ต้องเป็นคนถ่อมตนเสมอ เพราะนักท่องเที่ยวบางคนอาจมีความรอบรู้มากกว่า คฤเทศก์ก็ได้ ถ้ามีนักท่องเที่ยวถามคำถามขึ้นมาต้องแสดงความสนใจเปิดโอกาสให้เขาได้พูดหรือถาม
8. จงกล่าวระบุในคำต่อไปนี้ให้ชัดเจน เช่น “ทางซ้ายมือ ทางขวามือ หรือข้างหน้าของท่านสะพานต่างระดับโปรดระวังศีรษะ” จงอย่าพูดว่า “ทางนี้หรือทางนั้น”
9. ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวทุกครั้งเมื่อมีโอกาสโดยไม่ต้องให้เขาเอ่ยปากขอ อย่าละเลยเด็กเล็ก คนพิการ และคนชรา โดยเฉพาะการเดินทางขึ้นลงบันได ข้ามถนน เป็นต้น
10. เมื่อมีคนถามคำถามง่ายๆ โดยที่เขาอาจลองถามหรืออาจไม่รู้จริง คฤเทศก์ควรตอบคำถามความรู้ที่มี ไม่ควรตอบอย่างเยาะเย้ย หรือตอบแบบขอไปที
11. ในขณะที่อยู่บนรถ ถ้านักท่องเที่ยวยังตื่นตัว คฤเทศก์ไม่ควรปล่อยให้บรรยากาศเงียบเหงาโดยเปล่าประโยชน์ ควรเล่าเรื่องราวต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการท่องเที่ยว เช่น เล่าเรื่องวัฒนธรรมไทย ชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย หรือเรื่องที่จะนำนักท่องเที่ยวไปชม หรือหากิจกรรมทำเพื่อสร้างบรรยากาศของการท่องเที่ยว
12. พยายามจำชื่อ และเรียกชื่อนักท่องเที่ยวให้ได้จะทำให้เขารู้สึกภูมิใจ เป็นการช่วยสร้างมนุษยสัมพันธ์ให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว
13. สอดแทรกความรู้ เกร็ดเล็กเกร็ดน้อยเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ให้คำแนะนำนักท่องเที่ยวตลอดระยะเวลาการเดินทาง จะทำให้เขารู้สึกคุ้มค่าในการเดินทางท่องเที่ยว
14. จำหลักปฏิบัติไว้เสมอว่า “คฤเทศก์ควรต้องตื่นก่อนนอนที่หลัง และกินที่หลัง แต่ต้องอิมก่อน” นักท่องเที่ยวทุกครั้ง
15. มีวินัยในตนเอง เก็บอารมณ์ ความรู้สึก ไม่หวั่นไหวง่ายเมื่อเจอปัญหา
16. เป็นคนช่างสังเกตรู้จักแยกแยะการทำงานให้ได้อย่างเป็นระบบและรวดเร็ว มีไหวพริบแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี
17. มีความเป็นตัวของตัวเอง เชื่อมั่นในตนเอง สามารถตัดสินใจในปัญหาโดยไม่ลังเลใจกล้าในสิ่งที่ควรกล้า ไม่หลีกเลี่ยงปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะที่อยู่ในหน้าที่

18. มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพมัคคุเทศก์และต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว
 19. มีความซื่อสัตย์ไม่เรียกร้อยผลประโยชน์จากนักท่องเที่ยว
 20. รักและเต็มใจที่จะให้บริการ ทนต่อสภาพกดดันต่างๆ ได้
 21. ให้ข้อมูลที่ถูกต้องเป็นประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยว
 22. แต่งกายเหมาะสมเป็นแบบอย่างที่ดี
 23. มีความประพฤติ และกิริยามารยาทที่ดี การแสดงออกทางสีหน้าท่าทาง ควรอยู่ในลักษณะของความเป็นผู้ที่น่าเชื่อถือ ต้องมีความสำรวมไม่โลดโผนจนเกินงาม ฯลฯ
 24. เป็นแบบอย่างที่ดีต่อรุ่นน้องทำงานให้ฉับไว จ่ายงานให้ผู้ช่วยทีมงานอย่างทั่วถึง
 25. นำนักท่องเที่ยวไปตามรายการต่างๆ ที่ระบุไว้ในรายการอย่างเคร่งครัด ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงต้องอธิบายเหตุผลให้นักท่องเที่ยวเข้าใจ ฯลฯ
 26. ตรงต่อเวลา และต้องควบคุมให้นักท่องเที่ยวตรงต่อเวลาด้วย
- สิ่งที่มีมัคคุเทศก์ควรละเว้น
1. ไม่ตะโกน ตบมือดัง ๆ เพื่อเรียกให้นักท่องเที่ยวเข้ามาหาตน เพราะเป็นกิจวัตรที่ไม่สุภาพ
 2. ไม่พูดคุด่าว่ากล่าวนักท่องเที่ยว เมื่อเขาทำผิดพลาด เช่น มาผิดเวลา หรือไม่ให้ความร่วมมือแต่ควรพูดโดยขอความร่วมมืออย่างสุภาพ
 3. ไม่สูบบุหรี่ หรือเสพยาของมีนเมาและมั่วสุมอบายยมุขขณะปฏิบัติหน้าที่
 4. ไม่ทำตัวเป็นผู้รู้เพียงผู้เดียว อย่าตั้งหน้าตั้งตาพูดในลักษณะเป็นการสอนมากเกินไป
- ควรมีบรรยากาศของการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นบ้าง
5. ไม่ไล่ต้อนนักท่องเที่ยวให้ขึ้นรถโดยไว โดยที่ส่วนใหญ่ยังไม่ได้สัมผัสบรรยากาศจากสถานที่ท่องเที่ยวได้อย่างเต็มที่
 6. ไม่ควรตีตนเสมอมนักท่องเที่ยว เช่น ไม่ควรนั่งโต๊ะอาหารโต๊ะเดียวกับนักท่องเที่ยว นอกจากถูกขอร้องและให้จำไว้เสมอว่าเรามาเป็นผู้ให้บริการไม่ควรทำตัวสนิทสนมกับนักท่องเที่ยวเกินขอบเขต โดยเฉพาะเรื่องชู้สาว
 7. ไม่ควรตอบว่าไม่รู้ เมื่อนักท่องเที่ยวถาม เพราะจะทำให้นักท่องเที่ยวขาดความเชื่อมั่น แต่ควรตอบแบบสงวนท่าทีในทำนองว่าไม่แน่ใจในคำตอบ แต่จะไปหาคำตอบให้ในภายหลัง
 8. ไม่ควรปล่อยให้นักท่องเที่ยวท่องเที่ยวเองโดยไร้จุดหมาย ปราศจากคำแนะนำที่ดีจากมัคคุเทศก์

9. ไม่ควัก ล้วง จิ้ม แคะ แกะ เกา ร่างกายส่วนใดส่วนหนึ่งหรือ ไอ จามต่อหน้า
นักท่องเที่ยวหากกลิ่นไม่ได้ก็ควรหันเหความสนใจไปที่อื่นเสียก่อน หรือไม่ก็ทำให้แนบเนียน

10. ไม่เอาวัตถุเอาเปรียบหรือหลอกลวงนักท่องเที่ยวไปซื้อของ เพื่อหวังประโยชน์จาก
ทางร้านค้าทำให้นักท่องเที่ยวต้องซื้อของแพง

11. ไม่ส่งเสริมการท่องเที่ยวในเชิงทำลายศิลปวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามทำลายธรรมชาติ
แต่ต้องส่งเสริมให้มีการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

12. ไม่ควรพูด หรือเล่าเรื่องตลกกลามก หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชาติ ศาสนา ความเชื่อ บุคคล
สำคัญในทางลบ

13. ไม่กล่าวคำหยาบ หรือใส่ร้ายผู้อื่น

14. ไม่โต้เถียง ประชดประชัน หรือทะเลาะกับนักท่องเที่ยว

15. ไม่ควรเอาใจใส่นักท่องเที่ยวแบบไม่เสมอหน้ากัน

16. ไม่เล่าเรื่องส่วนตัวหรือบ่นความทุกข์ยากเศร้าโศกเสียใจให้นักท่องเที่ยวฟัง เพื่อ
เรียกร้อยบางสิ่งบางอย่าง

17. ไม่ชักจูงให้นักท่องเที่ยวทำสิ่งผิดกฎหมาย

18. ไม่แสดงให้เห็นถึงความอ่อนแอต่อลมฟ้าอากาศ ความยากลำบาก ฯลฯ

จรรยาบรรณของมัคคุเทศก์

สุวรรณชัย ฤทธิ์รักษา (2545 : 34-35) กล่าวว่า มัคคุเทศก์มีบทบาทสำคัญต่ออุตสาหกรรม
ท่องเที่ยว เป็นผู้ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวอย่างใกล้ชิด และเป็นตัวแทนของประเทศในการให้
ข้อมูล ต่าง ๆ เปรียบเสมือน “ทูตวัฒนธรรมของประเทศไทย” เพื่อธำรงไว้ซึ่งศักดิ์ศรี เกียรติคุณ
และภาพพจน์ของผู้ประกอบอาชีพเดียวกัน ตลอดจนชื่อเสียงของประเทศชาติ จำเป็นต้องมี
จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพมัคคุเทศก์

จรรยาบรรณ หมายถึง สิ่งอันพึงประพฤติปฏิบัติ

จรรยาบรรณของมัคคุเทศก์ หมายถึง หลักอันพึงปฏิบัติของผู้ประกอบอาชีพมัคคุเทศก์ ซึ่ง
จรรยาบรรณของมัคคุเทศก์ที่สมาคมมัคคุเทศก์อาชีพกำหนดไว้เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติ
ร่วมกัน มีดังนี้

1. เคารพชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ด้วยความบริสุทธิ์ใจ

2. เลื่อมใสการปกครองระบอบประชาธิปไตย

3. ยึดมั่นในศาสนาที่ตนนับถือ ไม่ลบหลู่ดูหมิ่นศาสนาอื่น

4. มีความรับผิดชอบและตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของตนเองที่ได้รับมอบหมายด้วยความเสียสละ และอุทิศตน โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของนักท่องเที่ยวเป็นสำคัญจะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่การทำงานไม่ได้

5. รักษาชื่อเสียงของตน โดยการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริต และไม่แสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบหรือปฏิบัติตนอันเป็น นกัรฝ ำฝี่ นต่อศีลธรรมอันดี หรือเสื่อมเสียต่อศักดิ์ศรี และเกียรติคุณของวิชาชีพมัคคุเทศก์

6. พึงมีทัศนคติที่ดี พัฒนาตนเองให้มีคุณภาพ คุณวุฒิ คุณธรรม และทักษะในการปฏิบัติงานในวิชาชีพมัคคุเทศก์

7. พึงเป็นแบบอย่างในการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวให้ยั่งยืน ทั้งทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และศิลปวัฒนธรรม

8. ถือปฏิบัติตามคำสั่งกฎระเบียบแบบแผน ขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม ของสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง ตลอดจนการปฏิบัติตนตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการ

9. ประพฤติตนด้วยความสุภาพ รู้รักสามัคคีต่อผู้ร่วมวิชาชีพอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบุคคลทั่วไปโดยปราศจากอคติใดๆ ทั้งสิ้น

ดังนั้น มัคคุเทศก์ทุกคนควรตระหนักให้มีความสำคัญต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ และนำไปปฏิบัติอย่างจริงจัง จะทำให้อาชีพมัคคุเทศก์มีความยั่งยืน เพราะมัคคุเทศก์ที่ครองตนอยู่ในจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ จะเป็นผู้สร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว อันจะเป็นส่วนช่วยส่งเสริมให้การท่องเที่ยวของชาติเจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น และหลายครั้งที่นักท่องเที่ยวตัดสินใจมาใช้บริการของบริษัทก็เนื่องจกติดใจผู้นำเที่ยว ไปเที่ยวด้วยแล้วมีความสุข มีความสุข แม้บางครั้งไปแล้วต้องประสบกับปัญหา เหนื่อยปัญหาด้วยกันแต่มัคคุเทศก์ที่มีจรรยาบรรณก็จะไม่ทอดทิ้ง แต่กลับมีความตั้งใจฝ่าฟันปัญหา ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจ ทำให้บริษัทไม่เสียลูกค้า และอาจยังได้ลูกค้าเพิ่มจากการบอกต่อ ๆ กันไปด้วย

ใบงานที่ 3 เรื่องมารยาทและจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์

คำชี้แจง ใญ่ยมัคคุเทศก์ตอบคำถามต่อไปนี้

1. สิ่งที่ยัคคุเทศก์พึงปฏิบัติมีต่อนักท่องเที่ยวควรมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

2. สิ่งที่ยัคคุเทศก์ควรละเว้นต่อนักท่องเที่ยวควรมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

3. จรรยาบรรณของมัคคุเทศก์ที่สมาคมมัคคุเทศก์อาชีพกำหนดไว้เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกัน มีดังนี้

.....

.....

.....

3. ข้อมูลอัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์วัดบัวโรย มีรายละเอียดดังนี้

แผนการจัดการฝึกอบรมที่ 3

เรื่องข้อมูลเบื้องต้น อัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์วัดบัวโรย เวลา 1.30 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

วัดบัวโรยเป็นวัดเก่าแก่วัดหนึ่งของจังหวัดสมุทรปราการ เดิมทีชาวบ้านเรียกว่าวัดชวดบัว และได้เปลี่ยนชื่อใหม่ว่า “วัดบัวโรย” จนถึงปัจจุบัน ลักษณะเด่นของวัดบัวโรยนั้นเป็นศิลปะสมัยรัตนโกสินทร์ มีพระมหาเจดีย์ศรีบัวโรย พิพิธภัณฑสถานแสดงวัตถุโบราณ ทั้งทางด้านศาสนาและศิลปวัฒนธรรมอันเก่าแก่ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตในอดีตของผู้คนชุมชนบางเสาธงให้ผู้ที่สนใจได้ชมกัน

ปัจจุบันพิพิธภัณฑสถานแสดงโบราณวัตถุ ทั้งทางด้านศาสนาและศิลปวัฒนธรรมเก่าแก่ เป็นการจัดตั้งเพื่อให้เกิดประโยชน์ด้านศิลปวัฒนธรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมประจำถิ่นให้คนภายนอกรับรู้ และยังเป็น การเสริมสร้างให้ชุมชนเข้มแข็งภายในจัดแสดงวิถีชีวิตในอดีตของชุมชนในตำบลบางเสาธง จัดแสดงอุปกรณ์เครื่องใช้ในการดำรงชีวิต เป็นต้นทั้งนี้ยังเป็นการตอบสนองโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนตำบลบางเสาธงอีกด้วย

จุดประสงค์การฝึกอบรม

1. เพื่อให้ผู้มาศึกษาคูเทศก์ได้เห็นความสำคัญเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตนเอง
2. เพื่อให้ผู้มาศึกษาคูเทศก์ได้เห็นคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวและเกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง
3. เพื่อให้ผู้มาศึกษาคูเทศก์สามารถถ่ายทอดข้อมูลอัตลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมวัดบัวโรยได้

รายละเอียด ขอบข่ายเนื้อหา และกิจกรรม

ขอบข่ายเนื้อหา

ข้อมูลเบื้องต้น เกี่ยวกับอัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์วัดบัวโรย

กิจกรรมการจัดการฝึกอบรม

1. แนะนำวิทยากรผู้ให้ความรู้เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของวัดบัวโรย
2. วิทยากรให้ผู้มาศึกษาคูเทศก์ชมวีดิทัศน์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของวัดบัวโรย
3. วิทยากรสนทนากับผู้มาศึกษาคูเทศก์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของวัดบัวโรย

4. วิทยากรบรรยายประกอบ Power Point กับยุวมัคคุเทศก์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของวัดบัวโรย
5. ยุวมัคคุเทศก์ศึกษาใบความรู้ที่ 2 เรื่อง ข้อมูลเบื้องต้นของวัดบัวโรย
6. วิทยากรส่วมัคคุเทศก์ออกมานำเสนอตามหัวข้อในใบงานที่ 4
7. วิทยากรและยุวมัคคุเทศก์ร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้รับ
8. วิทยากรบรรยายประกอบ Power Point เรื่อง อัตลักษณ์ของวัดบัวโรย
9. วิทยากรสนทนากับยุวมัคคุเทศก์เกี่ยวกับอัตลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวในวัดบัวโรย
10. ยุวมัคคุเทศก์รู้จักแหล่งท่องเที่ยวในวัดบัวโรย
11. ยุวมัคคุเทศก์เรียนรู้จากสถานที่จริง แล้วออกมานำเสนอความรู้ที่ได้รับ
12. ยุวมัคคุเทศก์สรุปความรู้ที่ได้รับจากการบรรยายส่วมัคคุเทศก์ออกมานำเสนอความรู้ที่ได้รับ

สื่อการเรียนรู้

1. power Point

ข้อมูลเบื้องต้น ด้านอัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์วัดบัวโรย

2 เอกสารประกอบการฝึกอบรม

1. ใบงาน

- ใบงานที่ 4 ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ของวัดบัวโรย

2. ใบความรู้

- ใบความรู้ที่ 4 ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ของวัดบัวโรย

3. วีดิทัศน์

ประเมินผล

ตรวจผลงานจากใบงานที่ 4

ใบความรู้ที่ 4 ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์ของวัดบัวโรย

ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์ ของวัดบัวโรย สามารถแบ่งได้ 4 ด้าน ได้แก่

- 1.อัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์วัดบัวโรย
- 2.อัตลักษณ์ด้านกิจกรรมและประเพณีของวัดบัวโรย
- 3.อัตลักษณ์ด้านคุณค่าทางสุนทรียศาสตร์ของวัดบัวโรย
- 4.อัตลักษณ์ด้านสิ่งแวดล้อมวัดบัวโรย

แต่ในการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์ และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของวัดบัวโรยนั้น จะถ่ายทอดความรู้ให้เด็กนักเรียนในด้านประวัติศาสตร์ของวัดบัวโรย

อัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ วัดบัวโรยเป็นวัดเก่าแก่โบราณที่สร้างขึ้นในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ตรงกับรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 (ร.ศ 105) เมื่อปี พ.ศ. 2430 ปัจจุบันมีอายุ 133 ปี เป็นวัดที่เป็นศูนย์กลางที่ยึดเหนี่ยวของชุมชนบัวโรย มีพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์คือหลวงพ่อพะยอมซึ่งมีพุทธลักษณะเป็นปางจกรม จีวรลายดอกพิกุลและเป็นปางที่ไม่ปรากฏในพื้นที่อื่น เชื่อว่าเป็นพระพุทธรูปที่มีเพียงองค์เดียวในประเทศไทย เป็นศิลปะรัตนโกสินทร์ตอนต้น และมีอดีตเจ้าอาวาสพระอาจารย์ทั้ง ซึ่งเป็นเจ้าอาวาสรูปแรก ท่านเป็นพระเถระที่มีความเชี่ยวชาญในอรรถในธรรม รู้อักขระบาลีและอักษรขอม อดีตเจ้าอาวาสรูปที่ 2 ท่านเป็นเกจิอาจารย์ที่มีความเข้มขลังเชี่ยวชาญในเรื่องวัดถุมงคล วัดถุมงคลของท่านนั้นเลื่องลือกันในทางคงกระพันชาตรีโดยเฉพาะตะกรุด ผู้ใดบูชาตะกรุดนั้นยิ่งฟันไม่เข้า และน้อยคนนักที่จะมีไว้ครอบครอง นอกจากนี้วัดบัวโรยยังเป็นวัดที่มีเกจิพระอาจารย์ชื่อดังคือพระครูนิโรจน์กิจจารี หรือหลวงพ่ोजิต สีสุนทร โณ ท่านเป็นพระผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ ในสมัยของท่าน มีการบันทึกเอกสารตำรายา สมุนไพร และวิธีปรุงยาขนานต่างๆ ไว้มากมาย และมีผู้สนใจมาฝากตัวเป็นศิษย์อย่างกว้างขวาง ดังคำกล่าวที่ว่า “หมอมจิตสู่มปลาหมอยาทอดแห” โดยมีพระอาจารย์หวนเป็นศิษย์เอก อีกทั้งท่านยังเป็นหนึ่งในพระเกจิอาจารย์ 120 รูป ที่เข้าพิธีพุทธาภิเษก ที่วัดราชบพิตรสถิตมหาสีมาราม ช่วงสมัยของท่านวัดบัวโรยเป็นวัดที่รู้จักของคนทั่วไป ในสมัยพระครูไพโรจน์สมุทรคุณ หรือหลวงพ่อหล่อ (ประสิทธิ์ ปรีชาโน รักษาธรรม) ท่านปรุงยาหอมตามสูตรโบราณขึ้นและเป็นที่ยูจักกันในนามว่า ยาหอมอาจารย์หล่อ และเป็นที่ยูแจหลายจนถึงวันนี้ วัดบัวโรยแห่งนี้ได้ชื่อว่าเป็นถิ่นหมอยามาแต่เดิม นอกจากนี้ภายในวัดยังมีพระอุโบสถที่มีความเก่าแก่ เป็นศิลปะ

สมัยรัตนโกสินทร์ ภายในพระอุโบสถรายรอบไปด้วยจิตรกรรมฝาผนังเป็นเรื่องราวของ ทศชาติชาดกและภาพในพุทธประวัติ ด้านหน้าพระอุโบสถมีต้นสะดือขนาดใหญ่ 2 ต้น ซึ่งถือเป็นต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์และเก่าแก่คู่วัดบัวโรยแห่งนี้มาช้านาน

ประวัติวัดบัวโรย อำเภอบางเสาธง จ.สมุทรปราการ

รูปภาพ: วัดบัวโรย จาก http://obt-bangsaotong.go.th/travel_detail/2

วัดบัวโรย เป็นวัดเก่าแก่วัดหนึ่งของจังหวัดสมุทรปราการ เดิมที่ชาวบ้านเรียกว่า วัดชวดบัว และได้เปลี่ยนชื่อใหม่ว่า “วัดบัวโรย” จนถึงปัจจุบัน ลักษณะเด่นของวัดบัวโรยนั้น เป็นศิลปะสมัยรัตนโกสินทร์ มีพระมหาเจดีย์ศรีบัวโรย พิพิธภัณฑสถานแสดงวัตถุโบราณ ทั้งทางด้านศาสนาและศิลปวัฒนธรรมอันเก่าแก่ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตในอดีตของผู้คนชุมชนบางเสาธงให้ผู้ที่สนใจได้ชมกัน

วัดบัวโรยตั้งอยู่เลขที่ 66 บ้านชวดบัว หมู่ที่ 12 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย มีที่ดินตั้งวัดเนื้อที่ 17 ไร่ 2 งาน 28 ตารางวา อาณาเขต ทิศเหนือยาว 4 เส้น 18 วา ติดต่อกับคลองชวดบัว ทิศใต้ยาว 4 เส้น 8 วา ติดต่อกับที่นาเอกชน ทิศตะวันออกยาว 4 เส้น 3 วา ติดต่อกับที่นาเอกชน ทิศตะวันตกยาว 3 เส้น 9 วา ติดต่อกับคลองบางเสาธง วัดบัวโรยถูกสร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2430(ร.ศ 105) ตรงกับรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 โดยมีนายโชติ นางคล้อย โชติช่วง เป็นผู้ดำเนินการสร้างวัด ได้ขนานนามว่า “วัดโชติบัว” เพื่อเป็นเกียรติอนุสรณ์และศักดิ์ศรีแก่ผู้สร้าง และเนื่องจากสถานที่สร้างเป็นที่ราบลุ่ม มากมายด้วยลำคลองและท้องทุ่ง ทำให้มีดอกบัวหลวงเกิดขึ้นในพื้นที่รอบๆ บริเวณวัดอยู่เป็นจำนวนมาก ต่อมาได้เรียกเพี้ยนไปเป็น “วัดชวดบัว” เพราะตั้งอยู่ริมคลองชวดบัวทางทิศเหนือ

อีกนัยหนึ่ง บางตำนานก็เล่าสืบต่อกันว่าที่เรียกว่าวัดบัวโรยนั้นพระราชนิเวศน์มาจาก ประเพณีโยนบัวของอำเภอบางพลี ในทุกๆปีสาธุชนชาววัดชวดบัวในขณะนั้นจะเก็บบัวหลวง และ พากันล่องเรือเพื่อไปร่วมงานประเพณีโยนบัว และนำดอกบัวของตนนมัสการหลวงพ่อดำ แต่ เนื่องจากระยะทางจากบ้านชวดบัวไปสู่อำเภอบางพลีใช้ระยะเวลาในการเดินทางนาน ทำให้ ดอกบัวหลวงที่เก็บไป เพื่อนมัสการหลวงพ่อดำเหี่ยวเฉาร่วงโรย ครั้นสาธุชนชาวบางพลีเห็น ดอกบัวที่สาธุชนชาวชวดบัวนำมาเหี่ยวเฉาร่วงโรย ก็พากันเรียกชาวชวดบัวว่า “ชาวบัวโรย” กัน สืบมา วัดชวดบัวจึงถูกขนานนามว่า วัดบัวโรย ตามคำเรียกของชาวบางพลีตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา ในด้านการศึกษา ทางวัดได้เปิดสอนพระปริยัติธรรม โรงเรียนสอนเด็กก่อนเกณฑ์เริ่มมาตั้งแต่ พ.ศ. 2517 นอกจากนี้ยังได้สนับสนุนการศึกษาของชาติ โดยให้ทางราชการสร้างโรงเรียนประชาบาล สอนระดับประถมศึกษาขึ้นในวัด

ปูชนียสถานและปูชนียวัตถุที่สำคัญของวัดบัวโรย

อุโบสถ สร้างโดยคุณพ่อล้อม คุณแม่โหมต พักอุดม คหบดีชาวบางประกอกออกทุนสร้าง และชักชวนสาธุชนผู้ศรัทธาในพระพุทธศาสนา ร่วมบริจาคเงินสร้าง ลักษณะอุโบสถเป็นศิลปะสมัย รัตนโกสินทร์สร้างด้วยไม้สักทั้งหลังที่นิยมกันในสมัยรัชกาลที่ 4-5 และได้ขอพระราชทาน วิสุคามสีมา เมื่อปี พ.ศ. 2457 และผูกพัทธสีมาฝังลูกนิมิตในปีนั้นนั่นเอง กระเบื้องที่ใช้มุงหลังคา นั้นสั่งมาจากประเทศสิงคโปร์ ซึ่งมีความแวววาวสวยงามมาก ภายในมีพระประธาน คือหลวงพ่อกุศรี หล่อด้วยโลหะทองเหลือง ปางมารวิชัย หน้าตักกว้าง 1.20 เมตร มุมของอุโบสถทั้ง 4 ทิศ นั้นประดิษฐานพระเจดีย์ประจำทิศไว้ 4 ทิศ ลักษณะเป็นเจดีย์ทรงระฆังคว่ำ (ปัจจุบันชำรุดพัง หมดแล้ว) ด้านหน้าอุโบสถมีต้นสะตือขนาดใหญ่ 2 ต้น ซึ่งถือเป็นต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์และเก่าแก่คู่วัด บัวโรยแห่งนี้มาช้านาน ภายในอุโบสถรายรอบไปด้วยจิตรกรรมฝาผนังเป็นเรื่องราวของ ทศชาติ ชาดกและภาพในพุทธประวัติ วาดภาพโดยพระอาจารย์สุรย์ นอกจากหลวงพ่อกุศรีแล้ว ในพระ อุโบสถยังเป็นที่ประดิษฐาน พระอานนท์เถระ(ปัจจุบันได้ถูกขโมยไปแล้ว) ผู้สร้างพระอานนท์เถระ คือท่านอาจารย์ผ่อง ไหว่วงศ์ อดีตครูใหญ่ของโรงเรียนวัดบัวโรย

รูปภาพ: พระอุโบสถ วัดบัวโรย

พระมณฑป สร้างโดยนายสุทิน กลับเจริญ และศรัทธาญาติโยมเมื่อปี พ.ศ. 2514 เพื่อเป็นที่ประดิษฐานรูปเหมือนของอดีตเจ้าอาวาสทุกรูป (ปัจจุบันรูปเหมือนของอดีตเจ้าอาวาสทุกรูปย้ายไปประดิษฐานที่พระมหาเจดีย์ศรีบัวโรย) เพื่อเป็นที่ระลึกถึง พระอธิการเฉลิม ทสสนธมโม ผู้เป็นที่เคารพยิ่ง พระมณฑปนี้เป็นที่เคารพสักการะของพุทธศาสนิกชนที่เข้ามาทำบุญหรือเข้ามาเที่ยวชม

รูปภาพ: พระมณฑป

มหาเจดีย์ศรีบัวโรย สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2557 เป็นมหาเจดีย์ที่ทาสีทองเหลืองอร่ามสวยงามเป็นที่สะดุดตาของผู้ที่สัญจรไปมา สร้างโดยอดีตเจ้าอาวาสได้ให้นามไว้ว่า “มหาเจดีย์ศรีบัวโรย” และภายในเจดีย์ได้ประดิษฐานพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์พระนามว่า “หลวงพ่อเพชร” ซึ่งมีพุทธลักษณะเป็นปางจกรม จีวรลายดอกพิกุลและเป็นปางที่ไม่ปรากฏในพื้นที่อื่น เชื่อว่าเป็นพระพุทธรูปที่มีเพียงองค์เดียวในประเทศไทย เป็นศิลปะรัตนโกสินทร์ตอนต้น สร้างถวายโดย นาย

ชุมชน บ้านบางประกอก ฝั่งธนบุรี เมื่อปี พ.ศ 2456 หนึ่งในเดียวในสมุทรปราการ ที่มีความศักดิ์สิทธิ์ เป็นที่เลื่องลือของคนบัวโรยมาช้านาน โดยเฉพาะในเรื่องโชคลาภ

รูปภาพ : พระมหาเจดีย์ศรีบัวโรย

รูปภาพ: หลวงพ่อเพชรและพระพุทธรูปต่างๆในพระมหาเจดีย์ศรีบัวโรย

รูปภาพ : พิพิธภัณฑวัดบัวโรย

พิพิธภัณฑและหอมรดกแห่งความทรงจำ วัดบัวโรย เป็นสถานที่รวบรวมศิลปวัตถุ ของวัด และชุมชนวัดบัวโรยแห่งนี้เป็นอาคาร 2 ชั้น เดิมเป็นหอฉัน หอสวดมนต์ อาคารชั้นล่าง นอกจากจะเป็นหอฉันแล้วยังเป็นอาคารแสดงภาพถ่ายในอดีตอีกด้วย ส่วนอาคารชั้น 2 ใช้แสดง โบราณวัตถุ ทรัพย์ต่าง ๆ ที่ทรงคุณค่า พิพิธภัณฑแห่งนี้ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 25 กันยายน พ.ศ.2552 โดยความเห็นชอบจาก หลวงพ่อพระครูโกมุทธรรณธาดา (เจ้าอาวาสรูปที่ 6) เพื่ออนุรักษ์ และเก็บรักษาโบราณวัตถุต่างๆและยังเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญของชุมชนอีกด้วย พิพิธภัณฑแห่งนี้ได้รับการยกย่องว่าเป็นพิพิธภัณฑชุมชนต้นแบบที่ดีในจังหวัดสมุทรปราการอีกด้วย

ปัจจุบันพิพิธภัณฑ จัดแสดงโบราณวัตถุ ทั้งทางด้านศาสนาและศิลปวัฒนธรรมเก่าแก่ เป็นการจัดตั้งเพื่อให้เกิดประโยชน์ด้านศิลปวัฒนธรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมประจำถิ่นให้คนภายนอกได้รับรู้ และยังเป็นการเสริมสร้างให้ชุมชนเข้มแข็ง ภายในจัดแสดงวิถีชีวิตในอดีตของชุมชนในตำบลบางเสาธง จัดแสดงอุปกรณ์เครื่องใช้ในการดำรงชีวิต เป็นต้นทั้งนี้ยังเป็นการตอบสนองโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน ตำบลบางเสาธงอีกด้วย โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1. เพื่อเสริมสร้างแหล่งการเรียนรู้และถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นทางด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม 2. เพื่อการนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่ครอบครัว ชุมชน และสังคม 3. เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้วยมิติวัฒนธรรม โดยนำระบบคุณค่าทางวัฒนธรรมการมีคุณธรรม จริยธรรมตามหลักธรรมของศาสนา

การมีจิตสำนึกรักษ์และภาคภูมิใจในถิ่นกำเนิด มาพัฒนาและแก้ไขปัญหภายในชุมชน สังคมอย่างเป็นองค์รวม - เพื่อพัฒนาศักยภาพทุนทางสังคมที่มีรากฐานมาจากวัฒนธรรมท้องถิ่น ให้มีความเข้มแข็งและนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และ 4. เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนของสังคม ในการขับเคลื่อนโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนไปสู่ประชาชน

ประวัติเจ้าอาวาส

ในสมัยแรกวัดบัวโรยโดยได้เชิญพระอธิการทั้ง (ไม่ทราบฉายา) จากบ้านบ้านปะกอก มาเป็นเจ้าอาวาส ท่านจำพรรษาอยู่ที่วัดบัวโรยนี้ได้แค่ 10 ปี ก็ได้มรณภาพลงในปี พ.ศ. 2440 เมื่อพระอธิการทั้งมรณภาพลง ทำให้ขาดพระสงฆ์ที่มีความรู้ความสามารถในพระธรรมวินัยมาปกครอง และในปีนั้นเองได้มีพระครูรูปหนึ่งมาปักกลดใกล้ๆวัดบัวโรย ชาวบ้านจึงได้สอบถามทราบความว่าท่านเป็นพระภิกษุเดินทางมาจากภาคเหนือ ชื่อว่าพระครูสังฆรักษ์เจ๊ก (ซึ่งเป็นพระครูฐานานุกรมของพระราชคณะชั้นใด วัดใดไม่ปรากฏ) ท่านเป็นที่ศรัทธาของชาวบ้านมากจึงได้อาราธนาท่านให้มาเป็นเจ้าอาวาสรูปที่ 2 ท่านได้ขอพระราชทานวิสุงคามสีมา ในปี พ.ศ. 2457 และผูกพัทธสีมาในปีเดียวกัน เล่ากันว่ากระเบื้องที่มุมหลังคาพระอุโบสถนั้น สักมาจากประเทศสิงคโปร์ ซึ่งมีความสวยงามและขึ้นเงาเป็นมันวาวมาก ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ชาวบ้านและพระภิกษุต้องเอาทางมะพร้าวขึ้นไปปิดกระเบื้องเอาไว้เพื่อไม่ให้เห็นแสงสะท้อนจากกระเบื้อง เพราะกลัวทหารญี่ปุ่นเอาระเบิดมาทิ้ง ในปี พ.ศ.2460 ท่านพระครูสังฆรักษ์เจ๊กได้เดินทางกลับบ้านเกิดเมืองนอนของท่านที่จังหวัดสุโขทัย และท่านได้เกิดอาพาธหนักถึงกาลมรณะภาพที่นั่น ศิษยานุศิษย์ได้นำท่านกลับมาเพียงอัฐิ (ปัจจุบันหายสาบสูญไม่ทราบว่าเก็บไว้ที่ใด)

เนื่องจากพระครูสังฆรักษ์เจ๊กเจ้าอาวาสได้ถึงกาลมรณะลงอย่างกะทันหันทำให้ขาดเจ้าอาวาสซึ่งในขณะนั้นพระภิกษุที่อยู่จำพรรษาในอาวาสแห่งนี้ก็ยังมีไม่มากนักและยังไม่แก่เรื่องการปกครอง ในปี พ.ศ. 2461 นายจ่านง เกษมโอสถจึงได้เชิญท่านพระอาจารย์จืด สีสุวณโณ ผู้เป็นลุง มาจากฉะเชิงเทรา ในสมัยของท่านนี่เองเป็นยุคทองของหมอยา เพราะท่านเป็นพระที่มีความรู้ด้านการแพทย์ มีการจดบันทึกตำรายาลงสมุดข่อย และสมุดคำ เป็นตำรา และมีลูกศิษย์เข้ามาฝากตัวเป็นศิษย์ของท่านเป็นจำนวนมาก โดยมีพระอาจารย์หวนเป็นศิษย์เอก ปัจจุบันพระครูปลัด ดร. วิสุทธิ์ นริสโรเป็นเจ้าอาวาสวัดบัวโรย

รูปที่ 1 พระอธิการทั้ง (ไม่ทราบฉายา) ดำรงตำแหน่งตั้งแต่พุทธศักราช 2430-2440 รวม 10 ปี ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5(ร.ศ 105) ภูมิลำเนา บ้าน

บางปะกอก จ.ธนบุรี (สมัยนั้นยังเป็นจังหวัดอยู่) นายโชติ นางคล้อย โชติช่วง เป็นผู้ดำเนินการสร้างวัด เชิญท่านมาเป็นเจ้าอาวาส ด้วยเห็นว่าเป็นพระเถระมีความเชี่ยวชาญในธรรม รู้อักขระบาลีและอักษรขอม สามารถเป็นกำลังให้แก่พระพุทธศาสนาได้เป็นอย่างดี แต่ยังไม่ได้อขอพระราชทานวิสุงคามสีมาก็มรณภาพเสียก่อน

รูปภาพ : พระครูสังฆรักษ์ เจ็ก

รูปที่ 2 พระครูสังฆรักษ์เจ็ก (ไม่ทราบฉายา) หรือหลวงพ่อใหญ่, หลวงพ่อเหนื่อ ดำรงตำแหน่งตั้งแต่พุทธศักราช 2441-2460 รวม 19 ปี ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5-สมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ร.6 ภูมิลำเนา จังหวัดสุโขทัย ซึ่งเป็นพระครูฐานานุกรมของพระราชอาคณະชั้นโต วัดโตไม่ปรากฏ ทราบแต่เป็นพระธุดงค์ที่มาปักกลดใกล้ๆ วัด ชาวบ้านจึงเชิญท่านขึ้นเป็นเจ้าอาวาส ท่านได้ขอพระราชทานวิสุงคามสีมา ในปี พ.ศ. 2457 และผูกพัทธสีมาในปีเดียวกันและท่านยังเป็นเกจิอาจารย์อีกด้วย วัดอุ้มงคลของท่านนั้น เลื่องลือกันในทางคงกระพันชาตรีโดยเฉพาะตะกรุด ผู้ใดบูชาตะกรุดนั้นยิงฟันไม่เข้า และน้อยคนนักที่จะมีไว้ครอบครอง หลวงพ่อเจ็กได้เดินทางกลับจังหวัดสุโขทัยซึ่งเป็นบ้านเกิดเมืองนอนของท่าน เล่ากันว่าก่อนไปนั้นท่านน้ำตาไหลราวกับว่าครั้งนี้คงจะไม่ได้กลับมาเป็นแน่ และในการเดินทางไปสุโขทัยครั้งนั้น ท่านก็ได้มรณภาพที่นั่น เหมือนที่ท่านกล่าวไว้ก่อนไป

รูปภาพ : พระครูนิโรจน์กิจการี หรือหลวงพ่อจิต

รูปที่ 3 พระครูนิโรจน์กิจการี หรือหลวงพ่อจิต สีสวนโณ ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ พุทธศักราช 2460-2490 รวม 29 ปี ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ร.6-พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ร.9 ภูมิลำเนา จังหวัดฉะเชิงเทรา ท่านถูกเชิญให้มาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดบัวโรย โดยนายจ่านอง เกษมโอสถ ผู้เป็นหลาน ท่านเป็นพระผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ ในสมัยของท่าน มีการบันทึกเอกสารตำรายา สมุนไพร และวิธีปรุงยาขนานต่างๆ ไว้มากมาย และมีผู้สนใจมาฝากตัวเป็นศิษย์อย่างกว้างขวาง ดังคำกล่าวที่ว่า “หมอฉิดสู่มปลาหมอยาทอดแห” โดยมีพระอาจารย์หวนเป็นศิษย์เอก อีกทั้งท่านยังเป็นหนึ่งในพระเกจิอาจารย์ 120 รูป ที่เข้าพิธีพุทธาภิเษก ที่วัดราชบพิตรสถิตมหาสีมาราม

รูปภาพ : พระอธิการเฉลิม ทสฺสนธฺโม

รูปที่ 4 พระอธิการเฉลิม เฉลิม ทสฺสนธฺโม (เรื่องรอง) ดำรงตำแหน่งตั้งแต่พุทธศักราช 2490-2512 รวม 22 ปี ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

ร.9 ภูมิลำเนาบ้านคลองไทรตามาก ตำบลศรีษะจรเข้ชั้น้อย อำเภอบางพลี(ปัจจุบันคืออำเภอบางเสาธง) จังหวัดสมุทรปราการ พระอธิการเฉลิม ทสฺนธมฺโม (เรื่องรอง) ท่านได้รับยกย่องจากพระเถรานุเถระหลายรูปว่าเป็นพระหนุ่มนักพัฒนา เนื่องจากท่านได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสเพียงอายุ 26 ปีท่านได้พัฒนาวัดบัวโรยให้เจริญก้าวหน้าขึ้นเป็นอย่างมาก ได้ก่อสร้างถาวรวัตถุภายในวัด และชุมชน โดยเฉพาะเรื่องการศึกษาท่านได้สร้างโรงเรียนทั้งโรงเรียนประชาบาลและโรงเรียนพระปริยัติธรรมสำหรับภิกษุสามเณร อีกทั้งยังสร้างสะพาน ศาลาพักร้อน ศาลาทำน้ำ ห้องน้ำ เชื้อนหน้าวัดและอื่นๆอีกมากมาย ท่านเป็นพระที่ประพฤติชอบ ประกอบไปด้วยคุณธรรม เมื่อท่านว่างเว้นจากกิจการพระศาสนา ท่านมีการจาริกไปยังสถานที่ต่าง ๆ นำสาระธรรมดี ๆ คติธรรมมาบอกเล่า สั่งสอน อธิบายเผยแผ่สาธุชนอุบาสิก และลูกศิษย์

รูปภาพ: พระครูไพโรจน์สมุทรคุณ หรือหลวงพ่อหล่อ

รูปที่ 5 พระครูไพโรจน์สมุทรคุณ หรือหลวงพ่อหล่อ (ประสิทธิ์ ปริชาโน รักษาธรรม) ดำรงตำแหน่งตั้งแต่พุทธศักราช 2513-2533 รวม 20 ปี ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ร.9 ภูมิลำเนาบ้านคลองไทรตามาก ตำบลศรีษะจรเข้ชั้น้อย อำเภอบางพลี(ปัจจุบันคืออำเภอบางเสาธง) จังหวัดสมุทรปราการ พระครูไพโรจน์สมุทรคุณ (ประสิทธิ์หรือทองหล่อ (ปริชาโน) รักษาธรรม) ท่านเป็นพระอุปัชฌาย์ อาจารย์ที่ใจดี จึงมีคำเรียกท่านว่าฤๅษีเลี้ยงลิง เพราะท่านไม่ถือตัว เป็นคนสบายๆง่ายๆ ใครก็ตามที่โดนท่านตีหรือตำหนิ คนนั้นถือว่าโชคร้ายสุดๆ เพราะท่านเปี่ยมไปด้วยพรหมวิหาร 4 ไม่เคยกล่าวหาว่าใครๆ ให้เจ็บช้ำน้ำใจ ในยุคของท่านเตาไฟด้านหลังกุฏิของท่านเรียกว่าแทบจะไม่เคยดับเลย หรือกว่าจะ

ดับได้ก็เกือบเที่ยงคืน เพราะทุกๆวันจะมีสาธุชน ญาติโยม ลูกศิษย์ลูกหา แวะเวียนมาสนทนาธรรม กราบนมัสการพูดคุยกับท่านเสมอๆและท่านก็จะเตรียมน้ำร้อน น้ำชา เอาไว้ต้อนรับ ท่านมีชาติๆ ก็มักจะไมเก็บไว้คนเดียวจะนำมาขงแบ่งให้คนที่มาวัดได้ชิมรสดีๆ กับเขาบ้าง สมกับคำโบราณที่ว่า ชาติ บุหรี่ฉุน เจ้าคุณชอบ และด้วยความที่วัดบัวโรยแห่งนี้เป็นที่ถนอมยามาแต่เดิม ท่านจึงปรุงยาหอมตามสูตรโบราณขึ้นและเป็นที่รู้จักกันในนามว่า ยาหอมอาจารย์หล่อ และเป็นที่แพร่หลาย จนถึงวันนี้

อีกสิ่งที่ทำให้ท่านมีชื่อเสียงก็คือ ตะกรุด เครื่องรางของขลังของท่านนั้นในปัจจุบันถือว่าเป็นของทรงคุณค่า ใครมีไว้ในครอบครองก็จะถือว่าเป็นของสำคัญชิ้นหนึ่งในชีวิต ยากที่จะให้ใครอื่นไปได้ง่ายๆ ด้วยพุทธคุณแคล้วคลาด จากปากต่อปากตะกรุดอาจารย์หล่อจึงกลายเป็นวัตถุ มงคลในหลายๆชิ้น ที่เป็นของมีราคา น่าสะสมไว้บูชาของนักนิยมเครื่องรางของขลัง

ที่ มา : <http://uaction.uamulet.com/AuctionDetail.aspx?bid=199&qid=152159>
ออนไลน์

รูปภาพ : พระครูโกมุทธรรมธาดา

รูปที่ 6 พระครูโกมุทธรรมธาดา (ชิต ธรรมโม โตเจริญ) ดำรงตำแหน่งตั้งแต่พุทธศักราช 2534-2560 รวม 26 ปี ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ร.9 ภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่บ้านบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง แล้วจึงย้ายมาอยู่ที่บ้านอู่มดแดง บาง

เสาชง จ.สมุทรปราการ พระครูโกมุทธธรรมธาดา หรือเรียกกันติดปากว่า อาจารย์ชิตหรือหลวงปู่ ท่านเป็นพระที่ถนัดในงานด้านนวรรกรรมเกี่ยวกับการก่อสร้าง (น.ณ. ปากน้ำ ได้ให้ความหมายไว้ว่า “คือวิชาก่อสร้างซึ่งสมัยโบราณเรียกว่า “นวรรกรรม) จึงไม่สงสัยเลยว่าเสนาสนะในวัดบัวโรยที่มีความสวยงามในด้านสถาปัตยกรรม วิจิตรศิลป์ และความร่วมมือ ท่านเป็นอดีตทหารเรือในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 เหตุการณ์ที่ท่านไม่เคยลืมเลย และยังเล่าให้ลูกศิษย์ลูกหาฟังอยู่บ่อยๆ คือการทิ้งระเบิดไปภู่วัดเลียบ (วัดราชบูรณะ เชียงสะพานพุทธ) ท่านเป็นพระที่มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงแม้จะมีอายุ 80 กว่าแล้ว ด้วยเหตุที่ว่าท่านไม่ทานเนื้อสัตว์ใหญ่มาตั้งแต่เด็ก เพราะการไม่เบียดเบียนชีวิตผู้อื่นนี่เองจึงเป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้ท่านสุขภาพดี

หลวงปู่ชิต วัดบัวโรย ท่านได้เรียนวิชาจากหลวงปู่เฝือกวัดกิ่งแก้ว และท่านได้ชื่อว่าเป็นพระอริยสงฆ์แห่งทุ่งบางพลี เลือของท่านมีประสบการณ์ในทางมหาอำนาจ และคงกระพันชาตรียอดเยี่ยม หรือจะใช้ในทางเมตตามหานิยมค้าขายของกิติเยียม

หลวงปู่ชิต ท่านเป็นพระสมณะ และสันโดษในปัจจุบันตามมีตามได้ เป็นวิสัยของพระอริยบุคคลอย่างยิ่ง ในวันใดที่อาหารบิณฑบาตรมีน้อย พระหนุ่มเณรน้อยจะขบฉันไม่เพียงพอ หลวงปู่ชิตท่านก็นำกล้วยน้ำว้าสุกที่มีในกุฏิของท่านมาฝานซูปแบ่งทอดด้วยมือของท่านเองอย่างมีความสุข ด้วยใบหน้าที่เปื้อนยิ้ม ท่านมิได้พะวงว่าจะเหลือถึงท่านไหม แต่เรียกคนโน้นคนนี้ให้มาลองฉัน แบ่งให้ไปทั่วๆกัน โดยไม่หวังปากท้องตนเอง ท่านเป็นผู้ให้ด้วยจิตที่เมตตา ปรรณาสุขตลอดมา กล้วยทอดธรรมดาๆจึงกลายเป็นอาหารทิพย์เลิศรส เป็นบุญเป็นกุศลทุกๆคำกลืน เป็นทิพย์โอสถกำจัดทุกข์ กำจัดโรคา คือความหิวโหยได้ในบัดดล สมดังพระบาลีท่านว่า...ชิฆัจฉา ปรมา โรคา พระอริยบุคคลย่อมตระหนักว่า สำหรับ ปุณฺชนัน ความหิวกระหาย เป็นโรคร้ายยิ่ง จึงต้องดับด้วยอาหารกาย และให้ดื่มอมตธรรม จึงจะหายขาดได้

[https://www.facebook.com/342767632549377/photos/a.536893439803461/586771](https://www.facebook.com/342767632549377/photos/a.536893439803461/586771138149024/)

[138149024/](#) สืบค้นเมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2563

รูปที่ 7 พระครูปลัด ดร. วิสุทธิ์ นริสฺสโร(พระครูวิสุทธิ์ ชาวเกตุ) หรือพระอาจารย์แดน หรือ ดร.พุทธบริหาร ระดับการศึกษานักธรรมชั้นเอก ดำรงตำแหน่งตั้งแต่พุทธศักราช 2560-ถึงปัจจุบัน ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ มหิศรภูมิพลราชวรางกูร กิติสิริสมบูรณอดุลยเดช สยามินทราธิเบศรราชวโรดม บรมนาถบพิตร พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ร.10 ภูมิลำเนา บางเสาธง จ.สมุทรปราการ

พระครูปลัด ดร. วิสุทธิ์ นริสฺสโร หรือพระอาจารย์แดนท่านเป็นพระนักบริหารและนักพัฒนาที่ทันสมัยเปี่ยมไปด้วยเมตตา ท่านมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลตามยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงแบบไม่หยุดนิ่ง ท่านมีโครงการในการพัฒนาวัดบวรโรยเป็นจำนวนมาก เช่น โครงการวัดบวรโรย 4.0 เป็นโครงการสำหรับญาติโยมเพื่อร่วมกิจกรรมออนไลน์กับทางวัดได้ เช่นสวดมนต์ออนไลน์ บวชสามเณรภาคฤดูร้อน ทำบุญออนไลน์ หรือร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ทางวัดจัดขึ้น เพื่อเก็บสะสมแต้มบุญ และนำมาแลกของที่ระลึกกับทางวัด โครงการกิจกรรมจิตอาสาวัดบวรโรย (CSR) กิจกรรมออกเยี่ยมเยียนและมอบสิ่งของให้กับคนเฒ่าคนแก่ ผู้ป่วยติดเตียงที่ไม่สามารถเดินทางมาทำบุญที่

วัดใต้ โครงการอาคารใหม่โรงเรียนวัดบัวโรย นอกจากนี้พระอาจารย์มีงานฉลองอายุวัฒนมงคลครบ 50 ปี โดยมีลูกศิษย์มาร่วมแสดงมุขิตาสังการะ จำนวนมาก พร้อมทั้งแจกเบี้ยและของที่ระลึกให้กับผู้มาร่วมงาน

รูปภาพ : พระครูปลัด ดร. วิสุทธิ์ นริสโร ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ จาก

<https://www.facebook.com/WatBuaRoi/photos/pcb>

กราบไหว้พระ สวดมนต์ นั่งสมาธิ ปฏิบัติธรรม สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ พิพิธภัณฑสถาน โบราณวัตถุ ทั้งทางด้านศาสนา และศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิตในอดีตของชุมชนในตำบลบางเสาธง

ใบงานที่ 4 เรื่อง ความรู้อัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ของวัดบัวโรย

คำชี้แจง ให้อ่านและตอบคำถามต่อไปนี้

1. วัดบัวโรย มีประวัติความเป็นมาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2. พิพิธภัณฑสถานวัดบัวโรย มีความสำคัญอย่างไร

.....

.....

.....

.....

แผนการฝึกอบรมที่ 4 ฝึกปฏิบัติในสถานที่จริง

การฝึกปฏิบัติจะแบ่งการฝึกออกเป็น 2 ครั้ง ครั้งแรกฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม แสดงบทบาทสมมุติ ผลัดกันเป็นผู้นำเที่ยวและนักท่องเที่ยว และครั้งที่สองสอบปฏิบัติรายบุคคลในสถานที่จริง มีนักท่องเที่ยวซึ่งเป็นบุคคลภายนอกมาเยี่ยมชมสถานที่ และให้ยุวมัคคุเทศก์นำเที่ยว โดยผู้วิจัยติดตามสังเกตอย่างใกล้ชิด และให้นักท่องเที่ยวเป็นผู้ประเมิน ผลการประเมินอยู่ในระดับที่ดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.85

เรื่อง ฝึกปฏิบัติแบบกลุ่ม และแบบเดี่ยว เวลา 18 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

มัคคุเทศก์เป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยว ต่อสังคมวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี ต่อนักท่องเที่ยว เป็นเสมือนตัวแทนของคนในท้องถิ่น คอยแนะนำ อธิบาย สิ่งต่างๆ สร้างความเข้าใจอันดีให้เกิดขึ้นระหว่างนักท่องเที่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว สามารถตอบคำถามทุกอย่างที่นักท่องเที่ยวสงสัยอยากรู้ ให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบาย อุ่นใจ ดังนั้น ผู้ที่จะมาเป็นมัคคุเทศก์ต้องมีคุณสมบัติที่ดี มีมารยาท มีจรรยาบรรณ ตลอดจนมีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการนำเสนอแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจ ในตัวมัคคุเทศก์ และแหล่งท่องเที่ยว

จุดประสงค์การฝึกอบรม

- เพื่อฝึกทักษะการปฏิบัติให้สามารถนำเที่ยววัดบวรโรยได้

รายละเอียด ขอบข่ายเนื้อหา และกิจกรรม

ขอบข่ายเนื้อหา

- การฝึกปฏิบัติในสถานที่จริง

กิจกรรม

1. วิทยากรชี้แจง และจัดตารางการฝึกปฏิบัติให้แก่ผู้เข้ารับการอบรม โดยแบ่งเป็นแบบกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน จำนวน 4 กลุ่ม ใช้วิธีจัดกลุ่มตามลำดับเลขที่ในชั้นเรียน
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มพาชมสถานที่ โดยแต่ละกลุ่มใช้เวลา กลุ่มละ 3 ชั่วโมง โดยสลับบทบาทเป็นมัคคุเทศก์และนักท่องเที่ยว เมื่อคนหนึ่งแสดงบทบาทมัคคุเทศก์ อีก 4 คน ก็สังเกตและซักถาม โดยมีวิทยากรเป็นผู้แนะนำอย่างใกล้ชิด
3. พุดคุยประเมินการฝึกร่วมกัน
4. วิทยากรชี้แจง และจัดตารางการสอบปฏิบัติให้แก่ผู้เข้ารับการอบรม

5.วิทยากรนำนักท่องเที่ยวซึ่งเป็นทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติมาแนะนำตัว และให้นักท่องเที่ยวจับฉลากเลือกมัคคุเทศก์เพื่อนำชมสถานที่

6. ยูวมัคคุเทศก์แต่ละคน ออกมาแนะนำตัวและกล่าวคำทักทายนักท่องเที่ยว เพื่อนำชมสถานที่ใช้เวลา คนละ 1 ชั่วโมง

7. นักท่องเที่ยวประเมินผลการสอบปฏิบัติของผู้เข้าอบรม

8. วิทยากรติดตามสังเกต ตลอดการสอบปฏิบัติ

สื่อการเรียนรู้

- นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ซึ่งเป็นนักศึกษาและอาจารย์จากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ประเมินผล

- แบบประเมินการสอบปฏิบัติ

กิจกรรมการฝึกอบรมมีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1. การสร้างสัมพันธภาพโดยใช้กิจกรรมเพื่อสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้
2. การทดสอบก่อนฝึกอบรม ใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการใช้ภาษาไทยด้านการนำเสนอ หลักมัคคุเทศก์เบื้องต้น และอัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ของวัดบัวโรย
3. การดำเนินการฝึกอบรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีกิจกรรมฝึกปฏิบัติในสถานที่จริง
4. การทดสอบหลังฝึกอบรม ใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการใช้ภาษาไทยด้านการนำเสนอ หลักมัคคุเทศก์เบื้องต้น และอัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ของวัดบัวโรย เพื่อวัดความรู้ความสามารถหลังเสร็จสิ้นการอบรม

วิธีการฝึกอบรม

1. การบรรยาย
2. กระบวนการกลุ่ม
3. การฝึกปฏิบัติจากสถานที่จริง
4. ชมวีดิทัศน์

เอกสารประกอบการฝึกอบรม

หลักสูตรฝึกอบรม เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยให้แก่ยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสาร
 อุตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ให้แก่นักเรียนโรงเรียนวัดบัวโรย เป็นหลักสูตร
 เชิงปฏิบัติทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ยุวมัคคุเทศก์ได้เพิ่มความรู้ ความ
 สามารถ และความพร้อมในด้านการท่องเที่ยวในท้องถิ่น ส่งเสริมประสบการณ์และความสามารถ
 ถ่ายทอดความรู้ให้กับนักท่องเที่ยวได้ และรู้จักทรัพยากรการท่องเที่ยวของท้องถิ่นตนเอง และมี
 ทักษะในการนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวได้ หลักสูตรใช้เวลาในการอบรม จำนวน 4 วัน เน้นทั้ง
 ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ประกอบด้วย สารระสำคัญ จุดประสงค์ การฝึกอบรม ขอบข่ายเนื้อหา
 กิจกรรม สื่อการเรียนรู้ ประเมินผล ดังนี้

1. ใ้ความรู้

2. แบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน

3. แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร

1. ใ้ความรู้

แผนการฝึกอบรมที่ 1 เรื่อง ทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการนำเสนอ เวลา 3 ชั่วโมง อบรมทฤษฎี
 ในห้องเรียน วันพุธที่ 14 ตุลาคม 2563 เวลา 8.30-11.30 น. รวม 3 ชั่วโมง

แผนการจัดฝึกอบรมที่ 2 เรื่อง หลักมััคคุเทศก์เบื้องต้น มารยาท และจรรยาบรรณของมััคคุเทศก์
 อบรมทฤษฎีในห้องเรียน วันพุธที่ 14 ตุลาคม 2563 เวลา 12.30-14.00 น. รวม 1.30 ชั่วโมง

แผนการฝึกอบรมที่ 3 เรื่อง ข้อมูลเบื้องต้นทางอัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ของวัดบัวโรย อบรม
 ทฤษฎีในห้องเรียน วันพุธที่ 14 ตุลาคม 2563 เวลา 14.00-15.30 น. รวม 1.30 ชั่วโมง

แผนการฝึกอบรมที่ 4 การฝึกปฏิบัติในสถานที่จริง ทั้งแบบกลุ่มและแบบเดี่ยว ใช้เวลารวมทั้งสิ้น
 18 ชั่วโมง โดยแบ่งเป็นฝึกปฏิบัติกลุ่มย่อย กลุ่มละ 5 คน ในวันที่ 15 ,22 ตุลาคม 2563 เวลา
 8.30-15.30 น. และสอบปฏิบัติเดี่ยว โดยมีนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวจีน ซึ่งเป็น
 บุคคลภายนอกพื้นที่ มาร่วมประเมินผลและให้คำแนะนำ ใช้เวลาคนละ 30 นาที ในวันที่ 29
 ตุลาคม 2563 เวลา 8.30-15.30 น.

2.แบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน

ใบงานที่ 1 เรื่องทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการนำเสนอ

คำชี้แจง ให้อ่านข้อความต่อไปนี้

1. การใช้ภาษาพูดเพื่อการนำเสนอ ควรมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2. การใช้วัจนภาษา หรือภาษากาย เพื่อการนำเสนอ ควรมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

ใบงานที่ 2 เรื่องคุณสมบัติที่ดีของมัคคุเทศก์

คำชี้แจง ให้อ่านข้อความต่อไปนี้

1. มัคคุเทศก์ที่ดีควรมีคุณสมบัติทั้งภายในและภายนอกอย่างไร

1.1 บุคลิกภาพภายนอก

.....

.....

.....

.....

.....

1.2 บุคลิกภาพภายใน ควรแสดงออกจากความรู้สึกภายในของมัคคุเทศก์ออกมาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ 3 เรื่องมารยาทและจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์

คำชี้แจง ใญ่ยมัคคุเทศก์ตอบคำถามต่อไปนี้

1. สิ่งที่มีคคุเทศก์พึงปฏิบัติมีต่อนักท่องเที่ยวควรมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

2. สิ่งที่มีคคุเทศก์ควรละเว้นต่อนักท่องเที่ยวควรมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

3. จรรยาบรรณของมัคคุเทศก์ที่สมาคมมัคคุเทศก์อาชีพกำหนดไว้เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกัน มีดังนี้

.....

.....

.....

ใบงานที่ 4 เรื่อง ความรู้อัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ของวัดบวรโย

คำชี้แจง ใญ่ยมัคคุเทศก์ตอบคำถามต่อไปนี้

1. วัดบวรโย มีประวัติความเป็นมาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. พิพิธภัณฑวัดบวรโย มีความสำคัญอย่างไร

.....

.....

.....

3.แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร

แบบประเมินความพึงพอใจ

การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์

และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ทัศนศึกษาโรงเรียนวัดบัวโรย

คำชี้แจง

1.แบบประเมินความพึงพอใจฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ทัศนศึกษาโรงเรียนวัดบัวโรยเป็นการสอบถามความพึงพอใจหรือความรู้สึกของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อการฝึกอบรม

2.ให้ผู้เข้ารับการอบรม อ่านข้อคำถามและกาเครื่องหมาย ลงในช่องความพึงพอใจที่ตรงกับความรู้สึกของตนเอง

ระดับ 5	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	พึงพอใจมาก
ระดับ 3	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

ข้อ ที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	เนื้อหาการฝึกอบรม 1.1 เนื้อหาที่จัดฝึกอบรมตรงกับจุดประสงค์ของการฝึกอบรม 1.2 เนื้อหาที่จัดฝึกอบรมมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ 1.3 เนื้อหาที่จัดฝึกอบรมตรงกับความต้องการของผู้เข้าอบรม					

ข้อ ที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
2	สื่อการฝึกอบรม 2.1 สื่อที่ใช้ครอบคลุมเนื้อหาที่จัดอบรม 2.2 สื่อมีรายละเอียดชัดเจนสามารถนำไป ประยุกต์ใช้ 2.3 สื่อที่ใช้ ทันสมัยและเข้าใจง่าย					
3	ระยะเวลาการฝึกอบรม 3.1 ระยะเวลาในการฝึกอบรม ในแต่ละหัวข้อ 3.2 จำนวนวันในการฝึกอบรม					
4	สถานที่จัดฝึกอบรม 4.1 ความเหมาะสมของสถานที่ในการฝึกอบรม					
5.	กิจกรรมการฝึกอบรม 5.1 การจัดลำดับขั้นตอนในการนำเสนอเนื้อหา 5.2 เทคนิคการนำเสนอและการบรรยายของ วิทยากร 5.3 วิทยากรให้ความเป็นกันเองและเปิดโอกาสให้ ผู้เข้ารับการอบรมซักถาม 5.4 การแสดงบทบาทสมมุติของผู้เข้ารับการ อบรม 5.5 กิจกรรมการฝึกอบรมมีความเหมาะสม 5.6 ผู้เข้าอบรมขอการอบรมครั้งนี้					
	รวม					

การวัดและประเมินผล

1. การประเมินผลก่อนการใช้หลักสูตร โดยการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้ง 3 หัวข้อ ได้แก่ ทักษะการใช้ภาษาไทยด้านการนำเสนอ หลักมคคุเทศก์เบื้องต้น และอัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ของวัดบวรโย หัวข้อละ 10 คะแนน 3 หัวข้อ รวม 30 คะแนน ผลการวัดมีคะแนนน้อยมาก

2. การประเมินผลหลังการใช้หลักสูตร โดยการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้ง 3 หัวข้อ ได้แก่ ทักษะการใช้ภาษาไทยด้านการนำเสนอ หลักมคศุเทศก์เบื้องต้น และอัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ ของวัดบัวโรย หัวข้อละ 10 คะแนน 3 หัวข้อ รวม 30 คะแนน ผลการวัดหลังเรียนมีคะแนน สูงกว่าก่อนเรียนมาก

3. การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมทักษะการใช้ภาษาไทยของยุวมคศุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด

แผนการจัดฝึกอบรม ได้ดำเนินการดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แผนการจัดฝึกอบรมทักษะการใช้ภาษาไทยของยุวมคศุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วิทยาลัยการศึกษารองเรียนวัดบัวโรย

ครั้งที่ / วัน เดือนปี	แผนการจัดกิจกรรมฝึกอบรม / เนื้อหา	เวลาที่ใช้ฝึกอบรม (ชั่วโมง)		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
1 14/10/63 8.30-15.30	ทักษะการใช้ภาษาไทยด้านการนำเสนอ ทั้ง ด้านวจนภาษาและอวจนภาษา	3	-	3
	หลักมคศุเทศก์เบื้องต้น บุคลิกภาพภายนอกและ ภายใน ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ ของวัดบัวโรย	3	-	3
2 15/10/63 8.30-15.30	ฝึกปฏิบัติกลุ่มย่อย กลุ่มละ 5 คน โดยผลัดกันนำ เที่ยวชมทีละคน อีก 4 คนให้แสดงบทบาท นักท่องเที่ยว โดยวิทยากรให้คำแนะนำอย่าง ใกล้ชิด	-	3	3
	ฝึกปฏิบัติกลุ่มย่อย กลุ่มละ 5 คน โดยผลัดกันนำ เที่ยวชมทีละคน อีก 4 คนให้แสดงบทบาท นักท่องเที่ยว โดยวิทยากรให้คำแนะนำอย่าง ใกล้ชิด		3	3

ครั้งที่ / วัน เดือนปี	แผนการจัดกิจกรรมฝึกอบรม / เนื้อหา	เวลาที่ใช้ฝึกอบรม (ชั่วโมง)		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
3 22/10/63 8.30-15.30	ฝึกปฏิบัติกลุ่มย่อย กลุ่มละ 5 คน โดยผลัดกันนำ เที่ยวชมทีละคน อีก 4 คนให้แสดงบทบาท นักท่องเที่ยว โดยวิทยากรให้คำแนะนำอย่าง ใกล้ชิด		3	3
	ฝึกปฏิบัติกลุ่มย่อย กลุ่มละ 5 คน โดยผลัดกันนำ เที่ยวชมทีละคน อีก 4 คนให้แสดงบทบาท นักท่องเที่ยว โดยวิทยากรให้คำแนะนำอย่าง ใกล้ชิด		3	3
4 29/10/63 8.30-15.30	สอบปฏิบัติแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวในสถานที่จริง โดยมีนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวจีน ซึ่งเป็น บุคคลภายนอกพื้นที่ มาร่วมประเมินผลและให้ คำแนะนำ	-	6	6
รวม		6	18	24

4.2 ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยให้แก่ยุวมัคคุเทศก์ เพื่อ
สื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ให้แก่นักเรียนโรงเรียนวัดบัวโรย

ผู้วิจัยได้ทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมกับ กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้น ป.5 จำนวน 20
คน ดำเนินการฝึกอบรม ตั้งแต่วันที่ 14-15 , 22 และ 29 ตุลาคม 2563 รวม 4 วัน ณ
โรงเรียนวัด บัวโรย ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมเก็บข้อมูลตามแผนจัดการฝึกอบรม ผลการ
ทดลองใช้หลักสูตร สรุปการดำเนินงาน ดังนี้

1. เข้าร่วมประชุมชี้แจง รับฟังความคิดเห็น และสำรวจความต้องการของชุมชน ที่จัด
โดยวิจิตรใหญ่ โดยมีเจ้าอาวาสและพระสงฆ์ วัดบัวโรย ตัวแทน องค์กรบริหารส่วนตำบลบาง
เสาธง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบัวโรย เป็นต้น เข้าร่วมแสดงความ
ความคิดเห็น ซึ่งได้จัดเวทีเสวนา ในวันศุกร์ที่ 8 พฤศจิกายน 2562 เวลา 13.00-16.00 น. ณ ห้อง
ประชุม วัดบัวโรย

2. ติดต่อผู้อำนวยการ และครูประจำชั้น ป.5 โรงเรียนวัดบัวโรย เพื่อขอเก็บข้อมูล และดำเนินการวิจัย จากนั้นทำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบัวโรย เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลและจัดฝึกอบรม ตั้งแต่วันที่ 14-15 , 22 และ 29 ตุลาคม 2563 รวม 4 วัน

3. ฝึกอบรมทักษะการใช้ภาษาไทยของยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ให้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบัวโรย จำนวน 20 คน ตามกำหนดตารางกิจกรรม โดยมีระยะเวลา 4 วัน วันละ 6 ชั่วโมง รวม 24 ชั่วโมง ดังนี้

3.1 แผนการจัดฝึกอบรมที่ 1 เรื่องทักษะการใช้ภาษาไทยด้านการนำเสนอ อบรมทฤษฎีในห้องเรียน วันพุธที่ 14 ตุลาคม 2563 เวลา 8.30-11.30 น. รวม 3 ชั่วโมง

3.2 แผนการจัดฝึกอบรมที่ 2 หลักมัคคุเทศก์เบื้องต้น อบรมทฤษฎีในห้องเรียน วันพุธที่ 14 ตุลาคม 2563 เวลา 12.30-14.00 น. รวม 1.30 ชั่วโมง

3.3 แผนการจัดฝึกอบรมที่ 3 อัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ของวัดบัวโรย อบรมทฤษฎีในห้องเรียน วันพุธที่ 14 ตุลาคม 2563 เวลา 14.00-15.30 น. รวม 1.30 ชั่วโมง

3.4 แผนการจัดฝึกอบรมที่ 4 ฝึกปฏิบัติแบบกลุ่มและแบบเดี่ยว โดยแบบกลุ่มกำหนดกลุ่มละ 5 คน ใช้เวลากลุ่มละ 3 ชั่วโมง โดยให้ผู้เข้าอบรมผลัดกันเป็นมัคคุเทศก์ ทีละคน อีก 4 คนในกลุ่มแสดงบทบาทเป็นนักท่องเที่ยว ผู้เข้าอบรมมีจำนวน 20 คน จึงใช้เวลาถึง 2 วัน ในวันที่ 15 ตุลาคม และ 22 ตุลาคม 2563 เวลา 8.30-15.30 น. โดยมีวิทยากรติดตามและให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด รวม 12 ชั่วโมง และแบบเดี่ยวคือการสอบปฏิบัติ ครั้งละ 1 คน โดยให้ผู้เข้าอบรมแสดงบทบาทสมมุติ เป็นยุวมัคคุเทศก์แนะนำสถานที่ท่องเที่ยวในวัดบัวโรย โดยมีนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวจีน ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกพื้นที่ มาร่วมประเมินผลและให้คำแนะนำ ใช้เวลาคนละ 30 นาที ในวันที่ 29 ตุลาคม 2563 เวลา 8.30-15.30 น. รวม 6 ชั่วโมง

ผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ข้อ 3

เมื่อนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลัง เรื่องการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กรณีศึกษาโรงเรียนวัดบัวโรย ดังปรากฏในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการฝึกอบรมทักษะการใช้ภาษาไทยของยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กรณีศึกษาโรงเรียนวัดบัวโรย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	n	\bar{X}	s.d	t-test	p-value
ก่อนเรียน	20	3.3	2.0	38.93*	000
หลังเรียน	20	24.7	3.5		

*p-value < .05

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เข้ารับการอบรมพัฒนาชั้นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3 ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม

ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร หลังจากฝึกอบรม ปรากฏดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความของแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์ และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กรณีศึกษาโรงเรียนวัดบัวโรย

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	SD	ระดับความพึงพอใจ
1	เนื้อหาการฝึกอบรม			
	1.1 เนื้อหาที่จัดฝึกอบรมตรงกับจุดประสงค์ของการฝึกอบรม	4.75	0.44	มากที่สุด
	1.2 เนื้อหาที่จัดฝึกอบรมมีคุณค่าและเป็นประโยชน์	5	0.00	มากที่สุด
	1.3 เนื้อหาที่จัดฝึกอบรมตรงกับความต้องการของผู้เข้าอบรม	4.85	0.37	มากที่สุด
2	สื่อการฝึกอบรม			
	2.1 สื่อที่ใช้ครอบคลุมเนื้อหาที่จัดอบรม	4.75	0.55	มากที่สุด
	2.2 สื่อมีรายละเอียดชัดเจนสามารถนำไปประยุกต์ใช้	4.80	0.41	มากที่สุด
	2.3 สื่อที่ใช้ ทันสมัยและเข้าใจง่าย	4.85	0.37	มากที่สุด
3	ระยะเวลาการฝึกอบรม			
	3.1 ระยะเวลาในการฝึกอบรม ในแต่ละหัวข้อ	4.75	0.44	มากที่สุด
	3.2 จำนวนวันในการฝึกอบรม	4.70	0.47	มากที่สุด
4	สถานที่จัดฝึกอบรม			
	4.1 ความเหมาะสมของสถานที่ในการฝึกอบรม	4.65	0.67	มากที่สุด

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	SD	ระดับความพึงพอใจ
5	กิจกรรมการฝึกอบรม			
	5.1 การจัดลำดับขั้นตอนในการนำเสนอเนื้อหา	4.65	0.49	มากที่สุด
	5.2 เทคนิคการนำเสนอและการบรรยายของวิทยากร	4.7	0.47	มากที่สุด
	5.3 วิทยากรให้ความเป็นกันเองและเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมซักถาม	5	0.00	มากที่สุด
	5.4 การแสดงบทบาทสมมุติของผู้เข้ารับการอบรม	4.9	0.31	มากที่สุด
	5.5 กิจกรรมการฝึกอบรมมีความเหมาะสม	4.9	0.31	มากที่สุด
	5.6 ผู้เข้าอบรมขอการอบรมครั้งนี้	5	0.00	มากที่สุด
	รวม	4.82	0.35	มากที่สุด

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์ และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กรณีศึกษาโรงเรียนวัดบัวโรย” มีลักษณะเป็นการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) สร้างหลักสูตรสำหรับฝึกทักษะการใช้ภาษาไทยให้แก่มัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ให้แก่นักเรียนโรงเรียนวัดบัวโรย
- 2) พัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยให้แก่มัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ให้แก่นักเรียนโรงเรียนวัดบัวโรย
- 3) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์และเสนอรูปแบบการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ของนักเรียนโรงเรียนวัดบัวโรย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาหลักสูตรโดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่เรื่องทักษะการพูดนำเสนอ หลักมัคคุเทศก์เบื้องต้น และอัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ของวัดบัวโรย ได้จัดเวทีเสวนาบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อชี้แจง และขอความคิดเห็นในด้านต่างๆ มาพัฒนาเป็นหลักสูตรอบรม และทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 20 คน โรงเรียนวัดบัวโรย จัดการอบรมขึ้นตั้งแต่วันที่ 14-15 , 22 , 29 ตุลาคม 2563 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ประกอบด้วย 1) หลักสูตรฝึกอบรม 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือและดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทุกขั้นตอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบ t-test และวิเคราะห์เนื้อหา

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้หลักสูตรสำหรับฝึกทักษะการใช้ภาษาไทยให้แก่มัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ให้แก่นักเรียนโรงเรียนวัดบัวโรย ซึ่งประกอบด้วยทักษะการใช้ภาษาไทยด้านการนำเสนอ หลักมัคคุเทศก์เบื้องต้น และความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ของวัดบัวโรย

ผู้รับการอบรมมีพัฒนาการด้านทักษะการใช้ภาษาไทย เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ทั้งนี้ผู้รับการอบรม ตั้งใจในการเรียนรู้ ตั้งใจฝึกฝน และมี

ความสนใจด้านประวัติศาสตร์ของวัดบัวโรย เมื่อฝึกอบรมจนครบตามระยะเวลาที่กำหนด พบว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ของนักเรียนโรงเรียนวัดบัวโรยโดยภาพรวมพบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 ผลการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ของนักเรียนโรงเรียนวัดบัวโรย พบว่าหลักสูตรประกอบด้วยเนื้อหา กิจกรรม สื่อประกอบการฝึกอบรม ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม เอกสารประกอบการฝึกอบรม การวัดและการประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยชนะ อินันนุญะ. (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมมัคคุเทศก์น้อยนำเที่ยวเมืองศรีเทพ ผลการวิจัยพบว่า

1) ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมมีความต้องการให้มีการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมมัคคุเทศก์น้อยนำเที่ยวเมืองศรีเทพ เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับเมืองศรีเทพ สามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับคนในครอบครัว ประชาชนในท้องถิ่น และผู้ที่มาเยี่ยมชมเมืองโบราณศรีเทพได้ มีทักษะการเป็นมัคคุเทศก์ วิธีการฝึกอบรมใช้การบรรยายและปฏิบัติจริงในสถานที่จริง มีการทดสอบทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ 2) หลักสูตรฝึกอบรมมัคคุเทศก์น้อยนำเที่ยวเมืองศรีเทพสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง ขอบข่าย เนื้อหาสาระ กิจกรรมในการฝึกอบรม วัสดุสื่อแหล่งเรียนรู้ประกอบการฝึกอบรม ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม แผนการจัดฝึกอบรม เอกสารประกอบหลักสูตร การวัดประเมินผล 3) การทดลองใช้หลักสูตร นำหลักสูตรไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านบึงนาจาน อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ตามแผนการจัดการฝึกอบรมจำนวน 3 แผน ระยะเวลา 3 วัน วันละ 6 ชั่วโมง รวม 18 ชั่วโมง โดยมีการจัดการฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ พบว่านักเรียนมีความสนใจและตั้งใจในการเรียนรู้การเป็นมัคคุเทศก์น้อยนำเที่ยวเมืองศรีเทพ และมีความสนุกสนานในการอบรม 4) ประเมินผลการใช้และปรับปรุงหลักสูตรพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของมัคคุเทศก์น้อยนำเที่ยวเมืองศรีเทพ ของนักเรียน ตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนสามารถปฏิบัติตนเป็นมัคคุเทศก์น้อยนำเที่ยวเมืองศรีเทพ อยู่ในระดับดี นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมในระดับมากที่สุด และควรปรับปรุงเรื่องระยะเวลาในการจัดกิจกรรมให้มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรมด้านทักษะการพูดและการแนะนำข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว

5.2.2 ผลการประเมินจากการนำหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ของนักเรียนโรงเรียนวัดบัวโรย ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 20 คน ในวันที่ 14-15 ,22, 29 ตุลาคม 2563 ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการฝึกอบรม พบว่าผู้เข้าอบรมมีความสนใจ ตั้งใจ ในการเรียนรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อีกทั้งยังสนุกสนานกับการจัดกิจกรรมทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่า ผู้เข้าอบรมมีพัฒนาการด้านความรู้ และด้านการใช้ภาษา หลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ปัทมา กลางกาญจน์ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง มัคคุเทศก์ท้องถิ่น เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) ได้หลักสูตรท้องถิ่นที่มีคุณภาพ หลักสูตรมีองค์ประกอบครบถ้วน มีความสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น และมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการทดลองใช้หลักสูตรเรื่อง มัคคุเทศก์ท้องถิ่น เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าก่อนการทดลองใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และสอดคล้องกับแนวคิดของ สมคิด บางโม (2535,น.15) กล่าวไว้ว่าการฝึกอบรมโดยทั่วไปมีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มพูนความรู้และแนวคิดใหม่ๆ วัตถุประสงค์ในข้อนี้เน้นให้ผู้เข้ารับการอบรมได้รับความรู้ หลักการ ทฤษฎีในเรื่องที่เข้ารับการฝึกอบรม การฝึกอบรมจึงเป็นการบรรยาย อภิปราย สรุปเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับความรู้ นั้น อบรมที่เกี่ยวกับความรู้ แนวคิดหรือทฤษฎีใหม่ๆ ซึ่งเกิดจากการทดลองค้นคว้าแล้วนำความรู้ นั้นมาเผยแพร่ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ทราบเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับความรู้และแนวคิดใหม่ๆที่เกิดขึ้น

5.2.3 ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร พบว่า ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ของนักเรียนโรงเรียนวัดบัวโรย อยู่ในระดับมากที่สุด ผู้เข้าอบรมมีความสนุกสนาน ยิ้มแย้มแจ่มใส กระตือรือร้น ให้ความร่วมมือในทุกกิจกรรม ตลอดระยะเวลา 4 วันที่ใช้ในการอบรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ณรงค์ ฉายายนต์ (2536,น.59) กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เฉพาะด้านของบุคคลเพื่อปรับปรุงและเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจที่เหมาะสม เพื่อสามารถส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านพฤติกรรมและทัศนคติในการปฏิบัติงานในหน้าที่ เพื่อยกระดับในการปฏิบัติงานให้ได้มาตรฐานที่สูงขึ้น และมีความเจริญก้าวหน้าในงาน

5.3 ข้อเสนอแนะ

แนวทางการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดบัวโรย ผู้วิจัยได้สรุปข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาวิจัย

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ของนักเรียนโรงเรียนวัดบัวโรย สามารถนำไปใช้ได้จริง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการใช้หลักสูตรดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) กิจกรรมที่ใช้ในการฝึกอบรม ควรมีความหลากหลาย เพื่อให้การอบรมเป็นไปอย่างสนุกสนาน

2) ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม ไม่ควรน้อยกว่า 4 วัน และควรใช้วันเวลาที่ต่อเนื่องกัน หากทิ้งระยะเวลาแต่ละครั้งห่างกันเกิน 1 สัปดาห์ อาจทำให้ผู้เข้าอบรมเกิดความเบื่อหน่ายได้

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ศึกษาการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของนักเรียนโรงเรียนวัดบัวโรย ให้กับนักเรียนในระดับชั้นอื่น หรือรับสมัครนักเรียนที่มีความสนใจฝึกฝนตนเอง

2) ศึกษาการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของยุวมัคคุเทศก์ ในท้องถิ่นอื่น ๆ เพื่อพัฒนาเยาวชนให้มีความรู้ ความสามารถ อันนำไปสู่ความภาคภูมิใจในตนเองและครอบครัว

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- เกศรา ใจจันทร์ และคณะ (2550) แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนแบบมีส่วนร่วม
ของ 4 ชุมชน ตำบลเมืองแหง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ ระยะที่ 1. (รายงาน
วิจัย). กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- ชัตติยา กลัญทกะปกรณ์.(2550) หลักการมัคคุเทศก์. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
จุฑาทิพย์ สุทธิเทพ (2559) การพัฒนายุวมัคคุเทศก์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่นของเยาวชน
ตำบลมะเกลือใหม่ อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา. (รายงานวิจัย). นครราชสีมา :
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ชัยชนะ อินันนุญะ. (2553).การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมมัคคุเทศก์น้อยนำเที่ยวเมืองศรีเทพ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), ลพบุรี :
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ชำนาญ ม่วงทิม (2541). คู่มือมัคคุเทศก์. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศิลปากร
ณรงค์ ฉายายนต์ (2536).. การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะด้านการ
บริหารสำหรับหัวหน้าแผนกวิชาในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. (ปริญญาโทบริหารธุรกิจ)
ดุสิตบัณฑิต), กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- มธุรดา เอี่ยมสุภา (2558) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมการ
พัฒนาเพื่อเตรียมความพร้อมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สำหรับมัคคุเทศก์น้อยใน
จังหวัดสิงห์บุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต). นครนายก :
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- พจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. (2556). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
ราชบัณฑิตยสถาน. หน้า 849
- วิไล ทองแผ้ว. (2545). การวัดและประเมินผล. ลพบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- วิไล ธรรมวาจา (2561). ภาษาไทยกับการสื่อสาร พิมพ์ครั้งที่ 8.กรุงเทพมหานคร : ต้นไม้
เวคิน นพนิตย์ และชัยณรงค์ อภินพพัฒน์.(2544) เทคนิคการนำเสนองานวิชาการด้วยวาจา.
ปทุมธานี : บริษัทเอส.อาร์.พรินติ้งแมสโปรดักส์ จำกัด.
- ศิริกุล ทรัพย์จันทร์ (2548) การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง มัคคุเทศก์น้อยเพื่อการท่องเที่ยวเชิง
นิเวศ ช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนบ้านโป่ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่.(วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สภารัตน์ ศุภภัควีรจจา (2554). การใช้ภาษาไทยเพื่อการนำเสนอ. กรุงเทพมหานคร : มปท.
สมคิด บางโม. (2544). เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม. กรุงเทพมหานคร: มปท.

- สมส่วน บุรณพงษ์ (2549) เรื่อง การพัฒนาชุมชนคหบดีประจำแหล่งโบราณคดีบ้านโป่งมะนาว ตำบลห้วยขุนราม อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต) ลพบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
- สาตี ทองทิว และคณะ (2544) การพัฒนาหลักสูตรมัธยมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและงานไม้สำหรับหมู่บ้านหัตถกรรมไม้และแกะสลักบ้านถวายเป็น : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านต้นแก้ว อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต) เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- สุธิดา สังข์รักษาสิทธิ์ (2543) การพัฒนาหลักสูตรมัธยมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเกี่ยวกับเขตอุตสาหกรรมและพื้นฐานอาชีพสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต) กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุภาพร มากแจ้ง (2539) หลักสูตรมัธยมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2 : กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์

ภาคผนวก ก

เอกสารการอบรม

กำหนดการ

หลักสูตรฝึกอบรมทักษะการใช้ภาษาไทยของยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์
และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ทัศนศึกษาโรงเรียนวัดบัวโรย
ระหว่างวันที่ 14-29 ตุลาคม 2563

วันที่ 14 ตุลาคม 2563

เวลา 8.00 น.	ยุวมัคคุเทศก์ลงทะเบียนเข้ารับการอบรม
เวลา 8.15 น.	วิทยากรกล่าวทักทายและเกริ่นนำ
เวลา 8.30 น.	ทดสอบก่อนเรียน ใบงานที่ 1 เรื่องทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการ นำเสนอ
เวลา 8.45 น.	บรรยายเรื่องทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการนำเสนอ
เวลา 11.00 น.	ทดสอบหลังเรียน ใบงานที่ 1 เรื่องทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการ นำเสนอ
เวลา 11.30 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
เวลา 12.30 น.	ทดสอบก่อนเรียน ใบงานที่ 2 เรื่องหลักมัคคุเทศก์เบื้องต้น มารยาทและ จรรยาบรรณของมัคคุเทศก์
เวลา 12.45 น.	วิทยากรบรรยายเรื่องหลักมัคคุเทศก์เบื้องต้น มารยาทและจรรยาบรรณ ของมัคคุเทศก์
เวลา 14.00 น.	ทดสอบหลังเรียน ใบงานที่ 2 เรื่องหลักมัคคุเทศก์เบื้องต้น มารยาท และจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์
เวลา 14.15 น.	รับประทานอาหารว่าง
เวลา 14.30 น.	ทดสอบก่อนเรียน ใบงานที่ 3 เรื่องอัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ของ วัดบัวโรย
เวลา 14.45 น.	วิทยากรบรรยาย เรื่องอัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ของวัดบัวโรย
เวลา 15.45 น.	ทดสอบหลังเรียน ใบงานที่ 3 เรื่องอัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ของ วัดบัวโรย
เวลา 16.00 น.	เลิกการอบรม

วันที่ 15 ตุลาคม 2563

- เวลา 8.30 -11.30 น. ฝึกปฏิบัติ เป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน เลขที่ 1-5
 เวลา 11.30-12.30 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน
 เวลา 12.30-15.30 น. ฝึกปฏิบัติ เป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน เลขที่ 6 - 10

วันที่ 22 ตุลาคม 2563

- เวลา 8.30 -11.30 น. ฝึกปฏิบัติ เป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน เลขที่ 11-15
 เวลา 11.30-12.30 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน
 เวลา 12.30-15.30 น. ฝึกปฏิบัติ เป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน เลขที่ 16-20

วันที่ 29 ตุลาคม 2563

- เวลา 8.30- 11.30 สอบปฏิบัติในสถานที่จริง และนักท่องเที่ยวซึ่งเป็น
 บุคคลภายนอกทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ
 เวลา 11.30-12.30 พักรับประทานอาหารกลางวัน
 เวลา 12.30-15.30 พิธีมอบใบสำคัญแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม และถ่ายภาพร่วมกัน

รายชื่อผู้เข้าอบรมทักษะการใช้ภาษาไทยของยุวมัคคุเทศก์เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กรณีศึกษาโรงเรียนวัดบัวโรย จำนวน 20 คน

เลขที่	ชื่อ-สกุล
1	เด็กชายธนากร พูนนุช
2	เด็กชายอนุชิต เสมสุข
3	เด็กชายพลาริป แจ่มเจริญ
4	เด็กชายภูมินทร์ สวัสดิ์
5	เด็กชายณัฐพล ภูบั้งบอน
6	เด็กชายปริญญา บุญชู
7	เด็กชายพาทิพย์ บัวสิน
8	เด็กหญิงนันทชา สีแสงเขียว
9	เด็กหญิงกัญญพัชร บุญมี
10	เด็กหญิงทิพย์ลัดดา เศษวงค์
11	เด็กหญิงวันทกาญจน์ เห่งดี
12	เด็กหญิงวิษญาดา แก้วมหาวงค์
13	เด็กหญิงณัฐสุรีย์ นิ่มจิตร
14	เด็กหญิงณัฐวรรณ บุญชู
15	เด็กหญิงปณิษฐา พูนนุช
16	เด็กหญิงปณิฎา พูนนุช
17	เด็กหญิงอนัญญา เขยชื่น
18	เด็กหญิงชนัดดา มูลท้วม
19	เด็กชายอัคนีย์ เนียมฝอย
20	เด็กชายอนุรักษ์ อ่อนสีทัน

แผนการฝึกอบรมที่ 1

เรื่อง ทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการนำเสนอ

เวลา 3 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

มัคคุเทศก์เป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยว ต่อสังคมวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี ต่อนักท่องเที่ยว เป็นเสมือนตัวแทนของคนในท้องถิ่น คอยแนะนำ อธิบาย สิ่งต่างๆ สร้างความเข้าใจอันดีให้เกิดขึ้นระหว่างนักท่องเที่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว สามารถตอบคำถามทุกอย่างที่นักท่องเที่ยวสงสัยอยากรู้ ให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบาย อุ่นใจ ดังนั้น ผู้ที่จะมาเป็นมัคคุเทศก์ต้องมีคุณสมบัติที่ดี มีมารยาท มีจรรยาบรรณ ตลอดจนมีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการนำเสนอแหล่งท่องเที่ยว ให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจ ในตัวมัคคุเทศก์ และแหล่งท่องเที่ยว

จุดประสงค์การฝึกอบรม

- เพื่อสร้างทักษะความสามารถในการใช้ภาษาไทยเพื่อนำเสนออัตลักษณ์ของวัดบัวโรยได้
รายละเอียด ขอบข่ายเนื้อหา และกิจกรรม

ขอบข่ายเนื้อหา

- ทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการนำเสนอ

กิจกรรม

1. ยุวมัคคุเทศก์ออกมาแนะนำตัวและกล่าวคำทักทาย
2. วิทยากรบรรยายประกอบ Power Point เรื่องทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการนำเสนอ
ด้านอัตลักษณ์ของวัดบัวโรย
3. ยุวมัคคุเทศก์ศึกษาใบความรู้ที่ 1 เรื่องทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการนำเสนอ แล้ว
ตอบคำถามในใบงานที่ 1 เรื่องทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการนำเสนอ
4. วิทยากรสุ่มยุวมัคคุเทศก์ออกมานำเสนอตามหัวข้อในใบงานที่ 1
5. วิทยากรและยุวมัคคุเทศก์ร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้
6. ยุวมัคคุเทศก์ทุกคนฝึกปฏิบัติพูดแนะนำตัว และฝึกพูดเกี่ยวกับการอบรมในครั้งนี้
ยุวมัคคุเทศก์จะได้รับประโยชน์อย่างไรบ้าง และจะนำความรู้ที่ได้จากการอบรมครั้งนี้ไปใช้อย่างไร
7. ยุวมัคคุเทศก์ฝึกพูดนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวในวัดบัวโรย ว่ามีอะไรน่าสนใจ และมี
รายละเอียดอะไรบ้าง
8. ยุวมัคคุเทศก์สรุปความรู้ที่ได้จากการบรรยาย และความรู้จากการฝึกทักษะ โดยยุวมัคคุเทศก์ทุกคนออกมานำเสนอความรู้ที่ได้รับ

สื่อการเรียนรู้

1. Power Point เรื่องทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการนำเสนอ
2. เอกสารประกอบการฝึกอบรม
3. ใบงาน เรื่องทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการนำเสนอ
4. ใบความรู้ เรื่องทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการนำเสนอ

ประเมินผล

ตรวจผลงานจากใบงานที่ 1

ใบความรู้ที่ 1

เรื่องทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการนำเสนอ

ทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการนำเสนอ

มัคคุเทศก์จะต้องรู้จักวิธีนำเข้าสู่เรื่อง เริ่มตั้งแต่การแนะนำตัวอย่างสุภาพและเป็นกันเองกับนักท่องเที่ยว สิ่งจำเป็นที่สุด ในการเป็นยุวมัคคุเทศก์ คือความสามารถทางภาษา ทั้งการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ตลอดจนการเลือกใช้อวัจนภาษาที่ถูกต้องเหมาะสม ตามโอกาสและกาลเทศะ ในสถานการณ์ที่บางครั้งไม่อาจคาดเดาได้ เพราะนักท่องเที่ยวอาจมีพฤติกรรม มีความต้องการที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นอายุ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ เป็นต้นมัคคุเทศก์ต้องพร้อมเสมอที่จะพูด แนะนำสถานที่ท่องเที่ยว รวมถึงให้ความรู้ อธิบาย ให้นักท่องเที่ยวได้เข้าใจ มัคคุเทศก์ที่ดี จึงควรเรียนรู้ทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการนำเสนอ พร้อมๆ กับการที่จะต้องวางแผนการนำเที่ยวในแต่ละจุด แต่ละขั้นตอน ให้ได้ตามกำหนดเวลา เพื่อป้องกันข้อผิดพลาดระหว่างการนำเที่ยว ดังต่อไปนี้

1. ทักษะการใช้ภาษา ด้านวัจนภาษา ของมัคคุเทศก์ ควรปฏิบัติดังนี้
 - 1.1 เวลาพูดควรใช้น้ำเสียงที่ชัดเจน แจ่มใส
 - 1.2 ควรมีจังหวะและลีลาในการพูดอย่างเหมาะสม ไม่ช้าหรือเร็วจนเกินไป และควรเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้พูดหรือซักถามบ้าง
 - 1.3 ควรคำนึงถึงบุคคล และกาลเทศะด้วยว่า ควรใช้คำพูด และกิริยาท่าทางอย่างไรจึงจะเหมาะสม
 - 1.4 มีวิธีการพูดให้นักท่องเที่ยวเกิดความตื่นตัวพร้อมรับฟังข้อมูล และแนวทางในการปฏิบัติร่วมกันของหมู่คณะ เพื่อให้การท่องเที่ยวเป็นไปอย่างเรียบร้อย
 - 1.5 ยุวมัคคุเทศก์ควรใช้ภาษาอย่างถูกต้อง และควรลำดับความคิดก่อนออกมาเป็นคำพูดที่ดี เข้าใจง่าย
 - 1.6 ควรระมัดระวังถึงคำพูด สุ่มเสียง อักษร ความหมาย และจังหวะจะโคนในการพูด ตลอดจนการออกเสียงคำควบกล้ำให้ชัด ซึ่งถือเป็นเสน่ห์อย่างหนึ่ง
 - 1.7 คอยสังเกตผู้ฟังเสมอว่าเขาสนใจ หรือต้องการจะฟังในสิ่งที่มีมัคคุเทศก์พูดหรืออธิบายมากน้อยเพียงใด ควรปรับการพูดให้ตรงกับเวลา และความสนใจของนักท่องเที่ยว
 - 1.8 ควรพูดด้วยน้ำเสียงที่เหมาะสม มีการเน้นคำ และพูดช้าในบางจุด เช่น เวลानัดแนะขึ้นรถ เวลานั้นรับประทานอาหาร ควรพูดให้ชัดถ้อยชัดคำ
 - 1.9 ควรระมัดระวังการใช้ถ้อยคำสองแง่สองง่ามและคำพูดหยาบคาย

1.10 มีวิธีการอธิบายเรื่องราวต่างๆ ได้อย่างน่าสนใจ น่าติดตาม และสร้างความเพลิดเพลินแก่นักท่องเที่ยวด้วย

2. ทักษะการใช้ภาษา ด้านอวัจนภาษา ของมัคคุเทศก์ ควรปฏิบัติดังนี้

2.1 แต่งกายถูกต้องเหมาะสม กับกาลเทศะ

2.2 การแสดงออกทางสีหน้าและแววตาที่เป็นมิตร ยิ้มแย้มแจ่มใส

2.3 ดูแลเรื่องความสะอาด ไม่ว่าจะเป็นร่างกาย หรือเสื้อผ้า

2.4 มีบุคลิกภาพที่ดี เชื่อมั่นในตนเอง มีทัศนคติที่ดี มีความกระตือรือร้น และ
จริงใจ

2.5 ต้องรู้จักสร้างบรรยากาศความเป็นกันเองกับนักท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยว
เกิดความอบอุ่นใจ ท่องเที่ยวด้วยความสุข และสนุกสนาน รู้จักใช้อารมณ์ขันให้เหมาะสม

2.6 มีน้ำใจ พร้อมทั้งจะบริการเสมอ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเห็นอกเห็นใจ ใน
ขณะเดียวกันก็ต้องอดทนอดกลั้นไม่แสดงอารมณ์และกริยามารยาทที่ไม่ดีออกมาให้นักท่องเที่ยว
เห็น ต้องควบคุมอารมณ์ของตนเองได้

2.7 มีความรู้รอบตัว มีความจำดี

2.8 ต้องรู้จักแสดงท่าทางให้เหมาะสม เช่น กระฉับกระเฉง แจ่มใส ไม่แสดง
อาการกริยาฮึดฮัด เกรี้ยวกราด มัคคุเทศก์จะต้องรู้จักแสดงท่าทางที่ถูกต้อง เพื่อเป็นตัวอย่างแก่
นักท่องเที่ยว เช่น เมื่อพานักท่องเที่ยวเข้าชมในบริเวณวัด เดินผ่านหรือพบพระสงฆ์ มัคคุเทศก์
ควรแสดงความเคารพโดยการไหว้หรือก้มตัวให้ถูกต้องตามประเพณีไทย

2.9 เวลากล่าวถึงสิ่งใด ควรใช้วิธีขมวดม้วน และไม่ควรใช้เท้าชี้สิ่งของ ซึ่งเป็น
กิริยาที่ไม่สุภาพ

2.10 ควรรักษาระยะห่างที่เหมาะสม ระหว่างตนเองกับนักท่องเที่ยว ไม่ควรยืน
ใกล้จนชิด หรือไกลจนเกินไป

ใบงานที่ 1
เรื่องทักษะการใช้ภาษาไทยเพื่อการนำเสนอ

คำชี้แจง ให้ผู้วมัคคเทศก์ ตอบคำถามต่อไปนี้

1. การใช้ภาษาพูดเพื่อการนำเสนอ ควรมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2. การใช้วจนภาษา หรือภาษากาย เพื่อการนำเสนอ ควรมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการฝึกอบรมที่ 2

เรื่อง บุคลิกภาพเบื้องต้น มารยาท และจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์

เวลา 1.30 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

มัคคุเทศก์เป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยว ในฐานะเป็นผู้เชื่อมโยงความเข้าใจอันดีให้เกิดขึ้นระหว่างนักท่องเที่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวหรือสิ่งที่เขาสนใจเป็นผู้คอยอธิบายเรื่องราวด้านโบราณสถาน สถาปัตยกรรม ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี กิจกรรม วิถีชีวิตของผู้คน ความสวยงามตามธรรมชาติ จุดที่น่าสนใจในสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ตลอดจนมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบต่อนักท่องเที่ยว ที่อยู่ในความดูแลระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ ดังนั้นมัคคุเทศก์จึงควรได้รู้จักกับบทบาทและหน้าที่ที่ตนควรปฏิบัติ ความสามารถด้านต่าง ๆ ของการเป็นผู้นำเที่ยว ต้องมีคุณสมบัติที่ดี มีมารยาท และจรรยาบรรณ ให้มีความสำคัญใส่ใจศึกษาเรื่องดังกล่าวอย่างลึกซึ้ง เพื่อประโยชน์ในการทำงาน และการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย เต็มไปด้วยประสิทธิภาพ เกิดความประทับใจจากนักท่องเที่ยว

จุดประสงค์การฝึกอบรม

- เพื่อเข้าใจคุณสมบัติมัคคุเทศก์ได้ถูกต้อง
- เพื่อให้เห็นความสำคัญของมารยาทและจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์ได้ถูกต้อง

รายละเอียด ขอบข่ายเนื้อหา และกิจกรรม

ขอบข่ายเนื้อหา

1. คุณสมบัติที่ดีของมัคคุเทศก์
2. มารยาทและจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์

กิจกรรมการจัดการฝึกอบรม

1. ผู้วิจัยแจกเอกสารการฝึกอบรมให้กับยุวมัคคุเทศก์ แล้วชี้แจงให้มัคคุเทศก์ทราบเกี่ยวกับรายละเอียดของการฝึกอบรม

2. แนะนำวิทยากรผู้ให้ความรู้เกี่ยวกับมัคคุเทศก์เบื้องต้น

3. วิทยากรสร้างความสัมพันธ์ภาพ บอกประเด็นหัวข้อ และวัตถุประสงค์การอบรม

ทดสอบความรู้เบื้องต้นของผู้เข้ารับการอบรม

4. วิทยากรบรรยายประกอบ Power Point เรื่องคุณสมบัติที่ดีของมัคคุเทศก์

5. ยูวมัคคุเทศก์ศึกษาใบความรู้ที่ 2 เรื่อง คุณสมบัติที่ดีของมัคคุเทศก์แล้วตอบคำถามใน
ใบงานที่ 2

6. วิทยากรสู่มัคคุเทศก์ออกมานำเสนอตามหัวข้อในใบงานที่ 2

7. วิทยากรและยูวมัคคุเทศก์ร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้

8. วิทยากรบรรยายประกอบ Power Point เรื่องมารยาทและจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์

9. ยูวมัคคุเทศก์ศึกษาใบความรู้ที่ 3 เรื่อง คุณสมบัติที่ดีของมัคคุเทศก์แล้วตอบคำถามใน
ใบงานที่ 3

10. วิทยากรสู่มัคคุเทศก์ออกมานำเสนอตามหัวข้อในใบงานที่ 3

11. วิทยากรและยูวมัคคุเทศก์ร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้

สื่อการเรียนรู้

1. Power Point

1.1 เรื่องคุณสมบัติที่ดีของมัคคุเทศก์

1.2 เรื่องมารยาทและจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์

2. เอกสารประกอบการฝึกอบรม

3. ใบงาน

3.1 ใบงานเรื่อง คุณสมบัติที่ดีของมัคคุเทศก์

3.2 ใบงานเรื่อง มารยาทและจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์

4. ใบความรู้

4.1 ใบความรู้เรื่อง คุณสมบัติที่ดีของมัคคุเทศก์

4.2 ใบความรู้เรื่อง มารยาทและจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์

ประเมินผล

ตรวจผลงานจากใบงานที่ 2,3

ใบความรู้ที่ 2

เรื่อง คุณสมบัติที่ดีของมัคคุเทศก์

คุณสมบัติที่ดีของมัคคุเทศก์

มัคคุเทศก์เป็นอาชีพที่ต้องมีคุณสมบัติเฉพาะหลากหลายลักษณะ เนื่องจากเป็นอาชีพที่ต้องเจอกับบุคคลต่างๆ ซึ่งแต่ละคนก็มีความแตกต่างกันไปในแต่ละด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านอาชีพ การศึกษา การอบรมเลี้ยงดู อารมณ์ความต้องการของแต่ละคน มัคคุเทศก์จึงต้องปรับตัวให้เข้ากับนักท่องเที่ยวทุกคน และต้องพยายามสร้างความพอใจให้กับทุกๆ ฝ่าย นอกเหนือจากนี้แล้ว มัคคุเทศก์ยังต้องเจอกับปัญหาเฉพาะหน้าที่คาดไม่ถึง ต้องเป็นผู้จัดการดูแลรับผิดชอบเรื่องการเดินทางท่องเที่ยวและหน้าที่อื่นๆ ดังนั้นคุณสมบัติของผู้ที่จะมาเป็นมัคคุเทศก์จึงต้องค่อนข้างมีความหลากหลายดังนี้

1. มีบุคลิกภาพดี

1.1 บุคลิกภาพภายนอก หมายถึง สิ่งที่ปรากฏให้เห็นได้ในตัวมัคคุเทศก์ ดังนี้

- ร่างกาย ควรเอาใจใส่ให้ความสนใจเป็นอันดับแรก ได้แก่ ผม หน้าตา หู จมูก ฟัน เล็บ มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ ไม่อ้วนหรือผอมจนเกินไป มีความคล่องแคล่ว
- การแต่งกาย เสื้อผ้า รองเท้า ถุงเท้า ต้องสะอาด เรียบร้อย ต้องคำนึงถึงกาลเทศะ และเหมาะสมกับโอกาสหรือสถานที่ที่จะใช้ด้วย
- การพูดจา ควรระมัดระวังเกี่ยวกับคำพูด น้ำเสียงและปฏิกิริยาของผู้ฟัง วาจา สุภาพไพเราะ
- กิริยามารยาท การแสดงออก ทางสีหน้าท่าทาง และความประพฤติจะต้องอยู่ในอาการที่สำรวม ไม่ล้าวก แคะ แกะ เกา ส่วนใดๆ ของร่างกายในที่สาธารณะ มีกิริยามารยาทที่อ่อนโยน

1.2 บุคลิกภาพภายใน หมายถึง สิ่งที่มัคคุเทศก์แสดงออกจากความรู้สึกภายในของมัคคุเทศก์เอง ดังนี้

- มีเจตคติ ทศนคติที่ดีต่ออาชีพ และหน้าที่ของมัคคุเทศก์ต่อธุรกิจการท่องเที่ยว และต่อชื่อเสียงของประเทศชาติ
- มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อนักท่องเที่ยวและทุกๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง องค์กรหรือ

หน่วยงาน ที่ตนทำงานอยู่

- มีสติในการปฏิบัติหน้าที่การงาน
- มีน้ำใจต่อนักท่องเที่ยว
- มองโลกในแง่ดี และมีมนุษยสัมพันธ์ดี
- มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่

2. มีมนุษยสัมพันธ์ดี (Human Relationship) มองโลกในแง่ดี มีความสุจริตใจ ร่าเริง แจ่มใสมีอารมณ์ขัน มีน้ำใจ พร้อมทั้งจะให้ความช่วยเหลือ ยินดีที่ได้เห็นคนอื่นมีความสุข มีความเอื้อเฟื้อ รู้จักห่วงใยผู้อื่น มีอัธยาศัย ไม่ก้าวร้าว สามารถสร้างอารมณ์ขันได้ เป็นต้น

3. มีความรู้ดี สนใจสิ่งรอบตัว ช่างสังเกต รักการค้นคว้า เป็นนักอ่าน

4. มีวาทศิลป์ มีศิลปะในการพูด รู้จังหวะ รู้ว่าควรจะพูดหรืออธิบายในช่วงเวลาใด เรื่องใดก่อนหลัง

5. จิตวิญญาณรักและตั้งใจในงานการเป็นมัคคุเทศก์

6. มีประสบการณ์เดินทาง

7. มีความรับผิดชอบสูง ตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์สุจริตต่อนักท่องเที่ยว

8. มีความอดทนอดกลั้น รับผิดชอบทุกสถานการณ์

9. มีสติปัญญา มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีสติและไหวพริบที่ดี มีความยืดหยุ่น สามารถแก้ปัญหาได้ฉับไว และมีความรอบคอบ

10. มีสุขภาพจิต และสุขภาพกายที่ดี

11. มีความจำที่ดี

12. เป็นผู้นำที่ดี

13. มีความกระตือรือร้น

14. รู้จักขนบธรรมเนียมประเพณีของแต่ละท้องถิ่น

15. มีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ ในขั้นที่ใช้การได้ดี และสามารถสื่อสารภาษากับนักท่องเที่ยวรู้เรื่องเข้าใจ มีทักษะในการพูด อ่าน ฟัง เขียน ภาษาเหล่านั้นด้วย

ใบงานที่ 2
เรื่องคุณสมบัติที่ดีของมัคคุเทศก์

คำชี้แจง ให้ยุวมัคคุเทศก์ตอบคำถามต่อไปนี้

1. มัคคุเทศก์ที่ดีควรมีคุณสมบัติทั้งภายในและภายนอกอย่างไร

1.1 บุคลิกภาพภายนอก.....

.....

.....

.....

.....

1.2 บุคลิกภาพภายใน ควรแสดงออกจากความรู้สึกภายในของมัคคุเทศก์ออกมาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ที่ 3
เรื่องมารยาทและจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์

มารยาทและจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์

มารยาท (บุพผา คุมมานนท์. 2541 : 19) หมายถึง กิริยา วาจา ที่ถือว่าเรียบร้อย การวางตัว หมายถึง พฤติกรรม การปฏิบัติ การทำตัวที่แสดงออกให้เห็น ฉะนั้นมารยาท และการวางตัวของมัคคุเทศก์ก็คือ กิริยา วาจา ท่าทาง การแสดงออก ข้อควรประพฤติ และไม่ ควรประพฤติของมัคคุเทศก์ เพื่อที่จะดำรงไว้ซึ่งเกียรติภูมิของสถานภาพแห่งวิชาชีพมัคคุเทศก์ ทั้งนี้การวางตัวของมัคคุเทศก์อาจหมายถึง การปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ กาลเทศะ ซึ่งเป็น หลักอันควรประพฤติปฏิบัติ

และเป็นคุณสมบัติอันดีงามที่มัคคุเทศก์พึงปฏิบัติ ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวมี ประเด็นที่สำคัญ ๆ ดังนี้

1. มัคคุเทศก์ต้องผสมผสานระหว่างมารยาทไทย กับมารยาทแบบต่างประเทศให้ได้ใน ลักษณะที่สอดคล้องกลมกลืนไม่ขัดกันและควรเน้นการแสดงออกถึงเอกลักษณ์ไทยให้นักท่องเที่ยว เกิดความประทับใจ
2. พุดจาสุภาพ ไม่เกรี้ยวกราดกับนักท่องเที่ยว พยายามเก็บอารมณ์โกรธไม่ทำให้งานเสีย
3. ไม่พุดคุยเรื่องทุขรื้อน หรือเรื่องส่วนตัวให้นักท่องเที่ยวฟังเพื่อขอความเห็นอกเห็นใจ
4. ให้ปฏิบัติในการพูดกับนักท่องเที่ยวทั้งกลุ่มอย่างเท่าเทียม ไม่เลือกอธิบายกับ นักท่องเที่ยวบางคนที่ตนชอบเท่านั้น
5. ปฏิบัติตนให้นักท่องเที่ยวเกิดความไว้วางใจ และรู้สึกอบอุ่นใจในการเดินทางท่องเที่ยว
6. ไม่แสดงความสนิทสนมกับนักท่องเที่ยวจนเกินสมควรโดยเฉพาะในด้านชู้สาว

สิ่งที่มีมัคคุเทศก์พึงปฏิบัติ

1. พุดเสียงดังชัดเจน แนะนำชื่อตนเองให้แจ่มชัดและก่อนที่จะพูดต่อให้นักท่องเที่ยวจะต้อง เริ่มต้นด้วยคำว่า “สวัสดี”
2. ก่อนพุดทุกครั้งต้องดูว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่พร้อมที่จะรับฟังสิ่งที่เราจะพุดหรือยัง และเริ่มการบรรยายด้วยคำว่า “ขอได้โปรดฟังทางนี้ครับ / ค่ะ”
3. หน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส รักษาความสะอาดและสุขนิสัยส่วนตัวไม่ให้น่ารังเกียจ

4. ต้องรู้จักขอบคุณ รู้จักขอโทษเมื่อเกิดความไม่สะดวกสบาย หรือเกิดเหตุขัดข้องบางประการในการท่องเที่ยวและควรรู้จักให้อภัยนักท่องเที่ยวเมื่อเขาทำผิดไปบ้าง เช่น มาไม่ตรงเวลา
5. ต้องรักษาการียมารยาทที่ติงามแบบไทย ไม่หยิบบโยนตะโกนข้ามศีรษะนักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกประทับใจ
6. ต้องใช้เวลาเป็นส่วนตัวกับนักท่องเที่ยวเพื่อให้เขาถ่ายรูป ชื้อของที่ระลึก หาของว่าง รับประทานอาหาร โดยมีคฤเทศก์ต้องนัดเวลา จุดที่ขึ้นรถให้ชัดเจน
7. ต้องเป็นคนถ่อมตนเสมอ เพราะนักท่องเที่ยวบางคนอาจมีความรอบรู้มากกว่ามัคคุเทศก์ก็ได้ ถ้ามีนักท่องเที่ยวถามคำถามขึ้นมาต้องแสดงความสนใจเปิดโอกาสให้เขาได้พูดหรือถาม
8. จงกล่าวระบุในคำต่อไปนี่ให้ชัดเจน เช่น “ทางซ้ายมือ ทางขวามือ หรือข้างหน้าของ ท่าน สะพานต่างระดับโปรดระวังศีรษะ” จงอย่าพูดว่า “ทางนี้หรือทางนั้น”
9. ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวทุกครั้งเมื่อมีโอกาสโดยไม่ต้องให้เขาเอ่ยปากขอ อย่าละเลยเด็กเล็ก คนพิการ และคนชรา โดยเฉพาะการเดินทางขึ้นลงบันได ข้ามถนน ฯลฯ
10. เมื่อมีคนถามคำถามง่ายๆ โดยที่เขาอาจลองภูมิหรืออาจไม่รู้จริง มัคคุเทศก์ควรตอบคำถามความรู้ที่มี ไม่ควรตอบอย่างเเยะเยี้ย หรือตอบแบบขอไปที
11. ในขณะที่อยู่บนรถ ถ้านักท่องเที่ยวยังตื่นตัว มัคคุเทศก์ไม่ควรปล่อยให้บรรยากาศเงียบเหงาโดยเปล่าประโยชน์ ควรเล่าเรื่องราวต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการท่องเที่ยว เช่น เล่าเรื่องวัฒนธรรมไทย ชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย หรือเรื่องที่จะนำนักท่องเที่ยวไปชม หรือหา กิจกรรมทำเพื่อสร้างบรรยากาศของการท่องเที่ยว
12. พยายามจำชื่อ และเรียกชื่อนักท่องเที่ยวให้ได้จะทำให้เขารู้สึกภูมิใจ เป็นการช่วยสร้างมนุษยสัมพันธ์ให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว
13. สอดแทรกความรู้ เกร็ดเล็กเกร็ดน้อยเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ให้คำแนะนำนักท่องเที่ยว ตลอดระยะเวลาการเดินทาง จะทำให้เขารู้สึกคุ้มค่าในการเดินทางท่องเที่ยว
14. จำหลักปฏิบัติไว้เสมอว่า “มัคคุเทศก์ควรต้องตื่นก่อนนอนที่หลัง และกินที่หลัง แต่ต้องอิมก่อน” นักท่องเที่ยวทุกครั้ง
15. มีวินัยในตนเอง เก็บอารมณ์ ความรู้สึก ไม่หวั่นไหวง่ายเมื่อเจอปัญหา
16. เป็นคนช่างสังเกตรู้จักแยกแยะการทำงานให้ได้อย่างเป็นระบบและรวดเร็ว มีไหวพริบ

แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี

17. มีความเป็นตัวของตัวเอง เชื่อมั่นในตนเอง สามารถตัดสินใจในปัญหาโดยไม่ลังเลใจ
กล้าในสิ่งที่ควรกล้า ไม่หลีกเลี่ยงปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะที่อยู่ในหน้าที่

18. มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพมัคคุเทศก์และต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว

19. มีความซื่อสัตย์ไม่เรียกร้องผลประโยชน์จากนักท่องเที่ยว

20. รักและเต็มใจที่จะให้บริการ ทนต่อสภาพกดดันต่างๆ ได้

21. ให้ข้อมูลที่ถูกต้องเป็นประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยว

22. แต่งกายเหมาะสมเป็นแบบอย่างที่ดี

23. มีความประพฤติ และกิริยามารยาทที่ดี การแสดงออกทางสีหน้าท่าทาง ควรอยู่ใน
ลักษณะของความเป็นผู้นำที่น่าเชื่อถือ ต้องมีความสำรวมไม่โลดโผนจนเกินงาม ฯลฯ

24. เป็นแบบอย่างที่ดีต่อรุ่นน้องทำงานให้ฉับไว แจกงานให้ผู้ช่วยทีมงานอย่างทั่วถึง

25. นำนักท่องเที่ยวไปตามรายการต่างๆ ที่ระบุไว้ในรายการอย่างเคร่งครัด ถ้ามีการ
เปลี่ยนแปลงต้องอธิบายเหตุผลให้นักท่องเที่ยวเข้าใจ ฯลฯ

26. ตรงต่อเวลา และต้องควบคุมให้นักท่องเที่ยวตรงต่อเวลาด้วย

สิ่งที่มีมัคคุเทศก์ควรละเว้น

1. ไม่ตะโกน ตบมือดัง ๆ เพื่อเรียกให้นักท่องเที่ยวเข้ามาหาตน เพราะเป็นกิริยาที่ไม่สุภาพ

2. ไม่พูดดูต่ำกว่ากล่าวนักท่องเที่ยว เมื่อเขาทำผิดพลาด เช่น มาผิดเวลา หรือไม่ให้ความ

ร่วมมือแต่ควรพูดโดยขอความร่วมมืออย่างสุภาพ

3. ไม่สูบบุหรี่ หรือเสพยาของมีนเมาและมั่วสุมอบายมุขขณะปฏิบัติหน้าที่

4. ไม่ทำตัวเป็นผู้รู้เพียงผู้เดียว อย่าตั้งหน้าตั้งตาพูดในลักษณะเป็นการสอนมากเกินไป

ควรมีบรรยากาศของการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นบ้าง

5. ไม่ไล่ต้อนนักท่องเที่ยวให้ขึ้นรถโดยไว โดยที่ส่วนใหญ่ยังไม่ได้สัมผัสบรรยากาศจาก
สถานที่ท่องเที่ยวได้อย่างเต็มที่

6. ไม่ควรตีตนเสมอมนักท่องเที่ยว เช่น ไม่ควรนั่งโต๊ะอาหารโต๊ะเดียวกับนักท่องเที่ยว
นอกจากถูกขอร้องและให้จำไว้เสมอว่าเรามาเป็นผู้ให้บริการไม่ควรทำตัวสนิทสนมกับนักท่องเที่ยว
เกินขอบเขต โดยเฉพาะเรื่องชู้สาว

7. ไม่ควรตอบว่าไม่รู้ เมื่อนักท่องเที่ยวถาม เพราะจะทำให้นักท่องเที่ยวขาดความเชื่อมั่น

แต่ควรตอบแบบสงวนท่าทีในทำนองว่าไม่แน่ใจในคำตอบ แต่จะไปหาคำตอบให้ในภายหลัง

8. ไม่ควรปล่อยให้พนักงานท่องเที่ยวท่องเที่ยวเองโดยไร้จุดหมาย ปรากฏจากคำแนะนำที่ดีจาก มัคคุเทศก์

9. ไม่ควัก ล้วง จิ้ม แคะ แกะ เกา ร่างกายส่วนใดส่วนหนึ่งหรือ ไอ จามต่อหน้า พนักงานท่องเที่ยวหากกลิ่นไม่ได้ก็ควรหันเหความสนใจไปที่อื่นเสียก่อน หรือไม่ก็ทำให้แบบเนียน

10. ไม่เอาไรต์เอาเปรียบหรือหลอกลวงนักท่องเที่ยวไปซื้อของ เพื่อหวังประโยชน์จาก ทางร้านค้าทำให้พนักงานท่องเที่ยวต้องซื้อของแพง

11. ไม่ส่งเสริมการท่องเที่ยวในเชิงทำลายศิลปวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามทำลายธรรมชาติ แต่ต้องส่งเสริมให้มีการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

12. ไม่ควรพูด หรือเล่าเรื่องตลกกลามก หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชาติ ศาสนา ความเชื่อ บุคคล สำคัญในทางลบ

13. ไม่กล่าวตำหนิ หรือใส่ร้ายผู้อื่น

14. ไม่โต้เถียง ประชดประชัน หรือทะเลาะกับนักท่องเที่ยว

15. ไม่ควรเอาใจใส่นักท่องเที่ยวแบบไม่เสมอหน้ากัน

16. ไม่เล่าเรื่องส่วนตัวหรือบ่นความทุกข์ยากเศร้าโศกเสียใจให้นักท่องเที่ยวฟัง เพื่อ เรียกร้องบางสิ่งบางอย่าง

17. ไม่ชักจูงให้นักท่องเที่ยวทำสิ่งผิดกฎหมาย

18. ไม่แสดงให้เห็นถึงความอ่อนแอต่อลมฟ้าอากาศ ความยากลำบาก ฯลฯ

จรรยาบรรณของมัคคุเทศก์

สุวรรณชัย ฤทธิรักษ์ (2545 : 34-35) กล่าวว่า มัคคุเทศก์มีบทบาทสำคัญต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว เป็นผู้ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวอย่างใกล้ชิด และเป็นตัวแทนของประเทศในการให้ ข้อมูล ต่าง ๆ เปรียบเสมือน “ทูตวัฒนธรรมของธรรมชาติ” เพื่อธำรงไว้ซึ่งศักดิ์ศรี เกียรติคุณ และภาพพจน์ของผู้ประกอบอาชีพเดียวกัน ตลอดจนชื่อเสียงของประเทศชาติ จำเป็นต้องมี จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพมัคคุเทศก์

จรรยาบรรณ หมายถึง สิ่งอันพึงประพฤติปฏิบัติ

จรรยาบรรณของมัคคุเทศก์ หมายถึง หลักอันพึงปฏิบัติของผู้ประกอบอาชีพมัคคุเทศก์ ซึ่งจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์ที่สมาคมมัคคุเทศก์อาชีพกำหนดไว้เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติ

ร่วมกัน มีดังนี้

1. เทิดทูนชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ด้วยความบริสุทธิ์ใจ
2. เลื่อมใสการปกครองระบอบประชาธิปไตย
3. ยึดมั่นในศาสนาที่ตนนับถือ ไม่ลบหลู่ดูหมิ่นศาสนาอื่น
4. มีความรับผิดชอบและตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของตนเองที่ได้รับมอบหมายด้วยความเสียสละ และอุทิศตน โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของนักท่องเที่ยวยุคใหม่เป็นสำคัญจะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่การทำงานไม่ได้
5. รักษาชื่อเสียงของตนโดยการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริต และไม่แสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบหรือปฏิบัติตนอันเป็นการฝ่าฝืนต่อศีลธรรมอันดี หรือเสื่อมเสียต่อศักดิ์ศรี และเกียรติคุณของวิชาชีพมัคคุเทศก์
6. พึงมีทัศนคติที่ดี พัฒนาตนเองให้มีคุณภาพ คุณวุฒิ คุณธรรม และทักษะในการปฏิบัติงานในวิชาชีพมัคคุเทศก์
7. พึงเป็นแบบอย่างในการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวให้ยั่งยืน ทั้งทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และศิลปวัฒนธรรม
8. ถือปฏิบัติตามคำสั่งกฎระเบียบแบบแผน ขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง ตลอดจนการปฏิบัติตนตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการ
9. ประพฤติตนด้วยความสุภาพ รู้รักสามัคคีต่อผู้ร่วมวิชาชีพอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบุคคลทั่วไปโดยปราศจากอคติใดๆ ทั้งสิ้น

ดังนั้น มัคคุเทศก์ทุกคนควรตระหนักถึงความสำคัญต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ และนำไปปฏิบัติอย่างจริงจัง จะทำให้อาชีพมัคคุเทศก์มีความยั่งยืน เพราะมัคคุเทศก์ที่ครองตนอยู่ในจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ จะเป็นผู้สร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวอันจะเป็นส่วนช่วยส่งเสริมให้การท่องเที่ยวของชาติเจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น และหลายครั้งที่นักท่องเที่ยวตัดสินใจมาใช้บริการของบริษัทก็เนื่องจกติดใจผู้นำเที่ยว ไปเที่ยวด้วยแล้วมีความสุข มีความสุข แม้บางครั้งไปแล้วต้องประสบกับปัญหา เผลอปัญหาด้วยกันแต่มัคคุเทศก์ที่มีจรรยาบรรณก็จะไม่ทอดทิ้ง แต่กลับมีความตั้งใจฝ่าฟันปัญหา ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจ ทำให้บริษัทไม่เสียลูกค้า และอาจยังได้ลูกค้าเพิ่มจากการบอกต่อ ๆ กันไปด้วย

ใบงานที่ 3

เรื่องมารยาทและจรรยาบรรณของมัคคุเทศก์

คำชี้แจง ให้อ่านมัคคุเทศก์ตอบคำถามต่อไปนี้

1. สิ่งที่มัคคุเทศก์พึงปฏิบัติมีต่อนักท่องเที่ยวควรมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

2. สิ่งที่มัคคุเทศก์ควรละเว้นต่อนักท่องเที่ยวควรมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

3. จรรยาบรรณของมัคคุเทศก์ที่สมาคมมัคคุเทศก์อาชีพกำหนดไว้เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกัน มีดังนี้

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการฝึกอบรมที่ 3

เรื่องข้อมูลเบื้องต้น อัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์วัดบัวโรย

เวลา 1.30 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

วัดบัวโรย

วัดบัวโรยเป็นวัดเก่าแก่วัดหนึ่งของจังหวัดสมุทรปราการเดิมที่ชาวบ้านเรียกว่าวัดชวดบัว และได้เปลี่ยนชื่อใหม่ว่า “วัดบัวโรย” จนถึงปัจจุบัน ลักษณะเด่นของวัดบัวโรยนั้น เป็นศิลปะสมัยรัตนโกสินทร์ มีพระมหาเจดีย์ศรีบัวโรย พิพิธภัณฑสถานวัดอุโบสถ ทั้งทางด้านศาสนา และ ศิลปวัฒนธรรมอันเก่าแก่ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตในอดีตของผู้คนชุมชนบางเสาธงให้ผู้ที่สนใจได้ชมกัน

ปัจจุบันพิพิธภัณฑสถาน วัดอุโบสถ ทั้งทางด้านศาสนาและศิลปวัฒนธรรมเก่าแก่ เป็นการจัดตั้งเพื่อให้เกิดประโยชน์ด้านศิลปวัฒนธรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมประจำถิ่นให้คนภายนอกรับรู้ และยังเป็น การเสริมสร้างให้ชุมชนเข้มแข็ง ภายในจัดแสดงวิถีชีวิตในอดีตของชุมชนในตำบลบางเสาธง จัดแสดงอุปกรณ์เครื่องใช้ในการดำรงชีวิต เป็นต้นทั้งนี้ยังเป็นการตอบสนองโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน ตำบลบางเสาธงอีกด้วย

จุดประสงค์การฝึกอบรม

1. เพื่อให้ผู้มาศึกษาคูเทศก์ได้เห็นความสำคัญเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตนเอง
2. เพื่อให้ผู้มาศึกษาคูเทศก์ได้เห็นคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวและเกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง
3. เพื่อให้ผู้มาศึกษาคูเทศก์สามารถถ่ายทอดข้อมูลอัตลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมวัดบัวโรยได้

รายละเอียด ขอบข่ายเนื้อหา และกิจกรรม

ขอบข่ายเนื้อหา

ข้อมูลเบื้องต้น เกี่ยวกับอัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์วัดบัวโรย

กิจกรรมการจัดการฝึกอบรม

13. แนะนำวิทยากรผู้ให้ความรู้เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของวัดบัวโรย
14. วิทยากรให้ผู้มาศึกษาคูเทศก์ชมวีดิทัศน์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของวัดบัวโรย
15. วิทยากรสนทนากับผู้มาศึกษาคูเทศก์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของวัดบัวโรย

16. วิทยากรบรรยายประกอบ Power Point กับยุวมัคคุเทศก์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของวัดบัวโรย
17. ยุวมัคคุเทศก์ศึกษาใบความรู้ที่ 2 เรื่อง ข้อมูลเบื้องต้นของวัดบัวโรย
18. วิทยากรสุมยุวมัคคุเทศก์ออกมานำเสนอตามหัวข้อในใบงานที่ 4
19. วิทยากรและยุวมัคคุเทศก์ร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้รับ
20. วิทยากรบรรยายประกอบ Power Point เรื่อง อัตลักษณ์ของวัดบัวโรย
21. วิทยากรสนทนากับยุวมัคคุเทศก์เกี่ยวกับอัตลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวในวัดบัวโรย
22. ยุวมัคคุเทศก์รู้จักแหล่งท่องเที่ยวในวัดบัวโรย
23. ยุวมัคคุเทศก์เรียนรู้จากสถานที่จริง แล้วออกมานำเสนอความรู้ที่ได้รับ
24. ยุวมัคคุเทศก์สรุปความรู้ที่ได้รับจากการบรรยายสุมัคคุเทศก์ออกมานำเสนอความรู้ที่ได้รับ

สื่อการเรียนรู้

1. power Point

ข้อมูลเบื้องต้น ด้านอัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์วัดบัวโรย

2 เอกสารประกอบการฝึกอบรม

2. ใบงาน

- ใบงานที่ 4 ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ของวัดบัวโรย

2. ใบความรู้

- ใบความรู้ที่ 4 ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ของวัดบัวโรย

3. วิดีทัศน์

ประเมินผล

ตรวจผลงานจากใบงานที่ 4

ใบความรู้ที่ 4

ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์ของวัดบัวโรย

ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์ ของวัดบัวโรย สามารถแบ่งได้ 4 ด้าน ได้แก่

1. อัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์วัดบัวโรย
2. อัตลักษณ์ด้านกิจกรรมและประเพณีของวัดบัวโรย
3. อัตลักษณ์ด้านคุณค่าทางสุนทรียศาสตร์ของวัดบัวโรย
4. อัตลักษณ์ด้านสิ่งแวดล้อมวัดบัวโรย

แต่ในการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของวัดบัวโรยนั้น จะถ่ายทอดความรู้ให้เด็กนักเรียนในด้านประวัติศาสตร์ของวัดบัวโรย

อัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ วัดบัวโรยเป็นวัดเก่าแก่โบราณที่สร้างขึ้นในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ตรงกับรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 (ร.ศ 105) เมื่อปี พ.ศ. 2430 ปัจจุบันมีอายุ 133 ปี เป็นวัดที่เป็นศูนย์กลางที่ยึดเหนี่ยวของชุมชนบัวโรย มีพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์คือหลวงพ่อพะซังซึ่งมีพุทธลักษณะเป็นปางจงกรม จีวรลายดอกพิกุลและเป็นปางที่ไม่ปรากฏในพื้นที่อื่น เชื่อว่าเป็นพระพุทธรูปที่มีเพียงองค์เดียวในประเทศไทย เป็นศิลปะรัตนโกสินทร์ตอนต้น และมีอดีตเจ้าอาวาสพระอาจารย์ทั้ง ซึ่งเป็นเจ้าอาวาสรูปแรก ท่านเป็นพระเถระที่มีความเชี่ยวชาญในอรรถในธรรม รู้อักขระบาลีและอักษรขอม อดีตเจ้าอาวาสรูปที่ 2 ท่านเป็นเกจิอาจารย์ที่มีความเข้มขลังเชี่ยวชาญในเรื่องวัดถุมงคล วัดถุมงคลของท่านนั้นเลื่องลือกันในทางคงกระพันชาตรีโดยเฉพาะตะกรุด ผู้ใดบูชาตะกรุดนั้นยิ่งฟันไม่เข้า และน้อยคนนักที่จะมีไว้ครอบครอง นอกจากนี้วัดบัวโรยยังเป็นวัดที่มีเกจิพระอาจารย์ชื่อดังคือพระครูนิโรจน์กิจจารี หรือหลวงพ่ोजิต สีสุวณ โณ ท่านเป็นพระผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ ในสมัยของท่าน มีการบันทึกเอกสารตำรายา สมุนไพร และวิธีปรุงยาขนานต่างๆ ไว้มากมาย และมีผู้สนใจมาฝากตัวเป็นศิษย์อย่างกว้างขวาง ดังคำกล่าวที่ว่า “หมอนิโรจน์สุ่มปลาหมอยาทอดแห” โดยมีพระอาจารย์หวนเป็นศิษย์เอก อีกทั้งท่านยังเป็นหนึ่งในพระเกจิอาจารย์ 120 รูป ที่เข้าพิธีพุทธาภิเษก ที่วัดราชบพิตรสถิตมหาสีมาราม ช่วงสมัยของท่านวัดบัวโรยเป็นวัดที่รู้จักของคนทั่วไป ในสมัยพระครูโพธิ์โรจน์

สมุทรคุณ หรือหลวงพ่อหล่อ (ประสิทธิ์ ปริชาโน รักษาธรรม) ท่านปรุ้งยาหอมตามสูตรโบราณขึ้น และเป็นที่รู้จักกันในนามว่า ยาหอมอาจารย์หล่อ และเป็นที่แพร่หลายจนถึงวันนี้ วัดบัวโรยแห่งนี้ ได้ชื่อว่าเป็นถิ่นหมอยามาแต่เดิม นอกจากนี้ภายในวัดยังมีพระอุโบสถที่มีความเก่าแก่ เป็นศิลปะสมัยรัตนโกสินทร์ ภายในพระอุโบสถรายรอบไปด้วยจิตรกรรมฝาผนังเป็นเรื่องราวของ ทศชาติชาดกและภาพในพุทธประวัติ ด้านหน้าพระอุโบสถมีต้นสะตือขนาดใหญ่ 2 ต้น ซึ่งถือเป็นต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์และเก่าแก่คู่วัดบัวโรยแห่งนี้มาช้านาน

ประวัติวัดบัวโรย อำเภอบางเสาธง จ.สมุทรปราการ

รูปภาพ: วัดบัวโรย จาก http://obt-bangsaotong.go.th/travel_detail/2

วัดบัวโรย เป็นวัดเก่าแก่วัดหนึ่งของจังหวัดสมุทรปราการ เดิมทีชาวบ้านเรียกว่า วัดชวดบัว และได้เปลี่ยนชื่อใหม่ว่า “วัดบัวโรย” จนถึงปัจจุบัน ลักษณะเด่นของวัดบัวโรยนั้น เป็นศิลปะสมัยรัตนโกสินทร์ มีพระมหาเจดีย์ศรีบัวโรย พิพิธภัณฑสถานแสดงวัตถุโบราณ ทั้งทางด้านศาสนาและศิลปวัฒนธรรมอันเก่าแก่ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตในอดีตของผู้คนชุมชนบางเสาธงให้ผู้ที่สนใจได้ชมกัน

วัดบัวโรยตั้งอยู่เลขที่ 66 บ้านชวดบัว หมู่ที่ 12 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย มีที่ดินตั้งวัดเนื้อที่ 17 ไร่ 2 งาน 28 ตารางวา อาณาเขต ทิศเหนือยาว 4 เส้น 18 วา ติดต่อกับคลองชวดบัว ทิศใต้ยาว 4 เส้น 8 วา ติดต่อกับที่นาเอกชน ทิศตะวันออกยาว 4 เส้น 3 วา ติดต่อกับที่นาเอกชน ทิศตะวันตกยาว 3 เส้น 9 วา ติดต่อกับคลองบางเสาธง วัดบัวโรยถูกสร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2430(ร.ศ 105) ตรงกับรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 โดยมีนายโชติ นางคล้อย โชติช่วง เป็นผู้ดำเนินการสร้างวัด ได้ขนานนามว่า “วัดโชติบัว” เพื่อเป็นเกียรติอนุสรณ์และศักดิ์ศรีแก่ผู้สร้าง

และเนื่องจากสถานที่สร้างเป็นที่ราบลุ่ม มากมายด้วยลำคลองและท้องทุ่ง ทำให้มีดอกบัวหลวง เกิดขึ้นในพื้นที่รอบๆ บริเวณวัดอยู่เป็นจำนวนมาก ต่อมาได้เรียกเพี้ยนไปเป็น “วัดชวดบัว” เพราะตั้งอยู่ริมคลองชวดบัวทางทิศเหนือ

อีกนัยหนึ่ง บางตำนานก็เล่าสืบต่อกันว่าที่เรียกว่าวัดบัวโรยนั้นเพราะเกี่ยวเนื่องมาจาก ประเพณีโยนบัวของอำเภอบางพลี ในทุกๆปีสาธุชนชาววัดชวดบัวในขณะนั้นจะเก็บบัวหลวง และ พากันล่องเรือเพื่อไปร่วมงานประเพณีโยนบัว และนำดอกบัวของตนมัสการหลวงพ่อดุ แต่ เนื่องจากระยะทางจากบ้านชวดบัวไปสู่อำเภอบางพลีใช้ระยะเวลาในการเดินทางนาน ทำให้ ดอกบัวหลวงที่เก็บไป เพื่อนมัสการหลวงพ่อดุเหี่ยวเฉาร่วงโรย ครั้นสาธุชนชาวบางพลีเห็น ดอกบัวที่สาธุชนชาวชวดบัวนำมาเหี่ยวเฉาร่วงโรย ก็พากันเรียกชาวชวดบัวว่า “ชาวบัวโรย” กัน สืบมา วัดชวดบัวจึงถูกขนานนามว่า วัดบัวโรย ตามคำเรียกของชาวบางพลีตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

ในด้านการศึกษา ทางวัดได้เปิดสอนพระปริยัติธรรม โรงเรียนสอนเด็กก่อนเกณฑ์เริ่มมา ตั้งแต่ พ.ศ. 2517 นอกจากนี้ยังได้สนับสนุนการศึกษาของชาติ โดยให้ทางราชการสร้างโรงเรียน ประชาบาล สอนระดับประถมศึกษาขึ้นในวัด

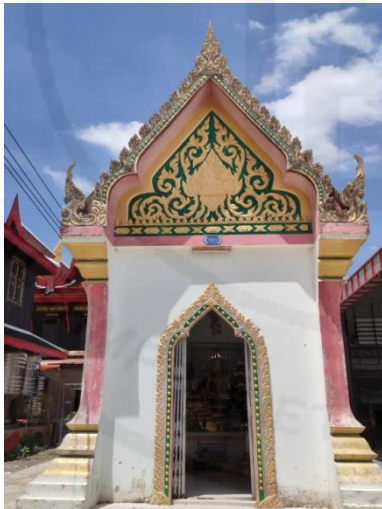
ปูชนียสถานและปูชนียวัตถุที่สำคัญของวัดบัวโรย

อุโบสถ สร้างโดยคุณพ่อล้อม คุณแม่โหมต พักอุดม คหบดีชาวบางประกอกออกทุนสร้าง และชักชวนสาธุชนผู้ศรัทธาในพระพุทธศาสนา ร่วมบริจาคเงินสร้าง ลักษณะอุโบสถเป็นศิลปะสมัย รัตนโกสินทร์สร้างด้วยไม้สักทั้งหลังที่นิยมกันในสมัยรัชกาลที่ 4-5 และได้ขอพระราชทาน วิสุคามสีมา เมื่อปี พ.ศ. 2457 และผูกพัทธสีมาฝังลูกนิมิตในปีนั้นนั่นเอง กระเบื้องที่ใช้มุงหลังคา นั้นสั่งมาจากประเทศสิงคโปร์ ซึ่งมีความแวววาวสวยงามมาก ภายในมีพระประธาน คือหลวงพ่อกุศรี หล่อด้วยโลหะทองเหลือง ปางมารวิชัย หน้าตักกว้าง 1.20 เมตร มุมของอุโบสถทั้ง 4 ทิศ นั้นประดิษฐานพระเจดีย์ประจำทิศไว้ 4 ทิศ ลักษณะเป็นเจดีย์ทรงระฆังคว่ำ (ปัจจุบันชำรุดพัง หมดแล้ว) ด้านหน้าอุโบสถมีต้นสะตือขนาดใหญ่ 2 ต้น ซึ่งถือเป็นต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์และเก่าแก่คู่วัด บัวโรยแห่งนี้มาช้านาน ภายในอุโบสถรายรอบไปด้วยจิตรกรรมฝาผนังเป็นเรื่องราวของ ทศชาติ ชาดกและภาพในพุทธประวัติ วาดภาพโดยพระอาจารย์สุรย์ นอกจากหลวงพ่อกุศรีแล้ว ในพระ อุโบสถยังเป็นที่ประดิษฐาน พระอานนท์เถระ(ปัจจุบันได้ถูกขโมยไปแล้ว) ผู้สร้างพระอานนท์เถระ คือท่านอาจารย์ฝ่อน ไหว่เอง อดีตครูใหญ่ของโรงเรียนวัดบัวโรย

รูปภาพ: พระอุโบสถ วัดบัวโรย

พระมณฑป สร้างโดยนายสุทิน กลับเจริญ และศรัทธาญาติโยมเมื่อปี พ.ศ. 2514 เพื่อเป็นที่ประดิษฐานรูปเหมือนของอดีตเจ้าอาวาสทุกรูป (ปัจจุบันรูปเหมือนของอดีตเจ้าอาวาสทุกรูปย้ายไปประดิษฐานที่พระมหาเจดีย์ศรีบัวโรย) เพื่อเป็นที่ระลึกถึง พระอธิการเฉลิม ทสสนธมโม ผู้เป็นที่เคารพยิ่ง พระมณฑปนี้เป็นที่เคารพสักการะของพุทธศาสนิกชนที่เข้ามาทำบุญหรือเข้ามาเที่ยวชม

รูปภาพ: พระมณฑป

มหาเจดีย์ศรีบัวโรย

สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2557 เป็นมหาเจดีย์ที่ทำด้วยสีทองเหลืองอร่าม สวยงามเป็นที่สะดุดตาของผู้ที่สัญจรไปมา สร้างโดยอดีตเจ้าอาวาสได้ให้นามไว้ว่า “มหาเจดีย์ศรีบัวโรย” และภายในเจดีย์ได้ประดิษฐานพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์พระนามว่า “หลวงพ่อเพชร” ซึ่งมีพุทธลักษณะเป็นปางจกรม จีวรลายดอกพิกุลและเป็นปางที่ไม่ปรากฏในพื้นที่อื่น เชื่อว่าเป็นพระพุทธรูปที่มีเพียงองค์เดียวในประเทศไทย เป็นศิลปะรัตนโกสินทร์ตอนต้น สร้างถวายโดย นายขุน บ้านบางประกอก ผัง

ธนบุรี เมื่อปี พ.ศ 2456 หนึ่งเดียวในสมุทรปราการ ที่มีความศักดิ์สิทธิ์เป็นที่เลื่องลือของคนบัวโรย มาช้านาน โดยเฉพาะในเรื่องโชคลาภ

รูปภาพ : พระมหาเจดีย์ศรีบัวโรย

รูปภาพ: หลวงพ่อเพชรและพระพุทธรูปต่างๆในพระมหาเจดีย์ศรีบัวโรย
พิพิธภัณฑสถานและหอมรดกแห่งความทรงจำ วัดบัวโรย

รูปภาพ : พิพิธภัณฑสถานวัดบัวโรย

เป็นสถานที่รวบรวมศิลปวัตถุ ของวัดและชุมชนวัดบัวโรยแห่งนี้เป็นอาคาร 2 ชั้น เดิมเป็น หอฉัน หอสมุดมนต์ อาคารชั้นล่าง นอกจากจะเป็นหอฉันแล้วยังเป็นอาคารแสดงภาพถ่ายในอดีต อีกด้วย ส่วนอาคารชั้น 2 ใช้แสดงโบราณวัตถุ ครุภัณฑ์ต่างๆที่ทรงคุณค่า พิพิธภัณฑสถานแห่งนี้ก่อตั้ง ขึ้นเมื่อวันที่ 25 กันยายน พ.ศ.2552 โดยความเห็นชอบจาก หลวงพ่อพระครูโกมุทธรรณธาดา (เจ้าอาวาสรูปที่ 6) เพื่ออนุรักษ์ และเก็บรักษาโบราณวัตถุต่างๆและยังเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่ สำคัญของชุมชนอีกด้วย พิพิธภัณฑสถานแห่งนี้ได้รับการยกย่องว่าเป็นพิพิธภัณฑสถานต้นแบบที่ดีใน จังหวัดสมุทรปราการอีกด้วย

ปัจจุบันพิพิธภัณฑสถาน จัดแสดงโบราณวัตถุ ทั้งทางด้านศาสนาและศิลปวัฒนธรรมเก่าแก่ เป็นการจัดตั้งเพื่อให้เกิดประโยชน์ด้านศิลปวัฒนธรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการ ท่องเที่ยวและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมประจำถิ่นให้คนภายนอกได้รับรู้ และยังเป็น การเสริมสร้างให้ ชุมชนเข้มแข็ง ภายในจัดแสดงวิถีชีวิตในอดีตของชุมชนในตำบลบางเสาธง จัดแสดงอุปกรณ์ เครื่องใช้ในการดำรงชีวิต เป็นต้นทั้งนี้ยังเป็นการตอบสนองโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน ตำบลบางเสาธงอีกด้วย โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1. เพื่อเสริมสร้างแหล่งการเรียนรู้และถ่ายทอด ภูมิปัญญาท้องถิ่นทางด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม 2. เพื่อการนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนา คุณภาพชีวิตแก่ครอบครัว ชุมชน และสังคม 3. เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้วยมิติ วัฒนธรรม โดยนำระบบคุณค่าทางวัฒนธรรมการมีคุณธรรม จริยธรรมตามหลักธรรมของศาสนา การมีจิตสำนึกรักษ์และภาคภูมิใจในถิ่นกำเนิด มาพัฒนาและแก้ไขปัญหาภายในชุมชน สังคมอย่าง

เป็นองค์รวม - เพื่อพัฒนาศักยภาพทุนทางสังคมที่มีรากฐานมาจากวัฒนธรรมท้องถิ่น ให้มีความเข้มแข็งและนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และ 4. เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนของสังคม ในการขับเคลื่อนโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนไปสู่ประชาชน
ประวัติเจ้าอาวาส

ในสมัยแรกวัดบัวโรยโดยได้เชิญพระอธิการทั้ง (ไม่ทราบฉายา) จากบ้านบ้านปะกอก มาเป็นเจ้าอาวาส ท่านจำพรรษาอยู่ที่วัดบัวโรยนี้ได้แค่ 10 ปี ก็ได้มรณภาพลงในปี พ.ศ. 2440 เมื่อพระอธิการทั้งมรณภาพลง ทำให้ขาดพระสงฆ์ที่มีความรู้ความสามารถในพระธรรมวินัยมาปกครอง และในปีนั้นเองได้มีพระครูตั้งรูปหนึ่งมาปักกลดใกล้ๆวัดบัวโรย ชาวบ้านจึงได้สอบถามทราบความว่าท่านเป็นพระภิกษุเดินทางมาจากภาคเหนือ ชื่อว่าพระครูสังฆรักษ์เจ๊ก (ซึ่งเป็นพระครูฐานานุกรมของพระราชกณะชั้นโต วัดโตไม่ปรากฏ) ท่านเป็นที่ศรัทธาของชาวบ้านมากจึงได้อาราธนาท่านให้มาเป็นเจ้าอาวาสรูปที่ 2 ท่านได้ขอพระราชทานวิสุงคามสีมา ในปี พ.ศ. 2457 และผูกพัทธสีมาในปีเดียวกัน เล่ากันว่ากระเบื้องที่มุมหลังคาพระอุโบสถนั้น สั่งมาจากประเทศสิงคโปร์ ซึ่งมีความสวยงามและขึ้นเงาเป็นมันวาวมาก ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ชาวบ้านและพระภิกษุต้องเอาทางมะพร้าวขึ้นไปปิดกระเบื้องเอาไว้เพื่อไม่ให้เห็นแสงสะท้อนจากกระเบื้อง เพราะกลัวทหารญี่ปุ่นเอาระเบิดมาทิ้ง ในปี พ.ศ.2460 ท่านพระครูสังฆรักษ์เจ๊กได้เดินทางกลับบ้านเกิดเมืองนอนของท่านที่จังหวัดสุโขทัย และท่านได้เกิดอาพาธหนักถึงกาลมรณะภาพที่นั่น ศิษยานุศิษย์ได้นำท่านกลับมาเพียงอัฐิ (ปัจจุบันหายสาบสูญไม่ทราบว่าเก็บไว้ที่ใด)

เนื่องจากพระครูสังฆรักษ์เจ๊กเจ้าอาวาสได้ถึงกาลมรณะลงอย่างกะทันหันทำให้ขาดเจ้าอาวาสซึ่งในขณะนั้นพระภิกษุที่อยู่จำพรรษาในอาวาสแห่งนี้ก็ยังมีไม่มากนักและยังไม่เก่งเรื่องการปกครองในปี พ.ศ. 2461 นายจ่านง เกษมโอสถจึงได้เชิญท่านพระอาจารย์จืด สีสุวณโณ ผู้เป็นลุงมาจากฉะเชิงเทรา ในสมัยของท่านนี้เองเป็นยุคทองของหมอยา เพราะท่านเป็นพระที่มีความรู้ด้านการแพทย์ มีการจดบันทึกตำรายาลงสมุดข่อย และสมุดดำ เป็นตำรา และมีลูกศิษย์เข้ามาฝากตัวเป็นศิษย์ของท่านเป็นจำนวนมาก โดยมีพระอาจารย์หวนเป็นศิษย์เอก ปัจจุบันพระครูปลัด ดร. วิสุทธิ นริสโรเป็นเจ้าอาวาสวัดบัวโรย

รูปที่ 1 พระอธิการทั้ง (ไม่ทราบฉายา) ดำรงตำแหน่งตั้งแต่พุทธศักราช 2430-2440 รวม 10 ปี ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5(ร.ศ 105) ภูมิลำเนา บ้านบางปะกอก จ.ธนบุรี (สมัยนั้นยังเป็นจังหวัดอยู่) นายโชติ นางคล้อย โชติช่วง เป็นผู้ดำเนินการ

สร้างวัด เชิญท่านมาเป็นเจ้าอาวาส ด้วยเห็นว่าเป็นพระเถระมีความเชี่ยวชาญในธรรม รู้ อักขระบาลีและอักขระขอม สามารถเป็นกำลังให้แก่พระพุทธศาสนาได้เป็นอย่างดี แต่ยังไม่ได้อขอ พระราชทานวิสุงคามสีมากรรมณภาพเสียก่อน

รูปที่ 2

รูปภาพ : พระครูสังฆรักษ์ เจ๊ก

พระครูสังฆรักษ์เจ๊ก (ไม่ทราบฉายา) หรือหลวงพ่อใหญ่, หลวงพ่อเหนือ ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่พุทธศักราช 2441-2460 รวม 19 ปี ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5-สมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ร.6 ภูมิลำเนา จังหวัดสุโขทัย ซึ่งเป็นพระครูฐานานุ กรมของพระราชอาณาเขตชั้นใด วัดโตไม้ปรากฏ ทราบแต่เป็นพระจุดงค์ที่มาปักกลดใกล้ๆวัด ชาวบ้านจึงเชิญท่านขึ้นเป็นเจ้าอาวาส ท่านได้ขอพระราชทานวิสุงคามสีมา ในปี พ.ศ. 2457และ ผูกพัทธสีมาในปีเดียวกันและท่านยังเป็นเกจิอาจารย์อีกด้วย วัดตุมงคลของท่านนั้น เลื่องลือกัน ในทางคงกระพันชาตรีโดยเฉพาะตะกรุด ผู้ใดบูชาตะกรุดนั้นยิ่งฟันไม่เข้า และน้อยคนนักที่จะมีไว้ ครอบครอง หลวงพ่อเจ๊กได้เดินทางกลับจังหวัดสุโขทัยซึ่งเป็นบ้านเกิดเมืองนอนของท่าน เล่ากันว่าก่อนไปนั้นท่านน้ำตาไหลราวกับว่าครั้งนี้คงจะไม่ได้กลับมาเป็นแน่ และในการเดินทางไปสุโขทัย ครั้งนั้น ท่านก็ได้มรณภาพที่นั่น เหมือนที่ท่านกล่าวไว้ก่อนไป

รูปที่ 3

รูปภาพ : พระครูนิโรจน์กิจการี หรือหลวงพ่อจิต

พระครูนิโรจน์กิจการี หรือหลวงพ่อจิต สีสวนโณ ดำรงตำแหน่งตั้งแต่พุทธศักราช 2460-2490 รวม 29 ปี ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ร.6- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ร.9 ภูมิลำเนา จังหวัดฉะเชิงเทรา ท่านถูกเชิญให้มาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดบัวโรย โดยนายจ่านง เกษมโอสถ ผู้เป็นหลาน ท่านเป็นพระผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ ในสมัยของท่าน มีการบันทึกเอกสารตำรายา สมุนไพร และวิธีปรุงยาขนานต่างๆ ไว้มากมาย และมีผู้สนใจมาฝากตัวเป็นศิษย์อย่างกว้างขวาง ดังคำกล่าวที่ว่า “หมอนิดสู้มปลาทอดแห” โดยมีพระอาจารย์หวนเป็นศิษย์เอก อีกทั้งท่านยังเป็นหนึ่งในพระเกจิอาจารย์ 120 รูป ที่เข้าพิธีพุทธาภิเษก ที่วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม

รูปที่ 4

รูปภาพ : พระอธิการเฉลิม ทสฺสนธมฺไม

พระอธิการเฉลิม เฉลิม ทสฺสนธมฺโม (เรื่องรอง) ดำรงตำแหน่งตั้งแต่พุทธศักราช 2490-2512 รวม 22 ปี ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ร.9 ภูมิลำเนาบ้านคลองไทรตามาก ตำบลศรีษะจรเข้ชั้น้อย อำเภอบางพลี(ปัจจุบันคืออำเภอบางเสาธง) จังหวัดสมุทรปราการ พระอธิการเฉลิม ทสฺสนธมฺโม (เรื่องรอง) ท่านได้รับยกย่องจากพระเถรานุเถระหลายกรุ๊ปว่าเป็นพระหนุ่มนักพัฒนา เนื่องจากท่านได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสเพียงอายุ 26 ปีท่านได้พัฒนาวัดบัวโรยให้เจริญก้าวหน้าขึ้นเป็นอย่างมาก ได้ก่อสร้างถาวรวัตถุภายในวัด และชุมชน โดยเฉพาะเรื่องการศึกษาท่านได้สร้างโรงเรียนทั้งโรงเรียนประชาบาลและโรงเรียนพระปริยัติธรรมสำหรับภิกษุสามเณร อีกทั้งยังสร้างสะพาน ศาลาพักผ่อน ศาลาท่าน้ำ ห้องน้ำ เชื้อนหน้าวัดและอื่นๆอีกมากมาย ท่านเป็นพระที่ประพฤติชอบ ประกอบไปด้วยคุณธรรม เมื่อท่านว่างเว้นจากกิจการพระศาสนา ท่านมีการจาริกไปยังสถานที่ต่าง ๆ นำสาระธรรมดี ๆ คติธรรมมาบอกเล่า สั่งสอน อธิบายเผยแผ่สาธุชนอุบาสิก และลูกศิษย์

รูปที่ 5

รูปภาพ: พระครูไพโรจน์สมุทรคุณ หรือหลวงพ่อหล่อ

พระครูไพโรจน์สมุทรคุณ หรือหลวงพ่อหล่อ (ประสิทธิ์ ปรีชาโน รักษาธรรม) ดำรงตำแหน่งตั้งแต่พุทธศักราช 2513-2533 รวม 20 ปี ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ร.9 ภูมิลำเนาบ้านคลองไทรตามาก ตำบลศรีษะจรเข้ชั้น้อย อำเภอบางพลี(ปัจจุบันคืออำเภอบางเสาธง) จังหวัดสมุทรปราการ พระครูไพโรจน์สมุทรคุณ (ประสิทธิ์หรือทองหล่อ (ปรีชาโน) รักษาธรรม) ท่านเป็นพระอุปัชฌาย์ อาจารย์ที่ใจดี จึงมีคำเรียกท่านว่าฤๅษี

เลี้ยงลิง เพราะท่านไม่ถือตัว เป็นคนสบายๆง่ายๆ ใครก็ตามที่โดนท่านตีหรือตำหนิ คนนั้นถือว่าเป็นโชคร้ายสุดๆ เพราะท่านเปี่ยมไปด้วยพรหมวิหาร 4 ไม่เคยกล่าวหาใครๆ ให้เจ็บช้ำน้ำใจ ในยุคของท่านเตาไฟด้านหลังกุฏิของท่านเรียกว่าแหบจะไม่เคยดับเลย หรือกว่าจะดับได้ก็เกือบเที่ยงคืน เพราะทุกๆวันจะมีสาธุชน ญาติโยม ลูกศิษย์ลูกหา แวะเวียนมาสนทนาธรรม กราบนมัสการพูดคุยกับท่านเสมอๆและท่านก็จะเตรียมน้ำร้อน น้ำชา เอาไว้ต้อนรับ ท่านมีชาติๆ ก็มักจะไม่เก็บไว้คนเดียวจะนำมาขงแบ่งให้คนที่มาวัดได้ชิมรสดีๆ กับเขาบ้าง สมกับคำโบราณที่ว่า ชาติ บุหรี่รุ่น เจ้าคุณชอบ และด้วยความที่วัดบวรโรยแห่งนี้เป็นที่ถิ่นหมอยามาแต่เดิม ท่านจึงปรุงยาหอมตามสูตรโบราณขึ้นและเป็นที่รู้จักกันในนามว่า ยาหอมอาจารย์หล่อ และเป็นที่แพร่หลายจนถึงวันนี้

อีกสิ่งที่ทำให้ท่านมีชื่อเสียงก็คือ ตะกรุด เครื่องรางของขลังของท่านนั้นในปัจจุบันถือว่าเป็นของทรงคุณค่า ใครมีไว้ในครอบครองก็จะถือว่าเป็นของสำคัญชิ้นหนึ่งในชีวิต ยากที่จะให้ใครอื่นไปได้ง่ายๆ ด้วยพุทธคุณแคล้วคลาด จากปากต่อปากตะกรุดอาจารย์หล่อจึงกลายเป็นวัตถุมงคลในหลายๆชิ้น ที่เป็นของมีราคา น่าสะสมไว้บูชาของนักนิยมเครื่องรางของขลัง

ที่ มา : <http://uauktion.uamulet.com/AuctionDetail.aspx?bid=199&qid=152159>

ออนไลน์

รูปที่ 6

รูปภาพ : พระครูโกมุทธธรรมธาดา

พระครูโกมุทธรรณธาดา (ชิต ธรรมโม โตะเจริญ) ดำรงตำแหน่งตั้งแต่พุทธศักราช 2534-2560 รวม 26 ปี ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ร.9 ภูมิลาเนาเดิมอยู่ที่บ้านบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง แล้วจึงย้ายมาอยู่ที่บ้านอู่เม็ดแดง บางเสาธง จ.สมุทรปราการ พระครูโกมุทธรรณธาดา หรือเรียกกันติดปากว่า อาจารย์ชิตหรือหลวงปู่ ท่านเป็นพระที่ถนัดในงานด้านนวัตกรรมการก่อสร้าง (น.ณ. ปากน้ำ ได้ให้ความหมายไว้ว่า “คือวิชาก่อสร้างซึ่งสมัยโบราณเรียกว่า “นวัตกรรม) จึงไม่สงสัยเลยว่าเสนาสนะในวัดบัวโรยที่มีความสวยงามในด้านสถาปัตยกรรม วิจิตรศิลป์ และความร่วมมือ ท่านเป็นอดีตทหารเรือในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 เหตุการณ์ที่ท่านไม่เคยลืมเลย และยังเล่าให้ลูกศิษย์ลูกหาฟังอยู่บ่อยๆ คือการทิ้งระเบิดไปถุกวัดเลียบ (วัดราชบูรณะ เชียงสะพานพุทธ) ท่านเป็นพระที่มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงแม้จะมีอายุ 80 กว่าแล้ว ด้วยเหตุที่ว่าท่านไม่ทานเนื้อสัตว์ใหญ่มาตั้งแต่เด็ก เพราะการไม่เบียดเบียนชีวิตผู้อื่นนี่เองจึงเป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้ท่านสุขภาพดี

หลวงปู่ชิต วัดบัวโรย ท่านได้เรียนวิชาจากหลวงปู่เฝือกวัดกิ่งแก้ว และท่านได้ชื่อว่าเป็นพระอริยสงฆ์แห่งทุ่งบางพลี เลือของท่านมีประสบการณ์ในทางมหาอำนาจ และคงกระพันชาตรียอดเยี่ยม หรือจะใช้ในทางเมตตาตามหานิยมค้าขายของกิติเยี่ยม

หลวงพ่อชิต ท่านเป็นพระสมณะ และสันโดษในปัจจุบันตามมีตามได้ เป็นวิสัยของพระอริยบุคคลอย่างยิ่ง ในวันใดที่อาหารบิณฑบาตรมีน้อย พระหนุ่มเณรน้อยจะขบฉันไม่เพียงพอ หลวงปู่ชิตท่านก็น่ากลัวน้ำว่าสุกที่มีในกุฏิของท่านมาฝานซุบแบ่งทอดด้วยมือของท่านเองอย่างมีความสุข ด้วยใบหน้าที่เป็นยิ้ม ท่านมิได้พะวงว่าจะเหลือถึงท่านไหม แต่เรียกคนโน้นคนนี้ให้มาลองฉัน แบ่งให้ไปทั่วๆกัน โดยไม่หวังปากท้องตนเอง ท่านเป็นผู้ให้ด้วยจิตที่เมตตา ปรรณาสุขตลอดมา กล้วยทอดธรรมต่างๆจึงกลายเป็นอาหารทิพย์เลิศรส เป็นบุญเป็นกุศลทุกๆคำกลืน เป็นทิพย์โอสถกำจัดทุกข์ กำจัดโรคา คือความหิวโหยได้ในบัดดล สมดังพระบาลีท่านว่า...ซิฆัจฉาปรมา โรคา พระอริยบุคคลย่อมตระหนักว่า สำหรับ ปุถุชนนั้น ความหิวกระหาย เป็นโรคร้ายยิ่ง จึงต้องดับด้วยอาหารกาย และให้ดื่มอมธรรม จึงจะหายขาดได้

<https://www.facebook.com/342767632549377/photos/a.536893439803461/>

[586771138149024/](https://www.facebook.com/342767632549377/photos/a.536893439803461/586771138149024/) สืบค้นเมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2563

รูปที่ 7

พระครูปลัด ดร. วิสุทธิ์ นริสสุโร (พระครูวิสุทธิ์ ชาวเกตู) หรือพระอาจารย์แดนหรือ ดร. พุทธบริหาร ระดับการศึกษานักธรรมชั้นเอก ดำรงตำแหน่งตั้งแต่พุทธศักราช 2560-ถึงปัจจุบัน ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ มหิศรภูมิพลราชวรางกูร กิติสิริสมบูรณอดุลยเดช สยามินทราธิเบศรราชวโรดม บรมนาถบพิตร พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ร.10 ภูมิลำเนา บางเสาธง จ.สมุทรปราการ

พระครูปลัด ดร. วิสุทธิ์ นริสสุโร หรือพระอาจารย์แดนท่านเป็นพระนักบริหารและนักพัฒนาที่ทันสมัยเปี่ยมไปด้วยเมตตา ท่านมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลตามยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงแบบไม่หยุดนิ่ง ท่านมีโครงการในการพัฒนาวัดบวรเป็นจำนวนมาก เช่น โครงการวัดบวรโย 4.0 เป็นโครงการสำหรับญาติโยมเพื่อร่วมกิจกรรมออนไลน์กับทางวัดได้ เช่น สวดมนต์ออนไลน์ บวชสามเณรภาคฤดูร้อน ทำบุญออนไลน์ หรือร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ทางวัดจัดขึ้น เพื่อเก็บสะสมแต้มบุญ และนำมาแลกของที่ระลึกกับทางวัด โครงการกิจกรรมจิตอาสาวัดบวรโย (CSR) กิจกรรมออกเยี่ยมเยียนและมอบสิ่งของให้กับคนเฒ่าคนแก่ ผู้ป่วยติดเตียงที่ไม่สามารถเดินทางมา

ทำบุญที่วัดได้ โครงการอาคารใหม่โรงเรียนวัดบัวโรย นอกจากนี้พระอาจารย์มีงานฉลองอายุวัฒน
มงคล ครบ 50 ปี โดยมีลูกศิษย์มาร่วมแสดงมุทิตาสักการะ จำนวนมาก พร้อมทั้งแจกเบี้ยและของ
ที่ระลึกให้กับผู้มาร่วมงาน

รูปภาพ : พระครูปลัด ดร. วิสุทธิ์ นริสโร ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ จาก

<https://www.facebook.com/WatBuaRoi/photos/pcb>.

กราบไหว้พระ สวดมนต์ นั่งสมาธิ ปฏิบัติธรรม สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ พิพิธภัณฑสถาน
โบราณวัตถุ ทั้งทางด้านศาสนา และศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิตในอดีตของชุมชนในตำบลบางเสาธง

ใบงานที่ 4

เรื่อง ความรู้อัตลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ของวัดบัวโรย

คำชี้แจง ให้ยืมคฤศเทศก์ตอบคำถามต่อไปนี้

1. วัดบัวโรย มีประวัติความเป็นมาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2. พิพิธภัณฑวัดบัวโรย มีความสำคัญอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

แบบประเมินความพึงพอใจ

การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์

และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กรณีศึกษาโรงเรียนวัดบัวโรย

คำชี้แจง

1.แบบประเมินความพึงพอใจฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของยุวมัคคุเทศก์ เพื่อสื่อสารอัตลักษณ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กรณีศึกษาโรงเรียนวัดบัวโรยเป็นการสอบถามความพึงพอใจหรือความรู้สึกของผู้เข้ารับการอบรม ที่มีต่อการฝึกอบรม

2.ให้ผู้เข้ารับการอบรม อ่านข้อคำถามและกาเครื่องหมาย ลงในช่องความพึงพอใจที่ตรงกับความรู้สึกของตนเอง

ระดับ 5	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	พึงพอใจมาก
ระดับ 3	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

ข้อ ที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	เนื้อหาการฝึกอบรม 1.1 เนื้อหาที่จัดฝึกอบรมตรงกับจุดประสงค์ของการ ฝึกอบรม 1.2 เนื้อหาที่จัดฝึกอบรมมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ 1.3 เนื้อหาที่จัดฝึกอบรมตรงกับความต้องการของผู้เข้า อบรม					
2	สื่อการฝึกอบรม 2.1 สื่อที่ใช้ครอบคลุมเนื้อหาที่จัดอบรม 2.2 สื่อมีรายละเอียดชัดเจนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ 2.3 สื่อที่ใช้ ทันสมัยและเข้าใจง่าย					
3	ระยะเวลาการฝึกอบรม 3.1 ระยะเวลาในการฝึกอบรม ในแต่ละหัวข้อ 3.2 จำนวนวันในการฝึกอบรม					

ข้อ ที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
4	สถานที่จัดฝึกอบรม 4.1 ความเหมาะสมของสถานที่ในการฝึกอบรม					
5.	กิจกรรมการฝึกอบรม 5.1 การจัดลำดับขั้นตอนในการนำเสนอเนื้อหา 5.2 เทคนิคการนำเสนอและการบรรยายของวิทยากร 5.3 วิทยากรให้ความเป็นกันเองและเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมซักถาม 5.4 การแสดงบทบาทสมมติของผู้เข้ารับการอบรม 5.6 กิจกรรมการฝึกอบรมมีความเหมาะสม 5.6 ผู้เข้าอบรมชอบการอบรมครั้งนี้					
	รวม					

ภาคผนวก ข

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

หัวหน้าโครงการวิจัย

ชื่อ -นามสกุล

อาจารย์นริศรา เกตวัลท์

ประวัติการศึกษา

กศ.บ. (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน

กศ.ม. (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สถานที่ติดต่อ

สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย คณะศิลปศาสตร์

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ โทรศัพท์ 0-2312-6300

ต่อ 1185

